

EUROPOS KOMISIJA
GENERALINIS DIREKTORATAS
MOKESČIAI IR MUITŲ SĄJUNGA
Netiesioginiai mokesčiai ir mokesčių administravimas
Mokesčių administravimas ir kova su mokesčiniu sukčiavimu

Mokėjimo paslaugų teikėjų teikiamų mokėjimo duomenų teikimo ir perdavimo į centrinę elektroninių mokėjimų informacijos sistemą (CESOP) gairės

Atsakomybės ribojimo pareiškimas. Šios gairės nėra teisiškai privalomos ir jose pateikiamos tik praktinės ir neoficialios rekomendacijos apie tai, kaip reikėtų taikyti ES teisę atsižvelgiant į Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generalinio direktorato nuomonę.

Šiomis gairėmis siekiama padėti geriau suprasti tam tikras ES PVM teisės aktų dalis. Jas parengė Komisijos tarnybos bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis ir mokėjimo paslaugų teikėjais ir, kaip nurodyta pirmame puslapyje pateiktame atsakomybės ribojimo pareiškime, jos nėra teisiškai privalomos.

Šios gairės nėra išsamios. Tai reiškia, kad nors jose pateikta daug smulkios informacijos įvairiais klausimais, gali būti elementų, kurie nėra įtraukti į šį dokumentą.

Bet kuriam gairių naudotojui, kurį domina konkreti tema, patartina ir rekomenduojama perskaityti visą skyrių, kuriame aptariamas konkretus dalykas.

Turinys

1	Įvadas	6
2	Pareigos teikti duomenis taikymo sritys	7
2.1	Subjektai, kurie patenka į taikymo sritį.....	8
2.1.1	Teritorinė taikymo sritys – Europos ekonominės erdvės šalių ir Šiaurės Airijos padėtis ...	9
2.2	Mokėjimai, patenkantys į taikymo sritį.....	9
2.2.1	Kredito pervedimas	12
2.2.2	Tiesioginis debetas	13
2.2.3	Pinigų perlaida	15
2.2.4	Mokėjimas kortele.....	16
2.2.5	Elektroniniai pinigai.....	20
2.2.6	Prekyviečių ir tarpininkų, renkančių lėšas savo vardu, atvejis	23
2.3	Mokėjimo paslaugos, patenkančios į taikymo sritį	26
2.3.1	Riboto naudojimo mokėjimo būdai – kuponai.....	26
2.3.2	Kuponai ir lėšų gražinimas	28
2.3.3	Kuponų naudojimas kartu su mokėjimo būdais, patenkančiais į taikymo sritį.....	29
2.4	Praktinis taikymas pagal mokėjimo būdus.....	30
2.4.1	Kredito pervedimas	30
2.4.2	Tiesioginis debetas	31
2.4.3	Pinigų perlaida	31
2.4.4	Mokėjimai kortelėmis	32
2.4.5	E. pinigai	34
2.4.6	Prekyvietė.....	36
3	Stebėseną ir pareigos teikti duomenis vykdymas	37
3.1	Tarptautiniai mokėjimai – 243c straipsnyje nustatytos buvimo vietos taisyklės ...	37
3.1.1	Mokėtojo ir gavėjo buvimo vietai nustatyti skirtų identifikatorių lentelė	38
3.1.2	Praktinis taikymas	39

3.2	25 tarptautinių mokėjimų riba pagal 243b straipsnio 2 dalį.....	48
3.2.1	Pagrindinė taisyklė – tarptautinių mokėjimų apskaičiavimas pagal identifikatorius.....	48
3.2.2	Papildoma taisyklė – tarptautinių mokėjimų agregavimas pagal gavėjus	49
3.2.3	Praktinis taikymas	50
4	Duomenų teikimas	54
4.1	Dėl ko atsiranda pareiga teikti duomenis?	54
4.2	Kaip dažnai turi būti teikiami duomenys?	54
4.3	Kas teikia duomenis pagal 243b straipsnio 3 dalį?	55
4.3.1	Praktinis taikymas	56
4.3.2	EEE šalių padėtis	60
4.4	Kur turėtų būti teikiami duomenys?.....	60
4.4.1	Tiesioginis mokėjimo paslaugų teikimas priimančioiose valstybėse narėse.....	61
4.4.2	EEE šalių (Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos) padėtis.....	61
4.5	Kokius duomenis turėtų teikti mokėjimo paslaugų teikėjai?	62
4.5.1	Duomenų elementų apžvalga.....	63
4.5.2	Duomenys, kuriuos reikia pateikti pagal mokėjimo būdus.....	68
4.5.3	Duomenų kokybės aspektai	78
5	Duomenų (pakartotinio) teikimo taisyklės.....	81
5.1	Mokėjimo informacijos patvirtinimas nacionaliniu lygmeniu	81
5.2	Mokėjimo informacijos patvirtinimas CESOP lygmeniu	81
5.3	Pakartotinis teikimas	82
5.4	Spontaniškas klaidų taisymas.....	83
6	Baigiamosios pastabos	83

Versija	Data	Aprašymas
1.00	2022 m. rugpjūčio 3 d.	Skelbti patvirtinta versija

1 IVADAS

2020 m. vasario 18 d. Taryba priėmė teisės aktų rinkinį dėl mokėjimo duomenų rinkimo siekiant gerinti kovą su sukčiavimu elektroninės prekybos PVM. Rinkinį sudaro du teisės aktai:

- 2020 m. vasario 18 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/284, kuria dėl tam tikrų reikalavimų mokėjimo paslaugų teikėjams nustatymo iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB¹, ir
- 2020 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/283, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 904/2010, kiek tai susiję su priemonėmis, kuriomis stiprinamas administracinis bendradarbiavimas kovojant su sukčiavimu PVM².

Naujos taisyklės įsigalios 2024 m. sausio 1 d. Direktyvos 2006/112/EB³ (toliau – PVM direktyva) pakeitimais Europos Sąjungoje (toliau – ES) įsisteigusiems mokėjimo paslaugų teikėjams nustatoma nauja pareiga pranešti registruojant jų tvarkomus mokėjimus ir jų gavėjus (toliau – gavėjai), o Reglamento (ES) Nr. 904/2010 pakeitimais daugiausia dėmesio skiriama centrinės elektroninės mokėjimų informacinės sistemos (toliau – CESOP), kurioje bus saugomi ir tvarkomi surinkti duomenys prieš perduodant juos valstybių narių kovos su sukčiavimu ekspertams kovai su sukčiavimu PVM, kūrimui.

Mokėjimo duomenis naudoti skatina poreikis gerinti kovą su sukčiavimu e. prekybos PVM, kurią ypač apsunkina tai, kad pardavėjai fiziškai nedalyvauja vartojimo valstybėse narėse. Naudodamosi internetu ir naujomis technologijomis, bendrovės gali parduoti prekes užsienyje ir joms nėra poreikio fiziškai dalyvauti. Tai savo ruožtu gali apsunkinti valstybių narių vykdomą kontrolę, nes jos priklauso nuo užsienio pardavėjų geranoriškumo deklaruoti savo operacijas, kad žinotų, jog jie vykdo veiklą jų teritorijoje. Net ir tais atvejais, kai valstybė narė žino, kad svetainės pardavėjai tiekia prekes ar teikia paslaugas jos teritorijoje, gali būti labai sunku nustatyti tikrąjį svetainės pardavėją. Dėl tokio informacijos trūkumo valstybėms narėms labai sunku prašyti informacijos arba keistis ja tarpusavyje, nes jos nežino, su kuo turėtų dalytis informacija arba kieno prašyti pateikti informaciją.

Nuo 2024 m. naudojant mokėjimo duomenis ir CESOP valstybių narių kovos su sukčiavimu ekspertai gaus informacijos, reikalingos užsienyje esantiems pardavėjams, kurie tiekia prekes ar teikia paslaugas jų teritorijoje, nustatyti. Šia sistema siekiama sumažinti administracinę naštą mokėjimo paslaugų teikėjams, nes duomenys renkami naudojant suderintą standartinę formą ir renkami tik tie duomenys, kurie būtini pardavėjams identifikuoti ir kovoti su sukčiavimu e. prekybos PVM. Duomenys apie pirkėją (toliau – mokėtojas) nerenkami, išskyrus numatomą mokėjimo kilmės valstybę narę, o duomenys apie pardavėją renkami tik tuo atveju, jei jis gauna daug tarptautinių mokėjimų.

Šios gairės parengtos bendradarbiaujant su mokėjimo sektoriaus ir valstybių narių ekspertais, jose daugiausia dėmesio skiriama taisyklėms, reglamentuojančioms mokėjimo informacijos teikimą, paaiškinti. Jose išsamiai apibūdinama pareigos teikti duomenis taikymo sritis, pristatomi pagrindiniai šiuo metu Europos Sąjungoje naudojami mokėjimo būdai, skirti sumokėti už prekes ir paslaugas internetu, paaiškinama, kada atsiranda pareiga teikti duomenis, ir bandoma išvardyti mokėjimo paslaugų teikėjų naudojamus duomenų elementus, kuriuos būtų galima pateikti CESOP. Jos skirtos tiek mokėjimo paslaugų teikėjams, kurie turės teikti duomenis vykdydami naujas pareigas teikti duomenis, tiek

¹ 2020 m. vasario 18 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/284, kuria dėl tam tikrų reikalavimų mokėjimo paslaugų teikėjams nustatymo iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB (OL L 62, 2020 3 2, p. 7).

² 2020 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/283, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 904/2010, kiek tai susiję su priemonėmis, kuriomis stiprinamas administracinis bendradarbiavimas kovojant su sukčiavimu PVM (OL L 62, 2020 3 2, p. 1).

³ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl bendros pridėtinės vertės mokesčio sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

valstybėms narėms, kurios turės rinkti duomenis ir perduoti juos CESOP. Tačiau jos tebėra aiškinamasis dokumentas, neturintis teisinės galios.

2 PAREIGOS TEIKTI DUOMENIS TAIKYMO SRITIS

Šiame skirsnyje daugiausia dėmesio skiriama Direktyvos 2006/112/EB 243b straipsnyje, kuris nustatytas Tarybos direktyva (ES) 2020/284, nustatytos pareigos teikti duomenis (toliau – duomenų teikimas CESOP) taikymo sričiai apibrėžti.

243b straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos teikti duomenis taisyklės:

Valstybės narės reikalauja, kad kovos su sukčiavimu PVM tikslais mokėjimo paslaugų teikėjai saugotų pakankamai išsamius kiekvieno kalendorinio ketvirčio įrašus apie gavėjus ir mokėjimus, susijusius su jų teikiamomis mokėjimo paslaugomis, kad valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų kontroliuoti prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, kai pagal V antraštinės dalies nuostatas yra laikoma, kad prekės tiekiamos ir paslaugos teikiamos valstybėje narėje.

Pirmoje pastraipoje nurodytas reikalavimas taikomas tik mokėjimo paslaugoms, teikiamoms dėl tarptautinių mokėjimų. Mokėjimas laikomas tarpvalstybiniu mokėjimu, kai mokėtojo vieta yra valstybėje narėje, o gavėjo vieta yra kitoje valstybėje narėje, trečiojoje teritorijoje ar trečiojoje valstybėje.

Pagal šį straipsnį yra trys reikalavimai, kurie turi būti taikomi, kad mokėjimo paslaugų teikėjui (duomenis teikiančiam subjektui) atsirastų pareiga teikti duomenis:

1. duomenis teikiantis subjektas turi būti mokėjimo paslaugų teikėjas, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnio 1 dalyje;
2. duomenis teikiantis subjektas turi teikti mokėjimo paslaugas, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnio 2 dalyje;
3. duomenis teikiantis subjektas turi dalyvauti apdorojant mokėjimą, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnio 3 dalyje, tarp mokėtojo ir gavėjo, kai mokėtojas yra vienoje valstybėje narėje, o gavėjas – kitoje valstybėje narėje, trečiojoje teritorijoje arba trečiojoje šalyje.

Šios trys sąlygos sudaro pareigos teikti duomenis taikymo srities esmę ir bus išsamiai aprašytos šiame skirsnyje atsakant į vieną iš toliau pateiktų klausimų:

- 2.1. Kurie subjektai patenka į taikymo sritį?
- 2.2. Kurie mokėjimai patenka į taikymo sritį?
- 2.3. Kurios mokėjimo paslaugos patenka į taikymo sritį?

Be šių trijų elementų, tam, kad atsirastų pareiga teikti duomenis, reikalingos dvi papildomos sąlygos, kurių pirmoji nustatyta 243b straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir pagal ją reikalaujama, kad mokėjimai, apie kuriuos pranešama, būtų tarptautiniai, o antroji nustatyta 243b straipsnio 2 dalyje ir pagal ją reikalaujama, kad mokėjimo paslaugų teikėjas per ketvirtį atliktų daugiau kaip 25 tarptautinius mokėjimus konkrečiam gavėjui prieš perduodamas bet kokią informaciją. Šios dvi sąlygos, kurias reikia stebėti, išsamiai aprašytos 3 skirsnyje.

2.1 Subjektai, kurie patenka į taikymo sritį

Pareiga teikti duomenis taikoma tik 243a straipsnyje apibrėžtiems mokėjimo paslaugų teikėjams, kurie teikia mokėjimo paslaugas Europos Sąjungoje. Mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie neteikia mokėjimo paslaugų Europos Sąjungoje, neprivalo vykdyti jokios pareigos teikti duomenis.

Kalbant apie tai, kas yra mokėjimo paslaugų teikėjas, 243a straipsnyje daroma nuoroda į Direktyvoje (ES) 2015/2366⁴ (toliau – Antroji mokėjimo paslaugų direktyva) nustatytas apibrėžtis. Tačiau ne visiems mokėjimo paslaugų teikėjams, kuriems taikoma Antroji mokėjimo paslaugų direktyva, automatiškai taikoma CESOP pareiga teikti duomenis. Iš tiesų 243a straipsniu ribojama pareigos teikti duomenis taikymo sritis, kurią sudaro šių keturių kategorijų mokėjimo paslaugų teikėjai:

- a) kredito įstaigos, pvz., visiškai licencijuoti Europoje įsteigti bankai, taip pat kredito įstaigų, kurių pagrindinė buveinė yra už ES ribų ir kurios teikia mokėjimo paslaugas, Europos filialai;
 - b) e. pinigų įstaigos, t. y. visi mokėjimo paslaugų teikėjai, teikiantys mokėjimo paslaugas elektroniniais pinigais (toliau – e. pinigai), pvz., elektroninių piniginių paslaugų teikėjai ir elektroninių kuponų / kortelių teikėjai;
 - c) mokėjimo įstaigos – tai likutinė kategorija, kuri gali apimti visas mokėjimo paslaugas teikiančias įmones, nepriskiriamas nė vienai iš kitų kategorijų, išvardytų Antrojoje mokėjimo paslaugų direktyvoje. Tai gali būti bendrovės, kurios teikia mokėjimo paslaugas, pavyzdžiui, išduoda kredito / debeto korteles, aptarnauja mokėjimo operacijas, apdoroja mokėjimus, inicijuoja mokėjimus, platformos, kurios teikia mokėjimo paslaugas ir veikia tiek mokėtojo, tiek gavėjo vardu, ir pan.;
- a) pašto žiro įstaigos, teikiančios mokėjimo paslaugas.

Antrojoje mokėjimo paslaugų direktyvoje į šį sąrašą įtraukti centriniai bankai ir viešosios įstaigos, tačiau šiems subjektams netaikoma pareiga teikti duomenis CESOP, nes jie paprastai neteikia mokėjimo paslaugų, kurios patenka į taikymo sritį (žr. 2.3 skirsnį).

Pastaba. Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 32 straipsnyje nustatyta išimtis dėl mažųjų mokėjimo paslaugų teikėjų netaikoma pareigai teikti duomenis CESOP. Todėl net ir mažieji mokėjimo paslaugų teikėjai turės teikti duomenis apie mokėjimus ir gavėjus, jei bus įvykdytos visos kitos sąlygos.

Nors mokėjimo paslaugų teikėjų apibrėžtis yra gana plati ir apima didžiąją dalį mokėjimo paslaugų rinkos, ją reikia skaityti kartu su taisyklėmis, taikomomis mokėjimo paslaugoms, kurios patenka į taikymo sritį. Iš tiesų pareiga teikti duomenis taikoma ne visoms mokėjimo paslaugoms. Todėl gali būti, kad subjektas gali būti laikomas mokėjimo paslaugų teikėju pagal Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnio 1 dalyje pateiktą apibrėžtį, tačiau neteikia nė vienos iš 243a straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo paslaugų. Tokiu atveju šiam mokėjimo paslaugų teikėjui nebus taikoma pareiga teikti duomenis. Geras pavyzdys yra mokėjimo iniciatoriai, kurie yra mokėjimo įstaigos, bet neteikia nė vienos iš mokėjimo paslaugų, kurios patenka į taikymo sritį (žr. 2.3 punktą).

Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio b punkte taip pat nustatyta speciali taisyklė, pagal kurią į jos taikymo sritį nepatenka mokėjimai, atliekami per komercinį tarpininką arba per komercinius tarpininkus, kurie veikia tik mokėtojo arba gavėjo vardu. Tai reiškia, kad mokėjimai, atliekami per komercinius tarpininkus, veikiančius ir mokėtojo, ir gavėjo vardu, patektų į Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos taikymo sritį. Tai patvirtinama Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 11

⁴ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

konstatuojamojoje dalyje, kurioje teigiama, kad komerciniai tarpininkai, veikiantys ir mokėtojo, ir gavėjo vardu, turi būti įregistruoti kaip mokėjimo paslaugų teikėjai, jei jie laiko lėšas abiejų savo klientų vardu. Ši taisyklė ypač svarbi e. prekyboje, nes ji reiškia, kad interneto platformos ir prekyvietės, kurios laiko lėšas savo klientų vardu, turi registruotis kaip mokėjimo paslaugų teikėjai (kaip mokėjimo įstaiga arba kitų kategorijų subjektas, atsižvelgiant į teikiamas paslaugas) ir joms bus taikoma pareiga teikti duomenis. Taigi prekyvietės, kurios surenka lėšas iš mokėtojo, jas laiko ir po to paskirsto gavėjui, turės teikti informaciją apie gavėją CESOP.

2.1.1 Teritorinė taikymo sritis – Europos ekonominės erdvės šalių ir Šiaurės Airijos padėtis

Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos taisyklės taikomos visoms Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalims, t. y. visoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, taip pat Islandijai, Lichtenšteiniui ir Norvegijai. Tai reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjai, norintys teikti mokėjimo paslaugas EEE, turi gauti mokėjimo įstaigos licenciją savo šalyje ir laikytis kitų direktyvos reikalavimų, jei nori naudotis šia licencija kitoje šalyje.

Kai EEE šalies mokėjimo paslaugų teikėjas gaus mokėjimo įstaigos licenciją savo įsisteigimo šalyje, jis galės teikti mokėjimo paslaugas bet kurioje valstybėje narėje pagal Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos taisykles, leidžiančias veikti visoje ES, gavus leidimą vienoje valstybėje narėje. Pagal šias taisykles mokėjimo paslaugų teikėjai, gavę mokėjimo įstaigos licenciją pagal Antrąją mokėjimo paslaugų direktyvą, gali teikti mokėjimo paslaugas bet kurioje kitoje EEE šalyje, neprašydami naujos mokėjimo įstaigos licencijos šioje šalyje. Vietoje to mokėjimo paslaugų teikėjui pakaks informuoti kitas šalis apie savo ketinimą teikti mokėjimo paslaugas jų teritorijoje, o tai jis gali padaryti fiziškai dalyvaudamas (pavyzdžiui, steigdamas filialą), naudodamasis komercinio tarpininko paslaugomis arba tiesiogiai iš savo įsisteigimo šalies, naudodamasis laisve teikti paslaugas.

Tai reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjams iš EEE šalių taip pat gali būti taikoma CESOP nustatyta pareiga teikti duomenis, kai jie teikia mokėjimo paslaugas valstybėje narėje, net jei jie fiziškai nedalyvauja Europos Sąjungoje.

Išsamesnė informacija apie tai, kaip bus teikiami EEE šalių duomenys, pateikiama 4.4.2 skirsnyje.

Pastaba. Nors pagal „Brexit'o“ susitarimą ir jo protokolą Šiaurės Airija priklauso ES PVM erdvei, Direktyvoje 284/2020 nustatytos pareigos teikti duomenis taikymo sričiai netaikoma jokia speciali tvarka, susijusi su Šiaurės Airija ir „Brexit'u“. Todėl Šiaurės Airijoje įsisteigę gavėjai ir mokėjimo paslaugų teikėjai turi būti suprantami kaip įsisteigę trečiojoje šalyje (ir apie juos turėtų būti pranešama kaip apie tokius) dėl pareigos teikti duomenis CESOP.

2.2 Mokėjimai, patenkantys į taikymo sritį

Mokėjimo sąvoka yra pareigos teikti duomenis pagrindas, nes ji apima būtent tą informaciją, kurią mokėjimo paslaugų teikėjai turės saugoti savo įrašuose. Mokėjimo sąvoka yra glaudžiai susijusi su „mokėjimo operacijų“ apibrėžtimi, nustatyta Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 4 straipsnio 5

dalyje⁵, tačiau taip pat apima pinigų perlaidas, kaip apibrėžta Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 4 straipsnio 22 dalyje⁶.

Paprastai tariant, mokėjimas yra mokėtojo (iniciatoriaus) lėšų pervedimas gavėjui (lėšų gavėjui). Mokėtojo ir gavėjo sąvokų apibrėžtys taip pat pateiktos 243a straipsnyje, kuriame tiesiogiai daroma nuoroda į Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos apibrėžtį.

Mokėtojas yra „fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir leidžia vykdyti mokėjimo nurodymą iš tos mokėjimo sąskaitos arba, nesant mokėjimo sąskaitos, fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia mokėjimo nurodymą“. Taigi mokėtojas yra tas, kurio lėšos pervedamos atliekant mokėjimą. Nors dažniausia mokėtojas yra ir mokėjimo iniciatorius, tiesioginio debeto atveju mokėjimą inicijuoja gavėjas, gavęs mokėtojo tiesioginio debeto įgaliojime suteiktą leidimą.

Kita vertus, gavėjas yra „fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra numatytas lėšų, kurios buvo mokėjimo operacijos dalykas, gavėjas“. Taigi gavėjas yra lėšų, kurios pervedamos atliekant mokėjimą, gavėjas. Vienas iš svarbiausių elementų, susijusių su gavėju, yra „numatyto gavėjo“ samprata. Mokėjimų apdorojimas dažnai apima daugybę dalyvių ir verslo modelių, todėl neretai pervedant lėšas jos pirmiausia perduodamos įvairiems mokėjimo paslaugų teikėjams, kurie šias lėšas gali laikyti tam tikrą laiką, kol jas pveda gavėjui. Šių mokėjimo paslaugų teikėjų negalima painioti su gavėju, nes jie yra ne mokėtojo numatytas mokėjimo gavėjas, o tiesiog tarpininkai. Todėl informacija, kurią reikia pateikti, turi būti susijusi su gavėju, o ne su tarpininkais. Tačiau, kadangi mokėjimo paslaugų teikėjai remiasi mokėjimo prašyme pateikta informacija, pasitaiko atvejų, kai tarpininkas atrodo kaip mokėjimo gavėjas. Šie atvejai išsamiau aprašyti 2.2.6 punkte.

Todėl mokėjimai, apie kuriuos reikia pranešti CESOP, atitinka fizinio ar juridinio asmens, kurio lėšos pervedamos, lėšų pervedimą fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris yra numatytas šių lėšų gavėjas.

Pastaba. Pagal 243b straipsnį pareiga teikti duomenis taikoma tik tiems mokėjimams, kuriuos inicijuoja mokėtojas Europos Sąjungoje. Kita vertus, gavėjas gali būti kitoje valstybėje narėje, trečiojoje teritorijoje arba trečiojoje šalyje.

Praktikoje tai reiškia, kad į taikymo sritį patenka šie mokėjimai:

- valstybėje narėje esančio mokėtojo mokėjimai kitoje valstybėje narėje esančiam gavėjui (apie juos turi pranešti gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, žr. 4.3 skirsnį);
- valstybėje narėje esančio mokėtojo mokėjimai trečiojoje teritorijoje arba trečiojoje šalyse esančiam gavėjui (apie juos turi pranešti gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, žr. 4.3 skirsnį).

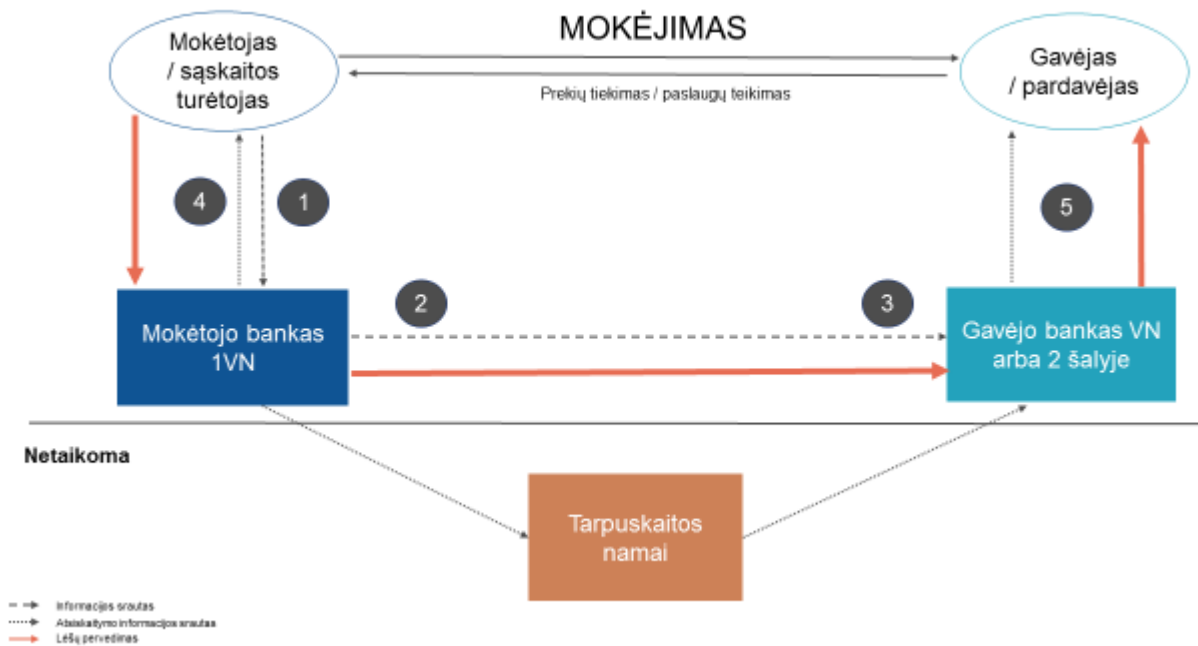
Kita vertus, mokėtojo, kuris nėra valstybėje narėje, mokėjimams gavėjui valstybėje narėje pareiga teikti duomenis netaikoma.

Nors ši apibrėžtis gali atrodyti lengvai suprantama, reikia pabrėžti, kad mokėjimas tarp prekių ar paslaugų pirkėjo (mokėtojo) ir pardavėjo (gavėjo) dažnai apima daugybę mokėjimo paslaugų teikėjų abiejose mokėjimo grandinės pusėse, o jie visi tarpusavyje keičiasi informacija ir pveda lėšas, kad įvykdytų pirkėjo ir pardavėjo mokėjimą. Toliau pateiktame paveikslėlyje šis sudėtingumas iliustruojamas kredito pervedimo pavyzdžiu.

⁵ mokėjimo operacija – mokėtojo ar jo vardu arba gavėjo inicijuotas lėšų įmokėjimo, pervedimo arba išėmimo veiksmas, nesvarbu, kokie yra mokėtojo ir gavėjo vienas kitam prisiimti įsipareigojimai, susiję su operacija;

⁶ pinigų perlaida – mokėjimo paslauga, kai lėšos gaunamos iš mokėtojo neatidarant mokėjimo sąskaitų mokėtojo arba gavėjo vardu vien tam, kad atitinkama suma būtų pervesta gavėjui ar kitam gavėjo vardu veikiančiam mokėjimo paslaugų teikėjui, ir (arba) kai tokios lėšos gaunamos gavėjo vardu ir jam pateikiamos;

1 pav. Kredito pervedimo mokėjimo apžvalga

Paveikslėlyje matyti keturios skirtingos srautų rūšys, skirtos vienam mokėjimui tarp pirkėjo (mokėtojo) ir pardavėjo (gavėjo) atlikti:

- Paslaugų srautas atitinka įvairias paslaugas, kurias teikia skirtingi dalyviai. Mokėtojo ir gavėjo bankai teikia mokėjimo paslaugas savo klientams, o tarpuskaitos namai teikia tarpuskaitos paslaugas abiem mokėjimo paslaugų teikėjams.
- Pinigų srautas atitinka lėšų judėjimą tarp įvairių dalyvių. Iš tiesų lėšų pervedimas tarp mokėtojo ir gavėjo nėra vienkartinis judėjimas, o atitinka keletą pervedimų, kai mokėtojo bankas pirmiausia paima lėšas iš mokėtojo sąskaitos ir tik tada perveda jas gavėjo bankui, kuris jas įskaityto į gavėjo sąskaitą.
- Informacijos srautas atitinka keitimąsi informacija tarp įvairių dalyvių, siekiant autorizuoti, apdoroti ir atlikti mokėjimą. Mokėtojas pateikia informaciją apie gavėją ir sumą, kurią jis nori pervesti, savo mokėjimo paslaugų teikėjui. Tada jo bankas, naudodamasis šia informacija, nustatys gavėjo banką ir nuspręs, kur turi siųsti lėšas. Naudojant šiuolaikines technologijas, šiais laikais šie procesai vyksta beveik iš karto.
- Atsiskaitymo informacijos srautas atitinka informacijos mainus tarp mokėjimo paslaugų teikėjų ir (arba) tarpuskaitos namų, siekiant pereiti prie dalyvių tarpuskaitos ir atsiskaitymo. Šis srautas visiškai skiriasi nuo mokėjimo tarp mokėtojo ir gavėjo ir yra orientuotas į tai, kad mokėjime dalyvaujantys mokėjimo paslaugų teikėjai galėtų apsikeisti informacija ir (arba) apmokėti tarpusavio skolą, susidariusią vykdant mokėjimą.

Visi šie įvairūs srautai gali apimti vieną ar kelis mokėjimus, tačiau tik informacijos srautas suteiks atitinkamą informaciją apie mokėjimą tarp mokėtojo ir gavėjo. Šiuo atžvilgiu vienas iš pagrindinių informacijos srauto etapų yra vadinamasis autorizavimo procesas, kai mokėjimo paslaugų teikėjas nusiųs informaciją apie mokėjimą kitam mokėjimo paslaugų teikėjui, kad pastarasis patikrintų mokėjimo duomenis ir patvirtintų, kad mokėjimas gali būti atliktas. Šiomis dienomis šis autorizavimo procesas įvyksta per kelias sekundes po mokėjimo inicijavimo ir jame pateikiama dauguma duomenų, kuriuos reikia teikti CESOP.

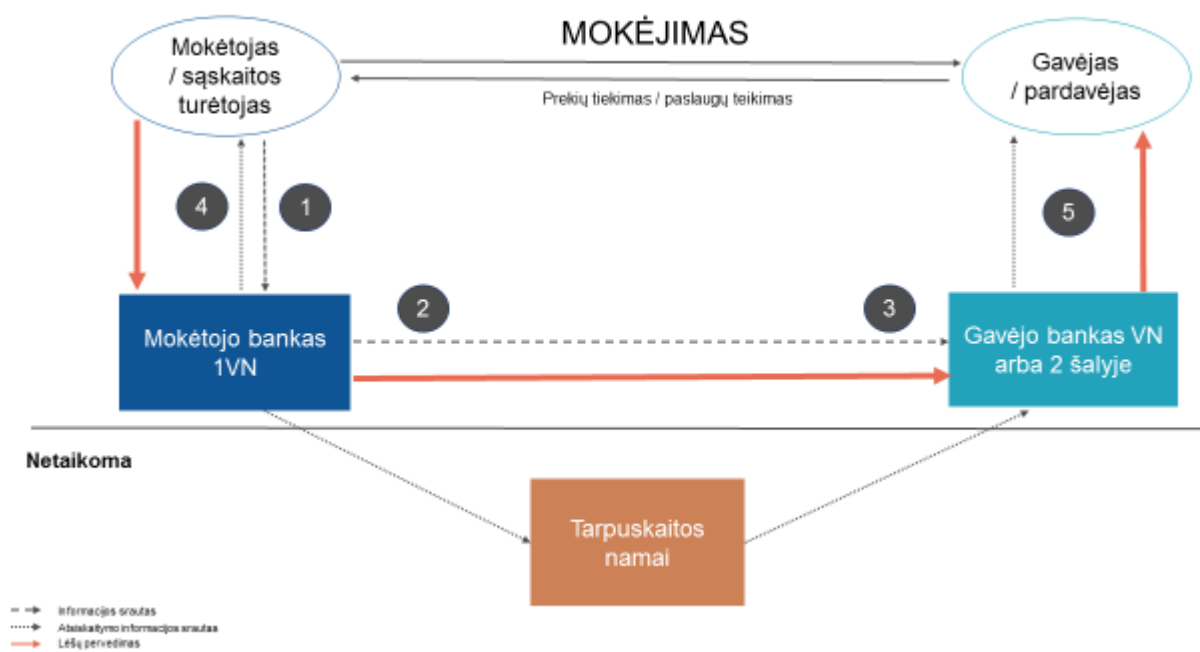
Nors ši informacija jau užregistruota, mokėjimo paslaugų teikėjai neperveda lėšų vienas kitam pagal kiekvieną mokėjimo operacijos prašymą, nes tai reikštų didžiulį tarpusavio skaičiavimo procesą, susijusį su kiekviena iš milijonų mokėjimo operacijų, kurios atliekamos kiekvieną dieną. Siekdami palengvinti savo veiklą, dauguma mokėjimo paslaugų teikėjų konsoliduoja mokėjimo operacijas per tam tikrą laikotarpį, kuris gali būti ilgesnis ar trumpesnis, ir tik šio laikotarpio pabaigoje vienas kitam perveda lėšas, atsižvelgdami į sumą, kurią jie yra skolingi kitam mokėjimo paslaugų teikėjui, ir sumą, kurią šis mokėjimo paslaugų teikėjas yra skolingas jiems. Šis periodinis lėšų pervedimas tarp mokėjimo paslaugų teikėjų paprastai vadinamas atsiskaitymu.

Todėl pareiga teikti duomenis CESOP grindžiama informacijos srautu ir keitimusi duomenimis tarp mokėjimo paslaugų teikėjų (kuris vyksta beveik akimirksniu ir apima informaciją apie mokėtoją ir gavėją operacijos lygmeniu), o ne faktiniu tarpusavio pinigų srautu (kuris atliekamas periodiškai, naudojant agreguotas visų tam tikru laikotarpiu patvirtintų mokėjimų sumas).

Tolesniuose skirsniuose kiekvieno iš pagrindinių mokėjimo būdų, kurie šiuo metu patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį, atžvilgiu bus išsamiai nurodyta, kaip jie veikia, kas yra jų dalyviai ir kaip vyksta informacijos srautas. Čia pateikti pavyzdžiai nėra išsamūs, nes esami mokėjimo būdai gali vystytis ir skirtis, o ateityje gali būti sukurti nauji mokėjimo būdai.

2.2.1 Kredito pervedimas

2 pav. Kredito pervedimo mokėjimo veikimas

Kredito pervedimas yra viena seniausių ir populiariausių lėšų pervedimo formų. Visi tarptautiniai kredito pervedimai Europos Sąjungoje atliekami pagal SEPA reglamente nustatytas taisykles ir Europos mokėjimų tarybos parengtas schemas.

Kredito pervedime paprastai dalyvauja trys skirtingi dalyviai, atliekantys mokėjimą:

- mokėtojo bankas, kuriame yra mokėtojo mokėjimo sąskaita, iš kurios bus pervedamos lėšos;
- gavėjo bankas, kuriame yra gavėjo mokėjimo sąskaita, į kurią bus gaunamos lėšos;

- mokėjimo sistema, kuri bankams teikia tarpuskaitos ir (arba) atsiskaitymo paslaugas, kad padėtų bankams įskaityti ir (arba) apmokėti skolą, susidariusią dėl įvairių jų atliekamų lėšų pervedimų. Be to, mokėjimo paslaugų teikėjai gali keistis mokėjimais ir padengti skolą tiesiogiai arba per kitus tarpininkus.

Paveikslėlyje informacijos srautas pažymėtas mėlynais langeliais ir vyksta taip:

1. Mokėtojas inicijuos mokėjimo nurodymą, pateikdamas gavėjo duomenis savo bankui ir prašydamas jo pervesti tam tikrą lėšų sumą į gavėjo banko sąskaitą.
2. Mokėtojo bankas pasinaudos mokėtojo pateikta informacija, kad atliktų kredito pervedimą. Tada mokėtojo bankas mokėtojo pateiktą informaciją pateiks gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kad šis įskaitytų lėšas į gavėjo banko sąskaitas.
3. Gavėjo bankas patikrins mokėtojo banko kredito pervedimo prašyme pateiktą informaciją (pvz., ar banko sąskaita egzistuoja).

Atlikus šiuos veiksmus, tiek mokėtojo, tiek gavėjo bankai apsikeičia visa informacija, reikalinga mokėjimui atlikti, ir turi beveik visą privalomą informaciją, kurios reikalaujama pagal 243d straipsnį (išsamiau apie teiktiną informaciją žr. 4.5 skirsnį).

Svarbu pažymėti, kad, nors mokėjimo operacija jau gali būti laikoma įvykdyta ir užregistruota mokėjimo paslaugų teikėjų įrašuose trečio etapo pabaigoje, faktiškai lėšos nebuvo pervestos nė vienam iš dalyvaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų. Lėšos pervedamos tik vėlesniame etape, kuris atitinka atsiskaitymą ir pinigų judėjimą tarp dalyvių.

Šis atsiskaitymas vyks taip:

4. Mokėtojo bankas iš mokėtojo banko sąskaitos nurašys sumą, kuri turi būti pervesta gavėjui.
5. Gavėjo bankas kitoje pusėje įskaitys mokėjimo operacijos sumą į gavėjo sąskaitą iš karto po to, kai ši suma bus įskaityta gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kad gavėjas gautų lėšas per nustatytą terminą (ES kredito pervedimų atveju paprastai per 1 darbo dieną).

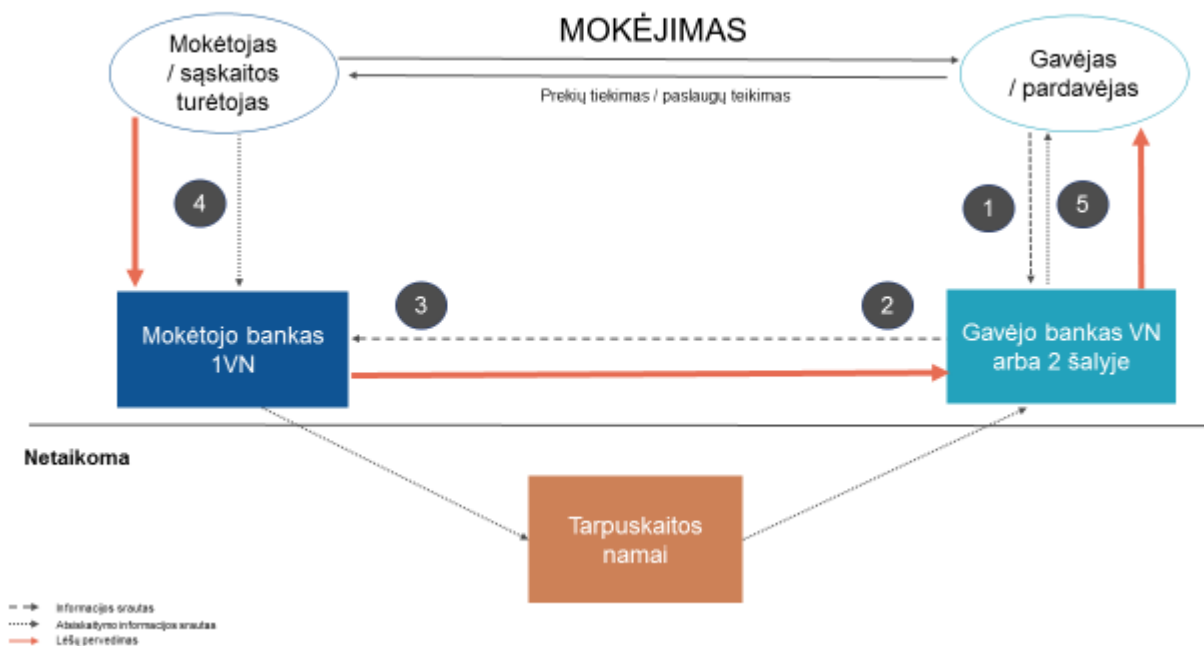
Nors mokėtojo ir gavėjo mokėjimo operacijai įvykti reikia, kad mokėtojas pervestų lėšas gavėjui, iš tikrųjų gali būti, kad vėliau, kai abu subjektai padengs savo skolas, būtent gavėjo bankas turės neigiamą likutį, kurį reikės sumokėti mokėtojo bankui, jei jis mokėtojo banko naudai atliko daugiau operacijų, nei jų gavo. Tai rodo, kaip svarbu atskirti mokėtojo banko ir gavėjo banko keitimąsi duomenimis, kuris tiesiogiai susijęs su mokėtojo ir gavėjo mokėjimo operacija, nuo dviejų mokėjimo paslaugų teikėjų keitimosi lėšomis, kuris susijęs su jų pačių veikla ir nepatenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį (nes pagal Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio m punktą jis neįtrauktas į mokėjimų apibrėžtį).

2.2.2 Tiesioginis debetas

Tiesioginio debeto operacijoms daugiausia taikomas SEPA reglamentas. Tačiau šiuo metu nėra jokių tarptautinių schemų, skirtų ne SEPA tiesioginiam debetui. Todėl praktikoje tokie atvejai tebėra reti, o mokėjimo paslaugų teikėjai paprastai tarpusavyje priima specialias tokių operacijų taisykles, kurios dažnai grindžiamos nacionaline praktika arba pačiomis SEPA taisyklėmis.

Čia pateikiamas tiesioginio debeto pristatymas yra pagrįstas SEPA taisyklėmis.

3 pav. Tiesioginio debeto mokėjimo veikimas

Tiesioginio debeto dalyviai yra lygiai tokie patys, kaip ir kredito pervedimų atveju (žr. 2.2.1 punktą).

Pagrindinis tiesioginio debeto ir kredito pervedimų skirtumas yra tas, kad tiesioginio debeto operacijas inicijuos gavėjas, remdamasis mokėtojo suteiktu įgaliojimu. Jų neinicijuos mokėtojas.

Paveikslėlyje informacijos srautas vyksta taip:

1. Remdamasis mokėtojo iš anksto suteiktu įgaliojimu, gavėjas inicijuos keletą tiesioginio debeto prašymų pervesti lėšas iš mokėtojo sąskaitos į jo sąskaitą.
2. Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas sukurs prašymą ir nusiųs jį vykdyti mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui.
3. Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas patikrins, ar yra lėšų ir ar teisingi prašymo duomenys. Jei jų yra, mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas nurašys tiesioginio debeto operacijos sumą nustatytą dieną.

Šie veiksmai jau apima beveik visus privalomus duomenis, kuriuos reikia pateikti CESOP. Po jų seka atsiskaitymo etapas, kurio metu lėšos faktiškai perduodamos iš vieno mokėjimo paslaugų teikėjo kitam (panašiai kaip kredito pervedimų atveju):

4. Nustatytą dieną mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas nurašys iš mokėtojo sąskaitos lėšas, kurias turi būti pervestos.
5. Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas įskaitys mokėjimo operacijos sumą į gavėjo sąskaitą iš karto po to, kai ši suma bus įskaityta gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kad gavėjas gautų lėšas per nustatytą terminą.

Kalbant apie kredito pervedimus, lėšų perdavimas iš vieno mokėjimo paslaugų teikėjo kitam vykdamas atsiskaitymą yra atskira jų pačių veiklos operacija, kuri nepatenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį.

2.2.3 Pinigų perlaida

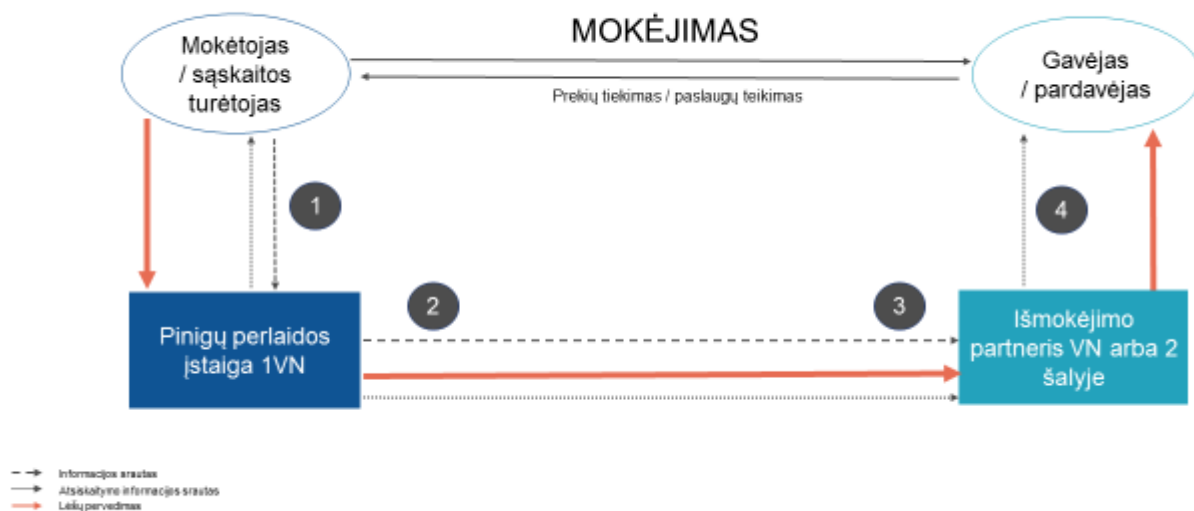
Pinigų perlaida yra viena seniausių lėšų pervedimo tarp žmonių formų. Šiomis dienomis šį mokėjimo būdą išstūmė kiti būdai, pavyzdžiui, kredito pervedimas, kuris atlieka panašias funkcijas mažesnėmis sąnaudomis ir greičiau. ES šis mokėjimo būdas daugiausia naudojamas vadinamiesiems draugų ir šeimos mokėjimams tarp piliečių, siunčiančių lėšas į užsienį. Tačiau kitose šalyse jis vis dar naudojamas komerciniais tikslais, todėl jis patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį.

Vienas iš pinigų perlaidų ypatumų, palyginti su kitomis mokėjimų formomis, yra galimybė pervesti lėšas be gavėjo mokėjimo sąskaitos. Nors šiuolaikinės perlaidos kartais suteikia galimybę siųsti lėšas tiesiogiai į banko sąskaitą, vis dar galima siųsti lėšas į užsienį pinigų perlaidomis nepateikiant gavėjo mokėjimo sąskaitos duomenų. Šis ypatumas pateisina Direktyvos 2006/112/EB 243d straipsnio 1 dalies e punktą, kuriame reikalaujama, kad mokėjimo paslaugų teikėjo, veikiančio gavėjo vardu (toliau – išmokėjimo partneris), BIC arba kitas unikalus identifikatorius būtų perduodamas, kai nėra gavėjo mokėjimo sąskaitos. Ši informacija leidžia sistemai nustatyti, kas yra gavėjo vardu lėšas gaunantis subjektas.

Atliekant pinigų perlaidas paprastai dalyvauja du subjektai:

- pinigų perlaidos įstaiga, per kurią mokėtojas perveda lėšas gavėjui;
- išmokėjimo partneris, kuris yra antroji pinigų perlaidos įstaiga, gaunanti lėšas ir suteikianti galimybę jomis naudotis gavėjui.

4 pav. Pinigų perlaidos mokėjimo veikimas

Paveikslėlyje informacijos srautas pažymėtas mėlynais langeliais ir vyksta taip:

1. Mokėtojas inicijuos pinigų perlaidos prašymą, pateikdamas savo mokėjimo paslaugų teikėjui gavėjo ir operacijos duomenis.
2. Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas (pinigų perlaidos įstaiga) sukurs operaciją ir perduos ją išmokėjimo partneriui kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje ar teritorijoje.

3. Išmokėjimo partneris (gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas) patikrins prašyme pateiktus duomenis ir patvirtins, ar jie teisingi.
4. Išmokėjimo partneris perduos pinigus gavėjui.

2.2.4 Mokėjimas kortele

Mokėjimai kortelėmis yra bene dažniausiai naudojama mokėjimo forma vykdant e. prekybos operacijas Europoje. Nors jiems taip pat taikoma teisinė priežiūra, išsamios taisyklės, taikomos keitimuisi duomenimis tvarkant mokėjimus kortelėmis, nustatytos įvairiuose kortelių schemų teikėjų parengtuose taisyklių sąvaduose. Nors kiekvienas schemas teikėjas gali savo nuožiūra nustatyti savo taisykles, rinka vis tiek yra labai standartizuota taikant įvairius standartus, pavyzdžiui, Europos kortelių suinteresuotųjų subjektų asociacijos parengtą dokumentą „Volume“⁷, kuriame nustatytos taisyklės, taikomos mokėjimo paslaugų teikėjų, dalyvaujančių atliekant mokėjimus kortelėmis SEPA erdvėje, keitimuisi informacija, arba EMVCO standartus⁸.

Mokėjimų kortelėmis apdorojimas paprastai apima tris pagrindinius dalyvius:

- Kortelių schemas teikėjas nustato kortelei taikomas taisykles. Kortelių schemas teikėjas gali būti mokėjimo paslaugų teikėjas, jei jis pats platina korteles arba teikia kitas su kortele susijusias mokėjimo paslaugas (pvz., mokėjimo operacijų aptarnavimą). Paprastai taip būna taikant trijų šalių kortelių schemą, kai kortelių schemas teikėjas veikia ir kaip kortelės išleidėjas, ir kaip komercinis aptarnaujantysis teikėjas. Kita vertus, keturių šalių kortelių schemas paprastai reiškia, kad kortelių schemas teikėjas neteiks jokių mokėjimo paslaugų ir todėl nebus mokėjimo paslaugų teikėjas.
- Kortelės išleidėjas yra mokėjimo paslaugų teikėjas, atsakingas už mokėjimo kortelės (debito arba kredito kortelės) suteikimą mokėtojui ir mokėjimo operacijų vykdymą jo vardu.
- Komercinis aptarnaujantysis teikėjas yra mokėjimo paslaugų teikėjas, atsakingas už įvairių mokėjimo operacijų vykdymą gavėjo vardu. Komercinis aptarnaujantysis teikėjas agreguoja visas per tam tikrą laikotarpį atliktas mokėjimo operacijas ir reguliariai siunčia konsoliduotą sumą gavėjui.

Techninių paslaugų teikėjai yra subjektai, su kuriais kortelės aptarnaujantys teikėjai arba pardavėjai sudaro sutartis dėl paslaugų, reikalingų mokėjimams kortelėmis apdoroti, teikimo. Viena iš svarbiausių paslaugų yra terminalo arba specialaus tinklalapio, kuriame galima užfiksuoti kortelės duomenis ir inicijuoti mokėjimo procesą (mokėjimo iniciatorius), teikimas. Svarbu pažymėti, kad tokiems techninių paslaugų teikėjams Antroji mokėjimo paslaugų direktyva netaikoma remiantis 3 straipsnio j punktu, jei jie nedisponuoja pervedamomis lėšomis. Todėl šie paslaugų teikėjai nelaikomi mokėjimo paslaugų teikėjais ir nepatenka į duomenų teikimo taikymo sritį.

Pastaba. Kortelių operacijų dalyvių skaičius gali padidėti priklausomai nuo tarpininkų skaičiaus. Įprasta, kad aptarnaujantieji teikėjai naudojami papildomais tarpininkais mokėjimo operacijos dalims apdoroti arba siūlo pardavėjui kelis mokėjimo būdus. Nors praktikoje gali būti įvairių schemų, pagrindiniai principai, kurie yra išskirti, galioja visada, o aptarnaujantysis teikėjas ir išleidėjas visada turi keistis tais pačiais duomenų elementais.

Mokėjimus kortelėmis galima suskirstyti į dvi kategorijas: trijų šalių kortelių schemas ir keturių šalių kortelių schemas. Atliekant trijų šalių mokėjimus kortelėmis, kortelių schemų teikėjai veikia ir kaip

⁷ <https://www.e-csg.eu/scs-volume-v9>

⁸ <https://www.emvco.com/document-search/>

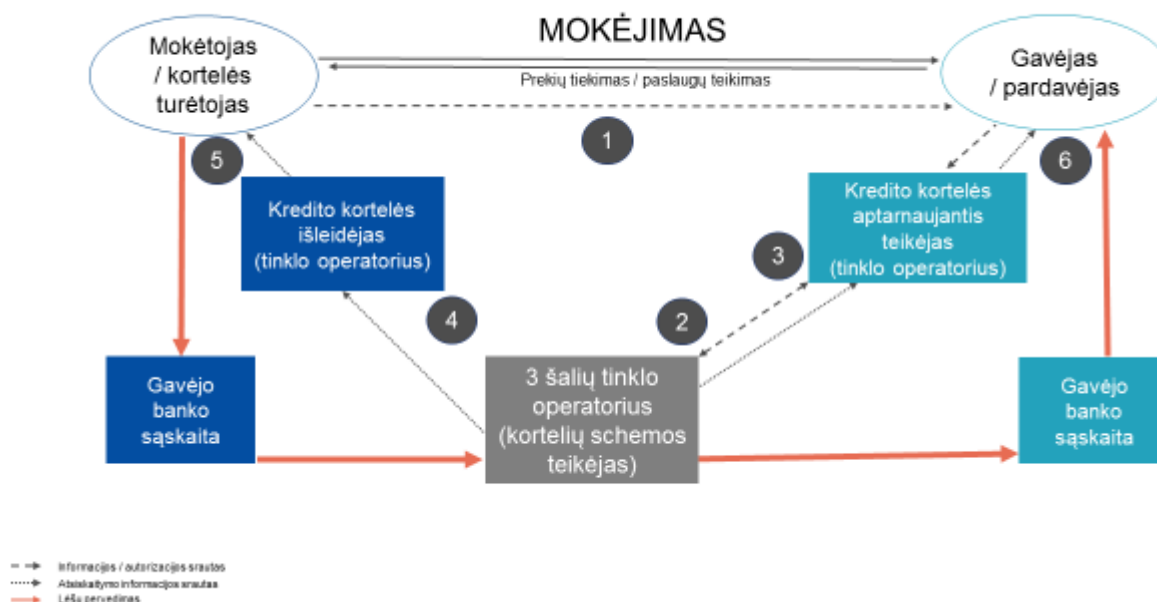
išleidėjai, ir kaip aptarnaujantieji teikėjai, ir yra tiesiogiai susiję su mokėtoju ir gavėju. Kita vertus, keturių šalių mokėjimams kortelėmis reikia, kad kortelės išleidėjo ir kortelės aptarnaujančiojo teikėjo funkcijos būtų atskiros, vieną jų susiejant su mokėtoju, o kitą – su gavėju.

Toliau šiame poskyryje bus išsamiai aprašytas kiekviena iš šių dviejų mokėjimų kortelėmis rūšių.

2.2.4.1 Trijų šalių kortelių schema

Taikant trijų šalių kortelių schemą, schemas teikėjas atlieka schemas teikėjo, kortelių išleidėjo ir komercinio aptarnaujančiojo teikėjo funkcijas. Taigi šioje konfigūracijoje pagrindinis vaidmuo tenka schemas teikėjui, nes jis palaiko tiesioginius ryšius ir su mokėtoju, ir su gavėju. Tad schemas teikėjas, kuris yra kortelių išdavėjas ir aptarnaujantysis teikėjas, visada bus pagrindinis duomenis teikiantis subjektas ir teiks duomenis apie mokėjimus ES ir mokėjimus už ES ribų.

5 pav. 3 šalių mokėjimo kortele veikimas

Paveikslėlyje informacijos srautas vyksta taip:

1. Mokėtojas inicijuoja mokėjimą pateikdamas savo kortelės duomenis internetinėje sąsajoje, kuri yra susieta su gavėjo svetaine.
2. Mokėtojui sėkmingai pateikus savo kortelės informaciją, mokėjimo iniciatorius perduos šiuos duomenis kortelių schemas teikėjui, veikiančiam ir kaip aptarnaujantysis teikėjas, ir kaip išdavėjas. Naudodamasis šia informacija, kortelių schemas teikėjas patikrins gautus duomenis ir patvirtins, kad jie yra teisingi ir kad mokėtojas turi pakankamai lėšų mokėjimo operacijai atlikti.
3. Kortelių schemas teikėjas patvirtins operaciją ir išsiųs patvirtinimą gavėjui.

Atlikus šiuos veiksmus, atitinkančius autorizacijos procedūrą, prasidės atsiskaitymo etapas:

4. Kadangi kortelių sistemos teikėjas padengė mokėtojo išlaidas, naudodamasis kredito linija, jis paprašys mokėtojo padengti iš anksto sumokėtas sumas, pateikdamas visų atliktų operacijų (paprastai per mėnesį) ataskaitą.

5. Mokėtojas grąžins kreditą, pervesdamas lėšas kortelių schemas teikėjui. Šis lėšų pervedimas paprastai bus atliekamas mokėtojo kredito pervedimu kortelių schemas teikėjui, kuris veikia kaip šio mokėjimo gavėjas.
6. Kortelių schemas teikėjas reguliariai perves į gavėjo mokėjimo sąskaitą bendrą visų per tam tikrą laikotarpį atliktų operacijų sumą. Šis mokėjimas taip pat atitinka kortelių schemas teikėjo kredito pervedimą gavėjui.

Pastaba. Kaip matyti iš diagramos, atliekant trijų šalių mokėjimus kortele paprastai dalyvauja kiti mokėjimo paslaugų teikėjai (pvz., bankai), kurie finansuoja kortelės kredito liniją arba gauna lėšas iš komercinio aptarnaujančiojo teikėjo. Šiems mokėjimo paslaugų teikėjams operacijos atrodo kaip mokėjimas kortelės išleidėjui (mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui) arba komercinio aptarnaujančiojo teikėjo operacija gavėjui (gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui). Šios operacijos, nors ir skiriasi nuo mokėtojo ir gavėjo operacijų, patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį ir apie jas turėtų būti pranešama nurodant kortelių išleidėją kaip gavėją, arba komercinį aptarnaujantįjį teikėją kaip mokėtoją. Iš tiesų joms netaikoma Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio m punkte numatyta išimtis, taikoma mokėjimo paslaugų teikėjų tarpusavio operacijoms, skirtoms jų pačių veiklai, nes jos atliekamos ne vykdant dalyvaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, o yra susitarimo tarp mokėtojo / gavėjo ir kortelių išleidėjo / komercinio aptarnaujančiojo teikėjo dalis.

2.2.4.2 Keturių šalių kortelių schema

Nors keturių šalių kortelių schemas veikia pagal tuos pačius pagrindinius principus, jos skiriasi nuo trijų šalių kortelių schemų, nes kortelių schemas teikėjas, kortelės išleidėjas ir komercinis aptarnaujantysis teikėjas yra skirtingi subjektai. Dėl šios priežasties kortelių schemas teikėjas paprastai atlieka ne tokį aktyvų vaidmenį mokėjimo operacijoje ir apsiriboja tik taisyklių nustatymu ir infrastruktūros, kuria naudojamiesi aptarnaujantysis teikėjas ir išleidėjas gali keistis informacija, užtikrinimu. Kadangi jis pats neišleidžia kortelės ir neaptarnauja operacijų, pagal kortelių schemą neteikiamos jokios mokėjimo paslaugos ir schema nėra mokėjimo paslaugų teikėjas pagal Antrąją mokėjimo paslaugų direktyvą. Todėl jam netaikoma pareiga teikti duomenis.

Kortelės išleidėjo vaidmuo skirtingomis aplinkybėmis gali labai skirtis – kartais tai bus mokėtojo kredito įstaiga, kuri taip pat atliks kortelės išleidėjo vaidmenį ir suteiks mokėtojui kortelę. Kitais atvejais tai yra speciali įstaiga, kurios vienintelis tikslas – teikti kredito / debeto korteles.

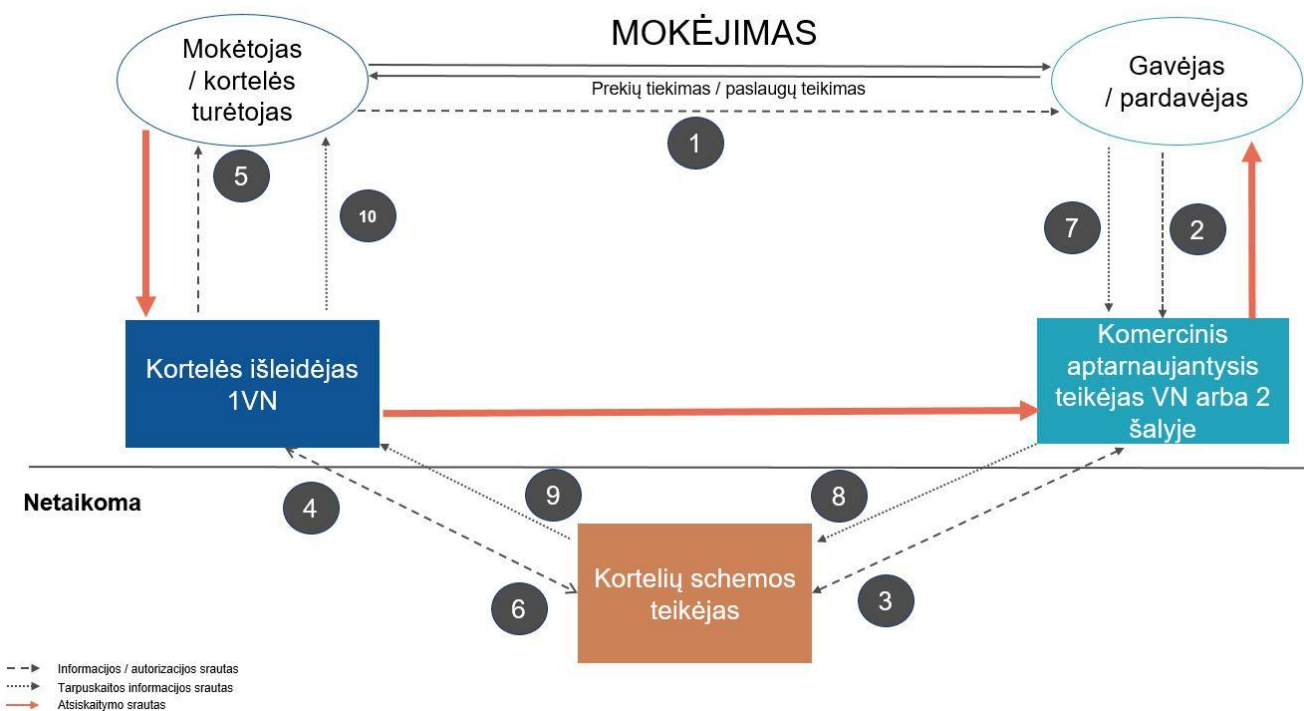
Tas pats pasakytina ir apie aptarnaujančiojo teikėjo vaidmenį, kurį kartais gali tiesiogiai atlikti gavėjo kredito įstaiga. Dažniausia ši vaidmenį atlieka specializuoti subjektai, kurie vadinami komerciniais aptarnaujančiais teikėjais.

Mokėjimo kortele apdorojimas paprastai apima tris pagrindinius etapus:

1. **Autorizacija.** Autorizacijos procedūra skirta padidinti saugumą, palengvinti tapatybės nustatymą ir leidėjui patvirtinti pardavėjui, kad kortelė ir siūloma operacija yra teisėta. Autorizacijos procedūra yra svarbi nustatant išleidėjo ir aptarnaujančiojo teikėjo išipareigojimus pagal kortelių schemas taisykles. Tačiau ne visoms kortelių operacijoms atlikti prieš tai reikia išduoti leidimą išleidėjui internetu. Autorizacija taip pat gali būti atliekama tarp kortelės lusto ir terminalo (autorizacija ne internetu), kuri yra įprasta, pavyzdžiui, bekontaktiųjų operacijų aplinkoje, masiniame transporte ir pan. Kai kuriais atvejais operacija apskritai neautorizuojama, tačiau pardavėjas arba aptarnaujantysis teikėjas vis tiek siunčia ją vykdyti, o pardavėjas prisiima riziką / atsakomybę.

2. **Tarpuskaita.** Darbo dienos pabaigoje gavėjas siunčia paketinį pervedimą su galutinėmis operacijomis, gautomis gavėjo terminale / interneto tinklalapyje. Aptarnaujantis teikėjas pertvarko informaciją pagal kortelių tinklą ir kartu su kitų aptarnaujančio teikėjo klientų, kurie yra pardavėjai, gautomis operacijomis siunčia jį kaip didelius paketinius pervedimus atitinkamiems kortelių tinklams. Kortelės tinklas pertvarko informaciją ir siunčia ją įvairiems kortelių išleidėjams, kurie kasdien gauna paketinius pervedimus su visomis per kortelių tinklą gautomis operacijomis. Tarpuskaita yra nuoseklus srautas, kuriuo grindžiami trys atsiskaitymai.
 - a. aptarnaujančio teikėjo ir pardavėjo atsiskaitymas
 - b. išleidėjo ir aptarnaujančio teikėjo atsiskaitymas
 - c. kortelės turėtojo ir išleidėjo atsiskaitymas (kortelės išleidėjas nurašo lėšas iš kortelės turėtojo mokėjimo sąskaitos)

6 pav. Keturių šalių mokėjimo kortele veikimas

Paveikslėlyje pirmieji žingsniai rodo autorizacijos srautą ir kortelės išleidėjo atsaką:

1. Mokėtojas pateikia savo mokėjimo kortelės duomenis internetinėje sąsajoje, susietoje su gavėjo svetaine. Taip inicijuojamas mokėjimo procesas.
2. Naudodamasis mokėtojo pateikta kortelės informacija, gavėjo terminalas perduos informaciją aptarnaujančiajam teikėjui.
3. Naudodamasis kortelėje esančia informacija, komercinis aptarnaujantis teikėjas perduos šią informaciją kortelių schemas teikėjui.
4. Visada naudodamasis perduotais duomenimis, kortelių schemas teikėjas nustatys kortelės išleidėją ir perduos jam autorizacijos pranešimą.

5. Kortelės išleidėjas gaus autorizacijos prašymą, kuriame bus nurodyti kortelės ir operacijos duomenys. Jis patikrins, ar visi elementai yra teisingi ir ar mokėtojas turi pakankamai lėšų.
6. Kortelės išleidėjas atsiųs teigiamą arba neigiamą atsakymo pranešimą, kad patvirtintų arba paneigtų operaciją. Šis atsakymo pranešimas bus atliekamas tais pačiais veiksmais, kaip ir pradinis prašymas atvirkštine tvarka.

Patvirtintus operaciją (arba nusiuntus ją įskaitymui, jei operacija nepatvirtinta), tolesni veiksmai apims įskaitymo procesą:

7. Darbo dienos pabaigoje gavėjo terminalas komerciniam aptarnaujančiam teikėjui išsiųs paketinį pervedimą su visomis per dieną gavėjo gautomis mokėjimo operacijomis.
8. Šią informaciją komercinis aptarnaujantis teikėjas sujungia su visais mokėjimais, atliktais naudojant tam tikrą kortelių schemą. Tuomet komercinis aptarnaujantis teikėjas siųs šiuos naujus paketinius pervedimus kortelių schemas teikėjui.
9. Naudodamasis paketiniame pervedime esančia informacija, kortelių schemas teikėjas padalys pervedimą pagal kiekvieną kortelės išleidėją ir išsiųs su kiekvienu kortelės išleidėju susijusią mokėjimo informaciją.
10. Gavęs šią informaciją, išleidėjas ją padalys kiekvienam kortelės savininkui ir informuos jį apie jo atsakomybę.

Galiausiai, pasibaigus tarpuskaitai, prasidės atsiskaitymo etapas, kuris vyks bet koku laiko eiliškumu.

Pastaba. Panašiai kaip ir trijų šalių mokėjimų kortele atveju, atliekant keturių šalių mokėjimus kortele dažnai dalyvauja kiti mokėjimo paslaugų teikėjai (pvz., bankai), kurie finansuoja kortelės kredito liniją arba gauna lėšas iš komercinio aptarnaujančiojo teikėjo. Šiems mokėjimo paslaugų teikėjams operacijos atrodys kaip mokėjimas kortelės išleidėjui (mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui) arba komercinio aptarnaujančiojo teikėjo operacija gavėjui (gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui). Šios operacijos, nors ir skiriasi nuo mokėtojo ir gavėjo operacijų, patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį ir apie jas turėtų būti pranešama nurodant kortelių išleidėją kaip gavėją, arba komercinį aptarnaujantįjį teikėją kaip mokėtoją. Iš tiesų joms netaikoma Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio m punkte numatyta išimtis, taikoma mokėjimo paslaugų teikėjų tarpusavio operacijoms, skirtoms jų pačių veiklai, nes jos atliekamos ne vykdant dalyvaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, o yra susitarimo tarp mokėtojo / gavėjo ir kortelių išleidėjo / komercinio aptarnaujančiojo teikėjo dalis.

2.2.5 Elektroniniai pinigai

Elektroniniai pinigai yra bene naujausias būdas pervesti lėšas iš vienos mokėjimo sąskaitos į kitą. E. pinigai, palyginti su tradiciniais mokėjimo būdais, turi daug pranašumų, pavyzdžiui, operacijų greitis, maži mokesčiai ir finansinių duomenų apsauga. E. pinigų sektorius reguliuojamas pagal Elektroninių pinigų direktyvą (toliau – EPD)⁹ ir Antrąją mokėjimo paslaugų direktyvą, nes e. pinigų įstaiga yra mokėjimo paslaugų teikėjas.

Nors EPD nustatytos pagrindinės sektoriui taikomos taisyklės, kiekvienas e. pinigų teikėjas turi teisę savo nuožiūra kurti savo sistemą ir savo mokėjimų apdorojimo būdą. Dėl šios priežasties sąveika tarp

⁹ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

skirtingų e. pinigų teikėjų yra nedidelė, todėl mokėtojas ir gavėjas turi būti užsisakę to paties e. pinigų teikėjo paslaugas, kad galėtų vykdyti arba gauti mokėjimus per šį e. pinigų teikėją.

Dėl nepakankamo šio sektoriaus veiklos standartizavimo neįmanoma aprėpti visų esamų ir būsimų verslo modelių. Tačiau, nepaisant didelės teikiamų paslaugų įvairovės, e. pinigų sektorių galima suskirstyti į du pagrindinius verslo modelius: e. piniginės ir e. kupono.

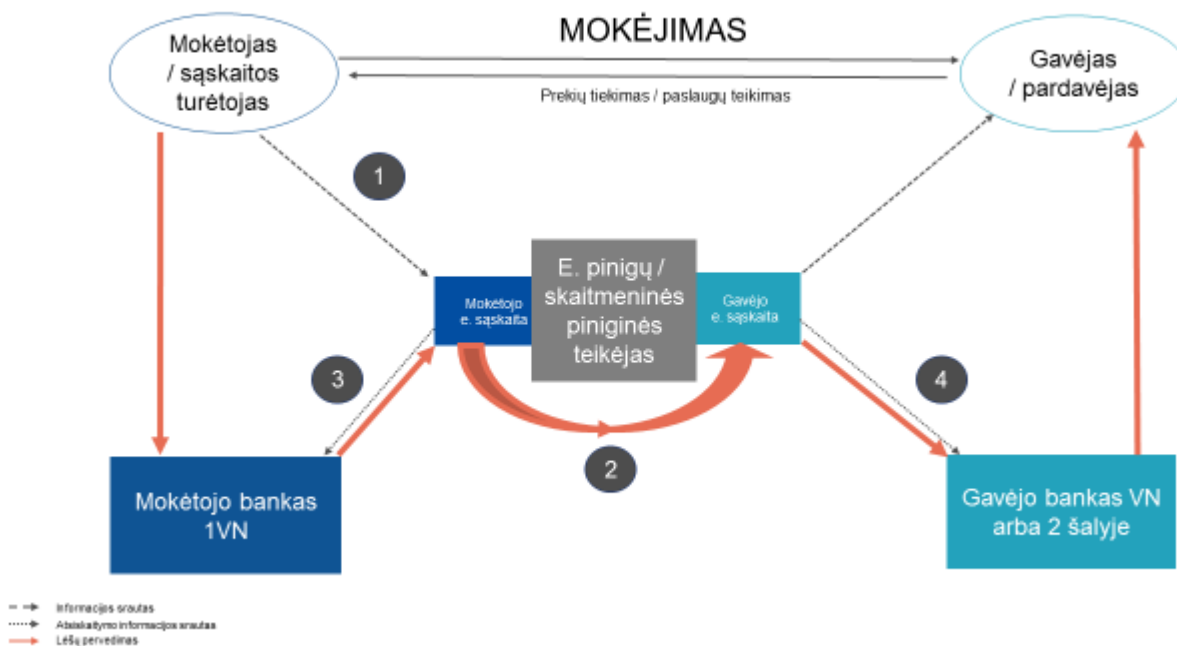
Pastaba. Panašiai kaip ir mokėjimų kortelėmis ir prekyviečių atveju, e. pinigų mokėjimuose paprastai dalyvauja kiti mokėjimo paslaugų teikėjai (pvz., bankai), kad papildytų e. pinigų sąskaitą arba iš jos nurašytų lėšas. Šiems mokėjimo paslaugų teikėjams operacijos atrodo kaip mokėjimas e. pinigų teikėjui arba jo atliekamas mokėjimas. Šios operacijos, nors ir skiriasi nuo mokėtojo ir gavėjo operacijų, patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį ir apie jas reikėtų pranešti nurodant e. pinigų teikėją kaip mokėtoją arba gavėją. Iš tiesų joms netaikoma Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio m punkte numatyta išimtis, taikoma mokėjimo paslaugų teikėjų tarpusavio operacijoms, skirtoms jų pačių veiklai, nes jos atliekamos ne vykdant dalyvaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, o yra susitarimo tarp mokėtojo / gavėjo ir e. pinigų teikėjo dalis.

2.2.5.1 E. piniginė

Naudodami e. piniginę, mokėjimo paslaugų teikėjai mokėtojui siūlo virtualią piniginę arba e. piniginę, kuria galima atsiskaityti už prekes ar paslaugas. Ji finansuojama naudojant įvairius mokėjimo būdus, pavyzdžiui, mokėjimus kortelėmis, kredito pervedimus, lygiai taip pat, kaip fizinė piniginė tai darytų naudojantis fizinėmis kortelėmis. Į e. piniginę pervestos lėšos gali būti naudojamos mokėjimams vykdyti e. pinigų teikėjo infrastruktūroje. E. piniginės finansavimas gali būti atliekamas iš anksto arba kartu su e. pinigų operacija.

E. piniginės teikėjas ne tik teikia mokėjimo paslaugas mokėtojui, bet ir mokėjimo paslaugas gavėjui, kuris taip pat turi būti užsiregistravęs e. piniginės teikėjo sistemose, kad galėtų gauti mokėjimus e. pinigais. Dėl šios priežasties e. piniginės teikėjas palaiko tiesioginius santykius ir su mokėtoju, ir su gavėju, todėl jis yra pagrindinis subjektas, kuriam tenka pareiga teikti duomenis. Kaip jau paaiškinta, nors mokėjimuose e. pinigais dalyvauja ir kiti mokėjimo paslaugų teikėjai, jie veikia tik kaip e. piniginės finansavimo šaltiniai arba kaip lėšų nurašymo paskirties vieta. Jie neturi jokios įtakos mokėtojo ir gavėjo e. pinigų mokėjimui, kurį valdo tik e. pinigų teikėjas.

7 pav. E. piniginės mokėjimo veikimas

Paveikslėlyje informacijos srautas vyksta taip:

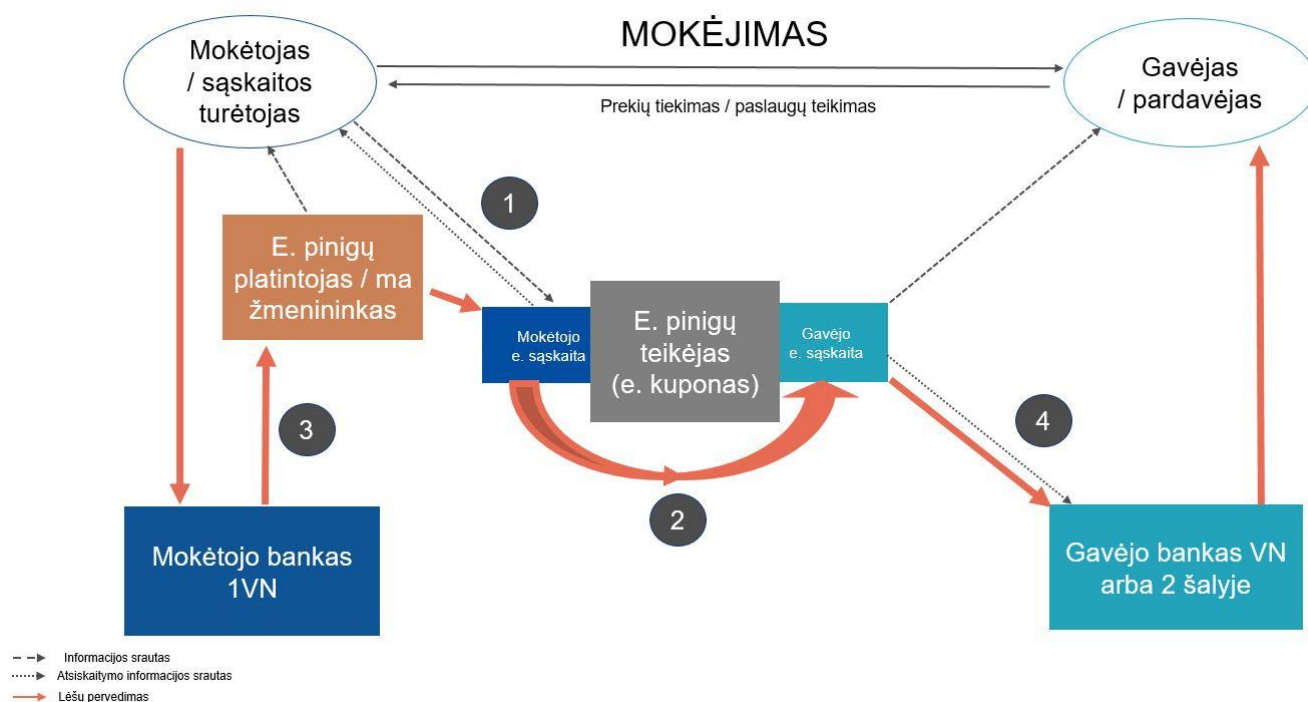
1. Mokėtojas inicijuos e. pinigų operaciją, pateikdamas savo e. sąskaitos duomenis gavėjo tinklalapyje.
2. E. piniginės teikėjas gaus duomenis apie operaciją ir patvirtins, kad ji yra teisėta. Tokiu atveju e. piniginės paslaugų teikėjas perves lėšas iš mokėtojo e. sąskaitos į gavėjo e. sąskaitą.

Tai atlikus, lėšų pervedimas e. pinigų teikėjo sistemose yra baigtas ir atsiskaityti nereikia, nes e. pinigų teikėjas yra vienintelis mokėjimo operacijos dalyvis. Tačiau, jei mokėtojo e. pinigų sąskaita nebuvo papildyta, e. pinigų teikėjas, prieš atlikdamas e. pinigų mokėjimą, turi paprašyti šių lėšų iš mokėtojo registruotų finansavimo šaltinių ir atsiskaityti:

3. e. pinigų teikėjas, naudodamasis mokėtojo registracijos metu pateiktais duomenimis, paprašys mokėjimo paslaugų teikėjo, atsakingo už mokėtojo finansavimo šaltinį (pavyzdžiui, kredito pervedimą arba mokėjimą kortele), perversi lėšas. Taip bus sukurta atskira mokėtojo ir e. piniginės paslaugų teikėjo, kaip gavėjo, operacija.
4. Panašiai ir gavėjas gali nuspręsti perversi lėšas iš savo e. pinigų sąskaitos į savo banko sąskaitą arba kitą mokėjimo sąskaitą. Tokiu būdu bus sukurta dar viena operacija, kurioje e. piniginės teikėjas bus mokėtojas, o pardavėjas – gavėjas. Apie šią atskirą operaciją turėtų pranešti gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas (t. y. jo bankas).

2.2.5.2 E. kuponas

Elektroniniai kuponai skiriasi nuo e. piniginės, nes jais nesukuriamas e. piniginės, o daugiausia dėmesio skiriama vienai elektronei mokėjimo formai, kuri dažnai būna išankstinio mokėjimo kortelės. Šias korteles mokėtojas gali įsigyti pasirinktose platintojų ir (arba) mažmenininkų parduotuvėse ir jomis mokėtojas gali atlikti mokėjimus naudodamasis e. pinigų teikėjo infrastruktūra, nepateikdamas jokios finansinės informacijos. Taigi, priešingai nei e. piniginės, e. kuponų teikėjai neturi tiesioginio ryšio su mokėtoju ir nereikalauja, kad jis būtų užsiregistravęs jų sistemose, kad galėtų naudotis paslaugomis. Paprastai pakanka, kad mokėtojas naudotųsi e. kuponu, kurį įsigijo iš e. pinigų teikėjo mažmenininko. E. kuponų atvejais e. pinigų teikėjas palaiko tiesioginius santykius tik su gavėju, kuriam vis tiek reikia turėti e. sąskaitą, kad galėtų gauti mokėjimus.

Paveikslėlyje informacijos srautas vyksta taip:

1. Mokėtojas inicijuos e. pinigų operaciją, pateikdamas savo e. kupono duomenis pardavėjo svetainėje.
2. E. pinigų teikėjas patvirtins mokėtojo pateiktą informaciją ir patvirtins operaciją. Tada e. pinigų teikėjas į gavėjo e. sąskaitą įskaitys operacijos sumą.

Tai atlikus, lėšų pervedimas e. pinigų teikėjo sistemose yra baigtas ir atsiskaityti nereikia, nes e. pinigų teikėjas yra vienintelis mokėjimo operacijos dalyvis. Tačiau nemažai kitų operacijų paprastai atliekama ne e. pinigų teikėjo sistemose:

3. Mokėtojas įsigys e. kuponą iš pasirinkto platintojo, kuriam e. pinigų teikėjas suteikė leidimą platinti jo mokėjimo metodus. E. pinigų teikėjas žino, kad tam tikroje vietoje buvo parduotas kuponas. Pirkdamas e. kuponą, mokėtojas paprastai atlieka mokėjimo operaciją, kad sumokėtų mažmenininkui už e. kuponą. Priklausomai nuo naudojamo verslo modelio, šios lėšos bus pervestos mažmenininkui arba tiesiogiai e. kupono teikėjui. Abiem atvejais yra kita operacija (atliekama prieš mokėtojui panaudojant e. kuponą prekėms ar paslaugoms apmokėti), kurios gavėjas bus mažmenininkas arba e. kupono teikėjas.
4. Panašiai kaip ir e. pinigines atveju, gavėjas gali nuspręsti išimti lėšas iš savo e. pinigų sąskaitos. Tokiu būdu bus sukurta dar viena operacija, kurioje e. pinigų teikėjas bus mokėtojas, o pardavėjas – gavėjas. Apie šią atskirą operaciją turėtų pranešti gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas.

2.2.6 Prekyviečių ir tarpininkų, renkančių lėšas savo vardu, atvejis

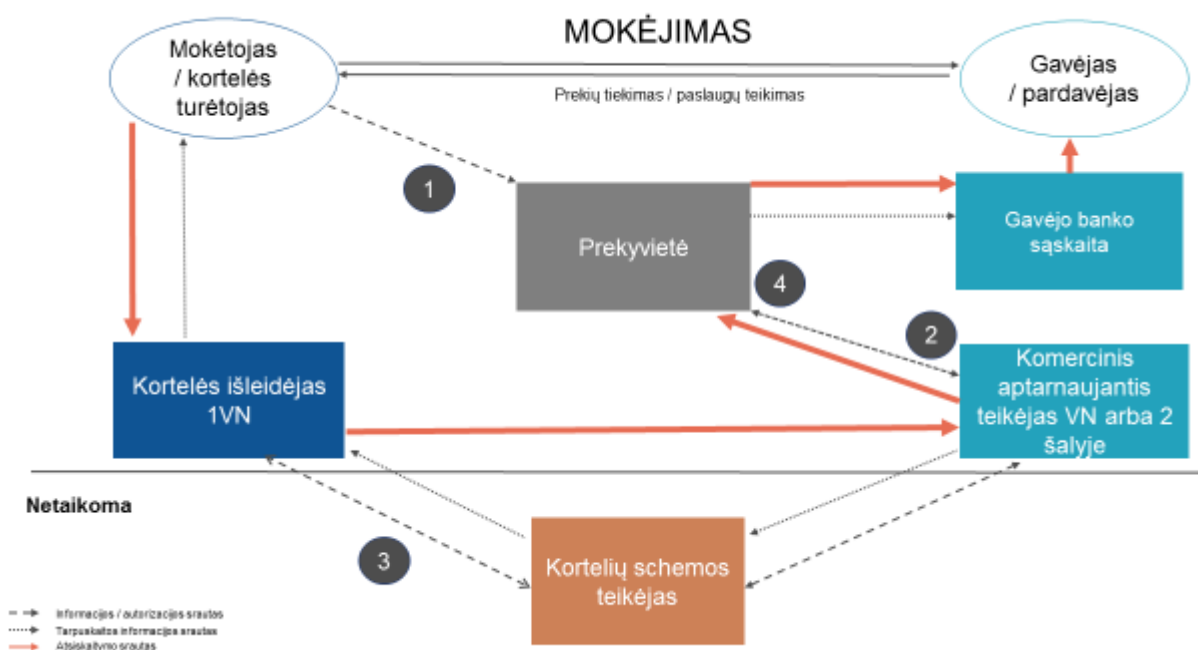
Nors pats savaime tai nėra mokėjimo būdas, prekyviečių ir tarpininkų atvejis gali pakeisti keitimosi duomenimis konkretaus mokėjimo metu būdą. Taip yra dėl to, kad, rinkdami ir saugodami lėšas savo vardu prieš paskirstydami jas gavėjui, šie subjektai veikia kaip mokėjimo paslaugų teikėjai ir turi būti

registruoti. Tačiau tai taip pat reiškia, kad kitai mokėjimo grandinės šaliai jie atrodo kaip gavėjas, nes pervestas lėšas laiko savo vardu, ir apie juos bus teikiami duomenys kaip apie gavėjus.

Pavyzdžiui, dauguma prekyviečių naudoja verslo modelį, pagal kurį mokėjimai pirmiausia nukreipiami į pačią prekyvietę, kuri saugo šias lėšas tam tikrą laikotarpį, o po to jas paskirsto gavėjui konsoliduota suma ir pritaikius prekyvietės mokesčius. Šį būdą taip pat taiko kai kurie mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie su gavėju sudaro vieną sutartį ir siūlo įvairius mokėjimo būdus. Gavėjui tai naudinga, nes jam nereikės tiesiogiai sudaryti sutarčių ir registruotis visų šių įvairių mokėjimo būdų teikėjų sistemose, bet jis galės juos siūlyti savo klientams naudodamasis tarpininko, kuris turi visas sutartis, paslaugomis. Dėl to tarpininkas pirmiausia konsoliduos visas iš įvairių mokėjimo būdų gautas operacijas specialiose sąskaitose ir tik tada paskirstys bendras sumas pardavėjams.

Abiem šiais atvejais dėl to, kad mokėjimo grandinėje yra tarpininkas, kuris apsaugo gavėjo arba mokėtojo informaciją nuo visų kitų dalyvių, atsiranda duomenų, kuriais keičiamasi, neatitikimas, nes tarpininkas visiems prieš jį esantiems dalyviams atrodys kaip gavėjas, o visiems po jo esantiems – kaip mokėtojas.

9 pav. Kredito kortelės veikimas atliekant mokėjimą prekyvietėje

Norėdami išsamiai apibūdinti mokėjimo per tarpininką veikimą, pasitelksime mokėjimo kortele prekyvietėje pavyzdį. Paveikslėlyje informacijos srautas pažymėtas mėlynais langeliais ir vyksta taip:

1. Mokėtojas, norėdamas inicijuoti mokėjimą, prekyvietės svetainėje pateiks savo kortelės duomenis.
2. Prekyvietė perduos šią informaciją komerciniam aptarnaujančiam teikėjui, kuris, naudodamasis kortelių schemos tinklu, ją panaudos išleidėjui nustatyti.
3. Išleidėjas patvirtins operacijos duomenis ir per kortelių schemos tinklą nusiųs patvirtinimą aptarnaujančiam teikėjui.

4. Aptarnaujantis teikėjas patvirtins, kad prekyvietė gali vykdyti operaciją.

Pagrindinis skirtumas, palyginti su standartiniu mokėjimu kortele yra tas, kad nei aptarnaujantis teikėjas, nei išleidėjas negauna jokios informacijos apie pardavėją (gavėją). Vietoje to jie abu matys mokėjimo operaciją, kurią vykdys pati prekyvietė. Tai reiškia, kad aptarnaujantis teikėjas ir išleidėjas negalės pranešti apie galutinį operacijos gavėją (pardavėją).

Taigi, atsižvelgdami į tai, kad jie negali gauti duomenų apie gavėją, kortelių išleidėjas ir aptarnaujantis teikėjas turėtų pranešti apie prekyvietę kaip apie gavėją. Kita vertus, kadangi prekyvietė veikia ir mokėtojo, ir gavėjo vardu ir turi visus duomenis, būtinus norint susidaryti išsamų vaizdą apie mokėjimą ir jo gavėją (pardavėją), teikdama duomenis ji turi nurodyti tikrąjį gavėją (t. y. pardavėją).

2.3 Mokėjimo paslaugos, patenkančios į taikymo sritį

Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnyje ne tik nurodytos keturios mokėjimo paslaugų teikėjų kategorijos, patenkančios į taikymo sritį, kurios pristatytos 2.1 skirsnyje, bet ir pareiga teikti duomenis taikoma tik mokėjimo paslaugoms, nustatytoms Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos I priedo 3–6 punktuose. Tai reiškia, kad pareiga teikti duomenis bus taikoma tik tiems mokėjimo paslaugų teikėjams, kurie teikia šias mokėjimo paslaugas:

- mokėjimo operacijų vykdymas ir lėšų pervedimas į mokėjimo sąskaitas;
- mokėjimo operacijų, kurioms taikoma kredito linija, vykdymas;
- mokėjimo priemonių išdavimas ir mokėjimo operacijų aptarnavimas;
- pinigų perlaidos.

Tai reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjams, teikiantiems paslaugas, susijusias su mokėjimo sąskaitos tvarkymu, grynųjų pinigų įnešimu ir išėmimu, mokėjimo inicijavimo paslaugomis ir informacijos apie sąskaitą teikimo paslaugomis, pareiga teikti duomenis netaikoma. Ši išimtis taikoma dėl to, kad šios rūšies paslaugos arba nėra susijusios su mokėjimo operacijų vykdymu, arba jomis būtų teikiama informacija, kurią jau yra pateikę kiti mokėjimo paslaugų teikėjai, dalyvaujantys atliekant mokėjimo operacijas.

Be to, Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnyje nustatytos konkrečios mokėjimo paslaugų išimtys, kurios dar labiau apriboja duomenų teikimo apimtį. Todėl duomenų nereikia teikti apie toliau nurodytus mokėjimo būdus:

- popieriniai kuponai ir mokėjimai grynaisiais pinigais (3 straipsnio g punktas);
- čekiai (3 straipsnio a punktas);
- riboto naudojimo mokėjimo būdai (3 straipsnio k punktas).

2.3.1 Riboto naudojimo mokėjimo būdai – kuponai

Riboto naudojimo mokėjimo būdai turi būti suprantami kaip galiojantys tik atsiskaitant su griežtai ribotu (ir dažnai iš anksto nustatytu) pardavėjų skaičiumi arba apmokant už ribotą prekių ir paslaugų asortimentą. Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos 3 straipsnio k punkte toks mokėjimo būdas apibrėžtas kaip:

k) paslaugos, grindžiamos konkrečiomis mokėjimo priemonėmis, kurias galima naudoti tik ribotai ir kurios atitinka vieną iš šių sąlygų:

i) priemonės, kuriomis suteikiama galimybė turėtojui įsigyti prekių arba paslaugų tik išleidėjo patalpose arba ribotame paslaugų teikėjų tinkle pagal tiesioginį komercinį susitarimą su profesionaliu išleidėju;

ii) priemonės, kurios gali būti naudojamos tik labai riboto asortimento prekėms arba paslaugoms įsigyti;

iii) priemonės, kurios galioja tik vienoje valstybėje narėje, yra suteikiamos įmonės arba viešojo sektoriaus subjekto prašymu, kurias reguliuoja nacionalinė arba regioninė valdžios institucija, ir kurios naudojamos konkrečiais socialiniais arba mokesčių tikslais siekiant įsigyti konkrečių prekių ar paslaugų iš tiekėjų, turinčių komercinį susitarimą su išleidėju;

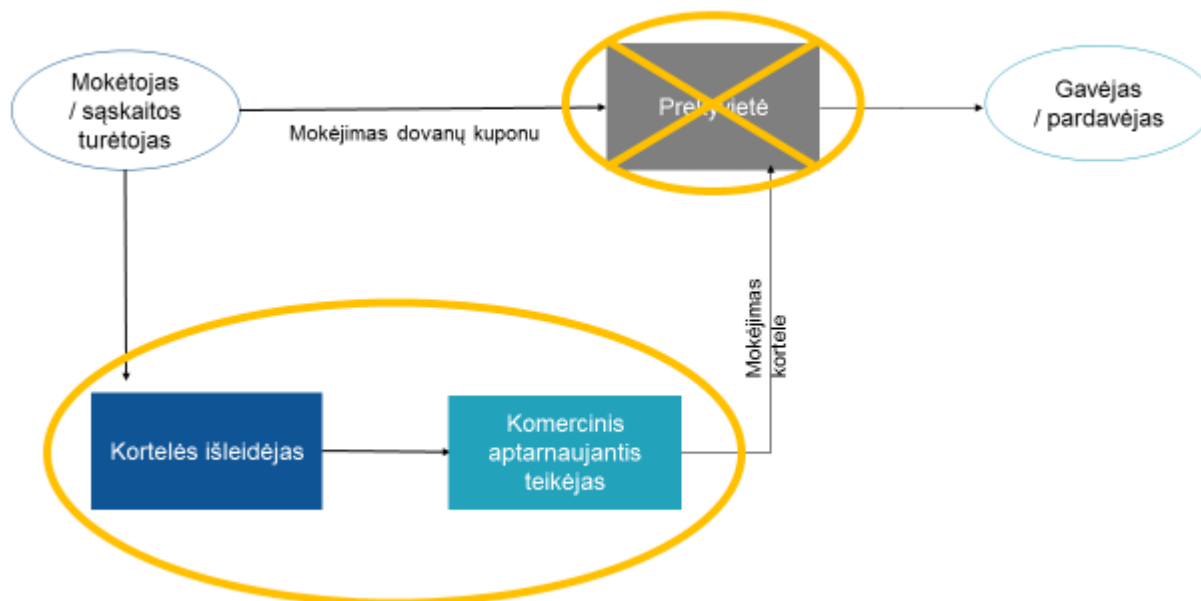
Riboto naudojimo mokėjimo būdai neturi būti painiojami su e. kupono naudojimu. E. kuponas (žr. 2.2.5.2 punktą) patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį, nes tai yra galiojantis (iš anksto apmokėtas) mokėjimo būdas, kurį galima naudoti prekėms pirkti kone bet kur (jei pardavėjas yra sudaręs sutartį su e. pinigų teikėju dėl tokio mokėjimo būdo). Pagrindinis aspektas, leidžiantis atskirti šiuos du mokėjimo būdus, yra ribotas pirmojo mokėjimo būdo naudojimas, susijęs su vietomis, kuriose jis gali būti naudojamas (tik jo išleidėjo patalpose arba vienoje valstybėje narėje), arba su tuo, ką už jį galima įsigyti (ribotas prekių ar paslaugų asortimentas). Todėl būtina nustatyti, ar mokėjimo būdą potencialiai gali naudoti bet kuris pardavėjas, parduodamas bet ką, ar jis taikomas tik skirtingiems pardavėjams arba tik tam tikro prekės ženklo, tinklo ir pan. siūlomoms prekėms ir paslaugoms.

Tai, kad mokėjimo būdą priima tik keli pardavėjai, nereiškia, kad jis automatiškai patenka į riboto naudojimo mokėjimo būdų kategoriją. Iš tiesų ribotą naudojimą gali lemti įvairios priežastys, o ilgainiui jis gali didėti ir tapti labiau paplitęs. Pavyzdžiui, tas pats galioja mokėjimams kortelėmis, kai pardavėjai nebūtinai priims visas egzistuojančias kortelių schemas, o tik kelias iš jų. Tačiau riboto naudojimo mokėjimo būdo priėmimas paprastai labai nepapildės, nes jis bus priimamas tik jo išleidėjo patalpose.

Tarp riboto naudojimo mokėjimo būdų labiausiai paplitę būtų dovanų kuponai arba dovanų kortelės, kurie įsigijami už tam tikrą sumą, o po to kortelės ar kupono turėtojui suteikiama galimybė pirkti kortelės / kupono išleidėjo ar jo partnerių siūlomas prekes ir paslaugas.

Toliau pateiktame paveikslėlyje parodyta, kaip bus teikiami duomenys apie mokėjimą dovanų kuponais.

10 pav. Duomenų apie mokėjimus dovanų čekiais teikimas

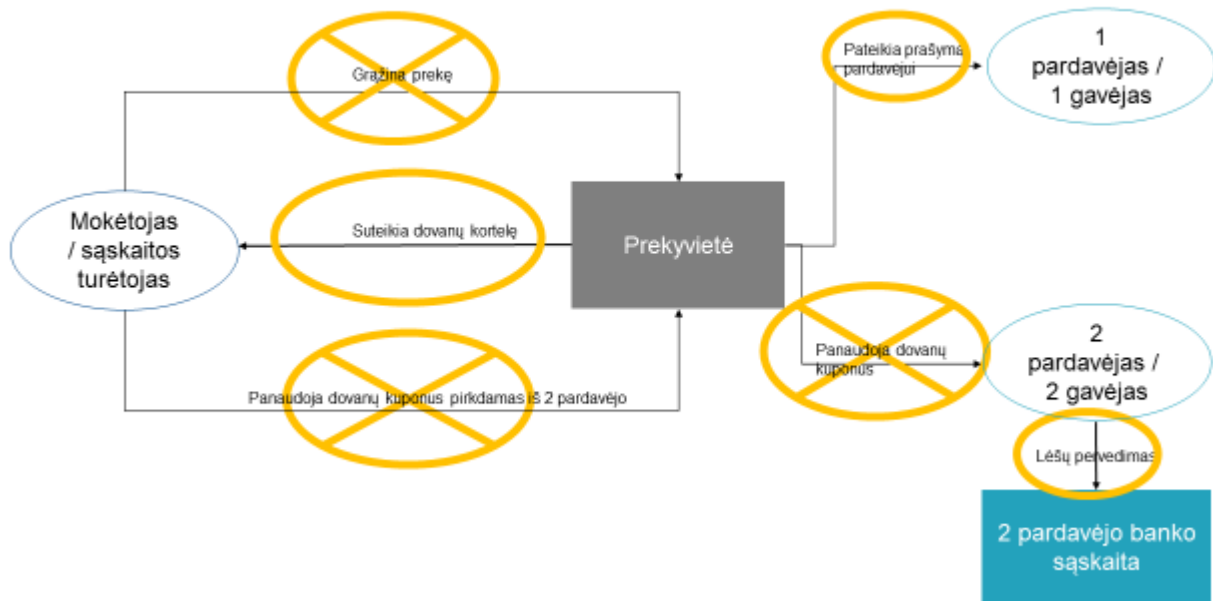
Paveikslėlyje aiškiai pabrėžiama, kad prekyvietė neteiks duomenų apie mokėtojo mokėjimą gavėjui, atliktą naudojant dovanų kuponą. Tačiau apie mokėtojo (ar kito asmens) atliktą mokėjimą už kupono įsigijimą kartu su lėšų išmokėjimu iš prekyvietės į gavėjo banko sąskaitą bus pranešama, nes tai yra mokėjimai, kuriuos atlieka mokėjimo paslaugų teikėjai, teikiantys mokėjimo paslaugas, kurioms taikoma pareiga teikti duomenis.

2.3.2 Kuponai ir lėšų grąžinimas

Jei mokėtojas nėra patenkintas užsakytomis prekėmis ir nori jas grąžinti, neretai prekyvietės ir įmonės suteikia mokėtojui galimybę gauti kuponą, o ne grąžina pinigus. Tokia praktika yra naudinga verslui, kuriam nereikia pervesti lėšų atgal, taip pat mokėtojui, kuriam suteikiamas toks pat galiojantis mokėjimo būdas panašioms prekėms įsigyti. Šie kuponai taip pat gali būti siūlomi kaip kompensacija, jei prekės buvo sugadintos, vėlavo arba jei pristatymo metu kilo kokių nors problemų.

Toliau pateiktame paveikslėlyje pavaizduota, kaip tokiu atveju teikiami duomenys.

11 pav. Duomenų apie lėšų grąžinimą ir mokėjimus dovanų čekiais teikimas

Pirmasis mokėtojo mokėjimas prekyviete (naudojant į taikymo sritį patenkančią mokėjimo būdą) patenka į pareigos teikti duomenis taikymo sritį ir apie jį bus pranešama. Tuo atveju, kai mokėtojas prašo grąžinti lėšas, apie šį grąžinimą taip pat praneš prekyvietė.

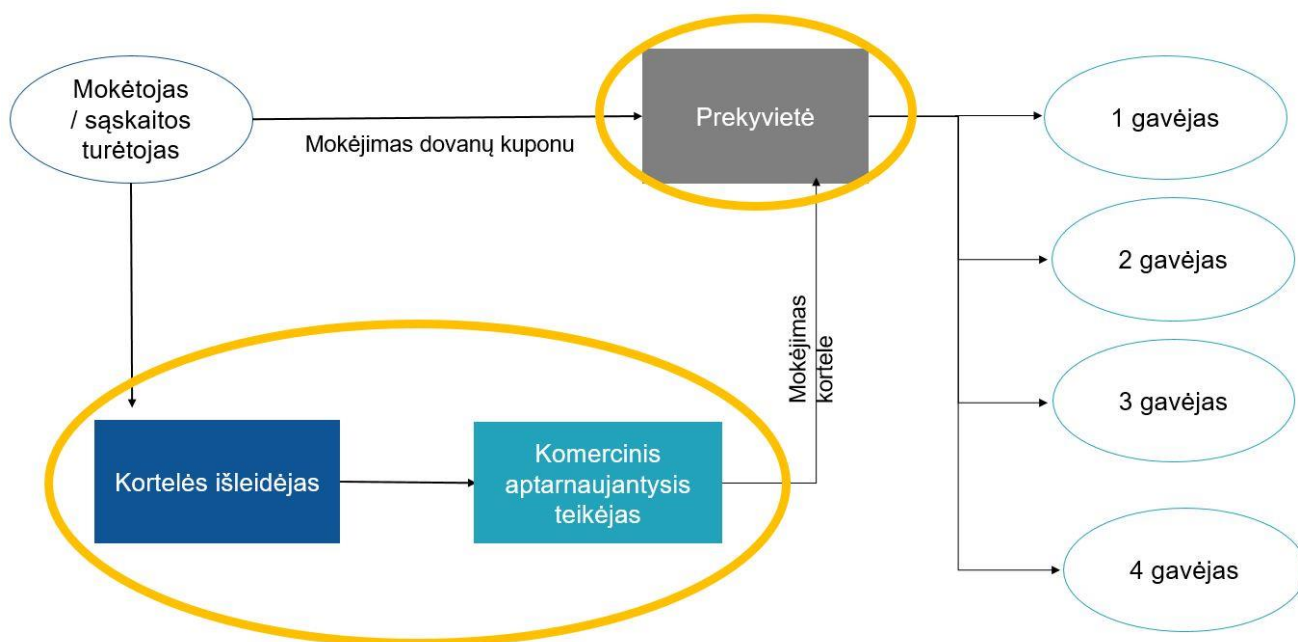
Tačiau visiems toliau nurodytiems mokėjimams, atliktiems naudojant dovanų čekį, nebus taikoma pareiga teikti duomenis. Kaip pabrėžiama paveikslėlyje, dėl to gali susiklostyti situacija, kai mokėtojas perka prekes iš pirmojo pardavėjo, apie kurį pranešama CESOP, tačiau vėliau prašo grąžinti pinigus per dovanų kortelę. Nors prekyvietė praneš apie lėšų grąžinimą, ji nepraneš apie dovanų kortelės išdavimą mokėtojui ir nepraneš apie vėlesnę mokėtojo, kuris dabar perka prekes iš kito pardavėjo naudodamasis dovanų kortele, operaciją. Tačiau, kai prekyvietė pradės išmokėti lėšas, kurias ji yra skolinga antrajam pardavėjui, apie šį išmokėjimą praneš antrojo pardavėjo bankas, kuris praneš apie konsoliduotą sumą.

Taigi, nors dalis operacijos grandinės nebus matoma dėl dovanų kortelės naudojimo, CESOP vis tiek gaus informaciją apie tai, kiek lėšų gavo pirmasis pardavėjas, kiek lėšų buvo grąžinta pagal pirmąjį sandorį, ir turės informaciją apie visą antrojo pardavėjo gautą sumą dėl mokėjimo paslaugų teikėjo teikiamų duomenų.

2.3.3 Kuponų naudojimas kartu su mokėjimo būdais, patenkančiais į taikymo sritį

Ši paskutinė situacija susijusi su atvejais, kai mokėtojas naudoja dovanų kortelę arba kuponą prekėms ar paslaugoms pirkti, tačiau kupono vertės nepakanka visam pirkiniui apmokėti, o likusi suma turi būti sumokėta įprastu lėšų pervedimu, atliekamu naudojant mokėjimo būdus, kurie patenka į taikymo sritį.

12 pav. Duomenų apie mokėjimus dovanų kuponais kartu su mokėjimo būdais, kurie patenka į taikymo sritį, teikimas

Esant tokiai situacijai ir jei taisyklės būtų taikomos neatsižvelgiant į 243b straipsnio 2 dalyje numatytą stebėseną ir apribojimą, duomenys turėtų būti teikiami taip:

- mokėjimo paslaugų teikėjas, atliekantis aptariamą mokėjimą (mokėjimą kortele, kredito pervedimą, e. pinigus ir t. t.), praneštų apie šį mokėjimą, nuroydamas prekyvietę kaip gavėją;
- prekyvietė nepraneštų apie mokėjimo dalį, atliktą naudojant kuponą, nes ji nepatenka į taikymo sritį, bet praneštų apie mokėjimą, atliktą naudojant mokėjimo būdą, kuris patenka į taikymo sritį, o gavėju būtų nurodytas prekių pardavėjas;
- gavėjo (pardavėjo) mokėjimo paslaugų teikėjas praneštų apie išmokėjimą iš prekyvietės gavėjui, kuris apimtų visų per tam tikrą laikotarpį gautų mokėjimų agregavimą.

Nors ši schema gali būti taikoma, kai pardavėjas yra vienas subjektas, prekių pirkimas prekyvietėje paprastai reiškia, kad viename sandoryje gali dalyvauti daug pardavėjų, kurių kiekvienas pateikia dalį prekių, sudarančių visą mokėtojo pirkinį. Todėl prekyvietėse įvairūs mokėjimai neskirstomi į kuponus ir kitus mokėjimus, o grupuojami į vieną mokėjimą, kuriame derinami kuponai ir į taikymo sritį patenkantys mokėjimo būdai. Dėl šios priežasties prekyvietės dažnai nežino, kuri sumos, kurią jos priskiria kiekvienam pardavėjui, dalis gaunama iš kupono ir turėtų būti neįtraukta.

Todėl, atsižvelgiant į tai, kad prekyvietės negali padalyti kupono vertės skirtingiems pardavėjams, kai jis derinamas su mokėjimo būdais, kurie patenka į taikymo sritį, ir į tai, kad išimtyms turėtų būti aiškinamos siaurai, o tai prieštarautų visos mokėjimo operacijos neįtraukimui, pripažįstama, kad prekyvietės praneša apie visą (-as) mokėjimo operaciją (-as), įskaitant sumas, kurias apima kuponas, kai jos negali nustatyti, kuri tiksliai mokėjimo dalis yra gauta iš mokėjimo operacijos, kuri nepatenka į taikymo sritį.

Praktikoje tai reiškia, kad, jei prekyvietė negalės nustatyti, kuri mokėjimo operacijos dalis yra padengta kuponu, prekyvietė praneš apie visas mokėjimo operacijas kiekvienam gavėjui, tarsi kuponas nebūtų panaudotas.

2.4 Praktinis taikymas pagal mokėjimo būdus

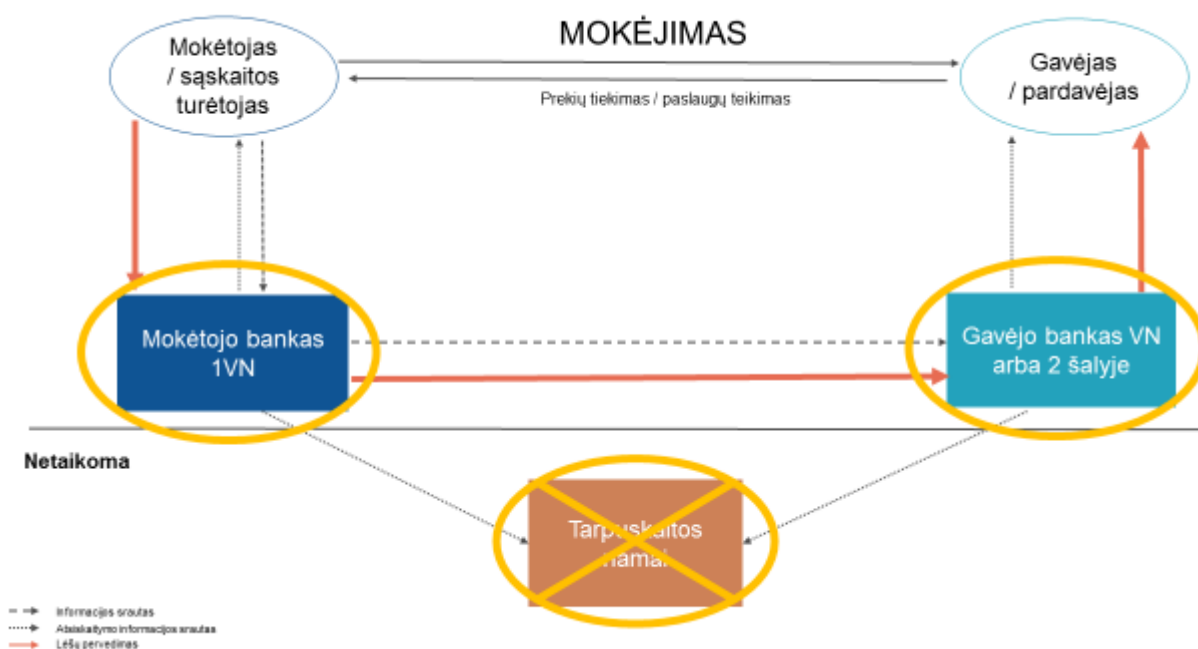
Toliau šiame skirsnyje bus parodyta, kokie subjektai turi teikti duomenis apie kiekvieną iš 2.2 skirsnyje nurodytų pagrindinių mokėjimo būdų. Raudonai pažymėtas subjektas reiškia subjektą, kuris praneš apie mokėjimą tarp mokėtojo (pirkėjo) ir gavėjo (pardavėjo), o geltonai pažymėti subjektai reiškia mokėjimo paslaugų teikėjus, kurie taip pat praneš apie mokėjimą, kuris yra visos mokėjimo grandinės dalis, bet kuris nėra griežtai susijęs su mokėjimu tarp pirkėjo ir pardavėjo.

Kiekviename pavyzdyje tik paryškunami subjektai, kuriems taikoma ši nuostata, tačiau nenustatoma, kuris iš jų faktiškai teiks mokėjimo duomenis pagal 243b straipsnio 3 dalies taisyklę. Daugiau informacijos pateikiama 4.3 skirsnyje.

2.4.1 Kredito pervedimas

Kredito pervedimų atveju mokėjimo paslaugų teikėjai, kuriems taikoma pareiga teikti duomenis, yra mokėtojo bankas ir gavėjo bankas. Tarpuskaitos namai arba bet kuris kitas tarpininkas ar mokėjimo paslaugų teikėjas neturėtų teikti jokių duomenų, nes jis nėra mokėjimo paslaugų teikėjas, teikiantis mokėjimo paslaugas mokėtojui arba gavėjui.

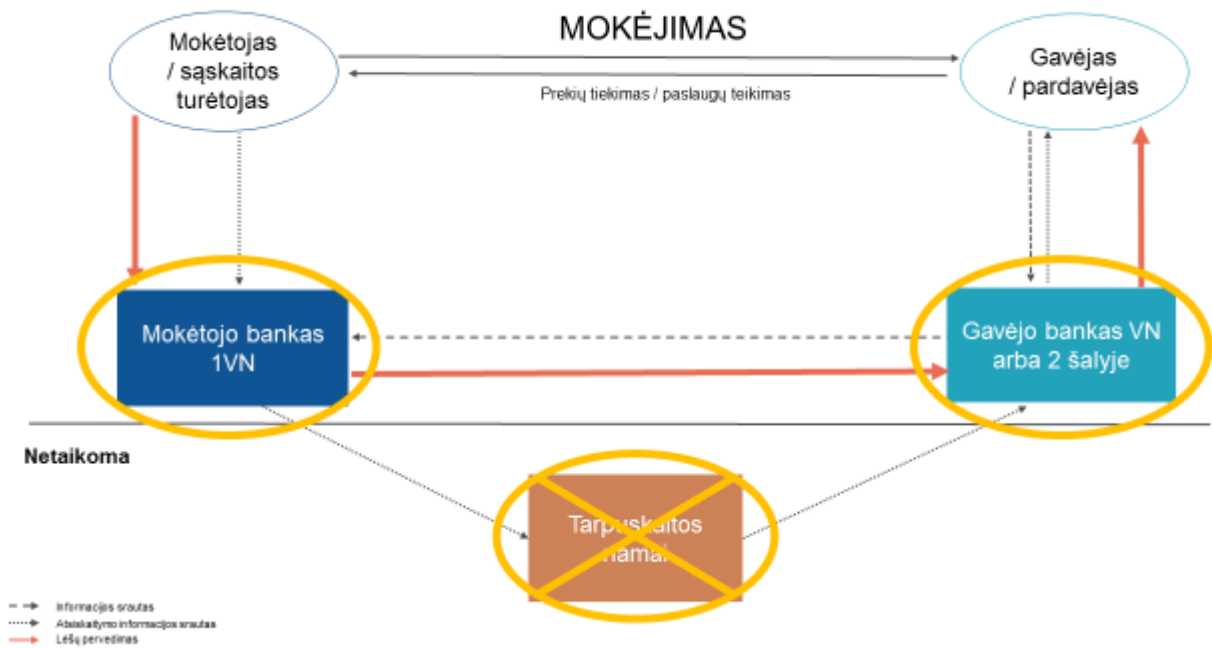
13 pav. Kredito pervedimų subjektai, patenkantys į taikymo sritį

2.4.2 Tiesioginis debetas

Kadangi jie veikia panašiai, kaip kredito pervedimas, tiesioginio debeto operacijoms taikomos tos pačios taisyklės. Taigi mokėtoju ir gavėju bankui taikoma pareiga teikti duomenis, o tarpuskaitos namams – ne.

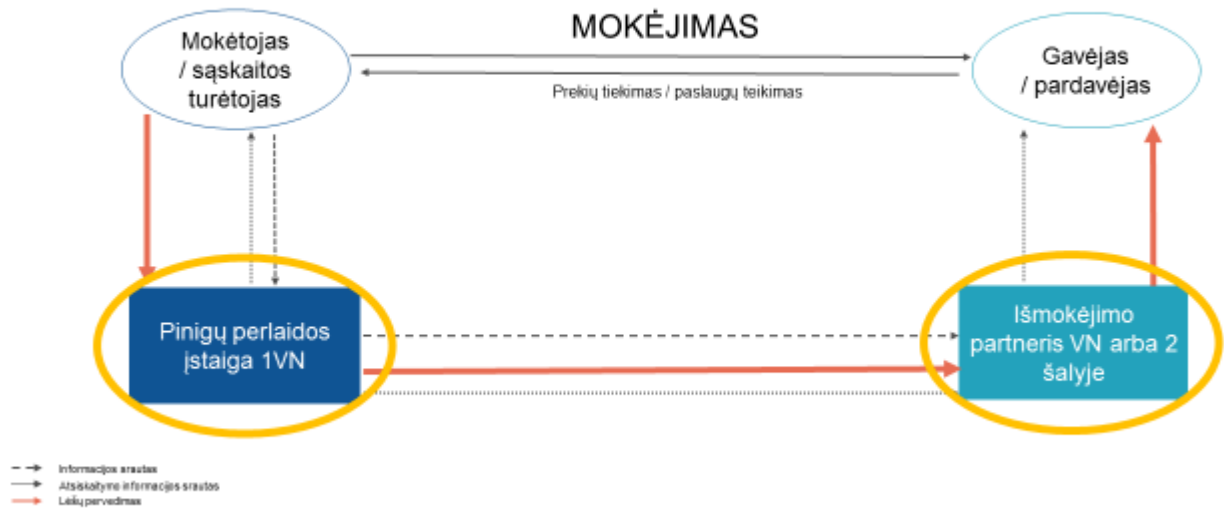
14 pav. Tiesioginio debeto subjektai, patenkantys į taikymo sritį

2.4.3 Pinigų perlaida

Atliekant pinigų perlaidas, tiek pinigų perlaidų įstaiga, tiek pinigų išmokėjimo partneris yra mokėjimo paslaugų teikėjai, kuriems taikoma pareiga teikti duomenis.

15 pav. Pinigų perlaidų subjektai, patenkantys į taikymo sritį

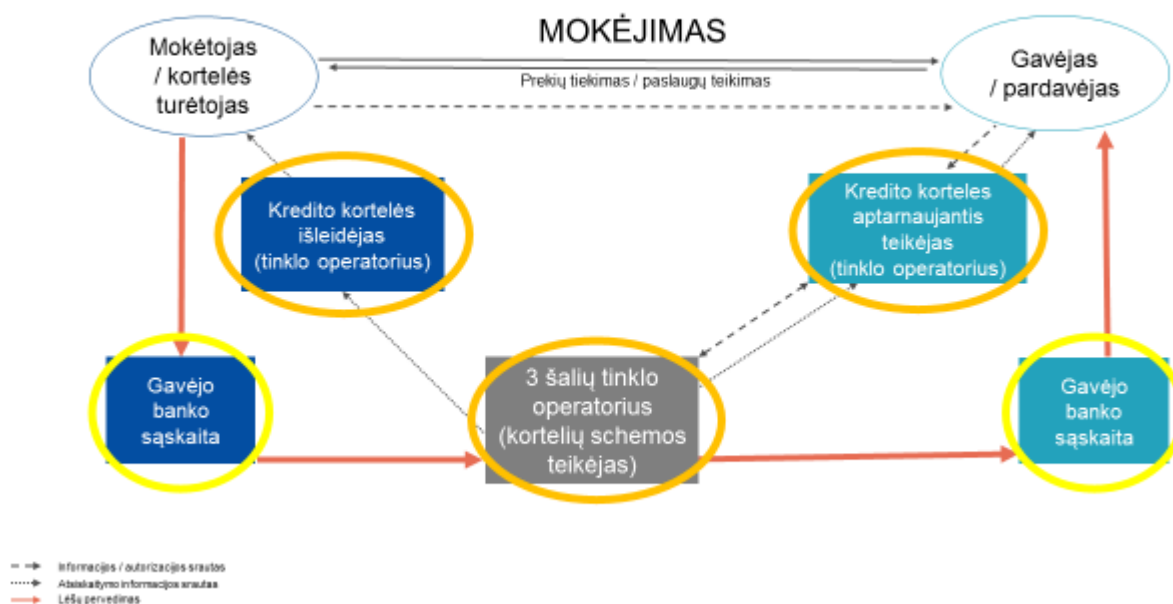
2.4.4 Mokėjimai kortelėmis

2.4.4.1 Trijų šalių kortelių schema

Kaip ir visų kortelių mokėjimų atveju, kredito kortelių išleidėjas ir aptarnaujantis teikėjas yra pagrindiniai subjektai, kuriems taikoma pareiga teikti duomenis ir kurie patenka į taikymo sritį. Kadangi trijų šalių kortelių schemas atveju šias funkcijas atlieka pati kortelių schema, kortelių schema taip pat bus mokėjimo paslaugų teikėjas ir jai bus taikoma pareiga teikti duomenis.

Kalbant apie mokėtojų ir gavėjų bankus, jiems bus taikoma pareiga teikti duomenis, kaip pažymėta diagramoje. Tačiau jie neteiks duomenų apie mokėtojo mokėjimą gavėjui, o teiks duomenis apie kitą operaciją – mokėtojo mokėjimą kortelių schemas teikėjui, kad būtų atsiskaityta už kortelės kreditą, arba schemas teikėjo mokėjimą gavėjui, kad būtų pervesti agreguoti mokėjimai.

16 pav. Trijų šalių kortelių schemų subjektai, patenkantys į taikymo sritį

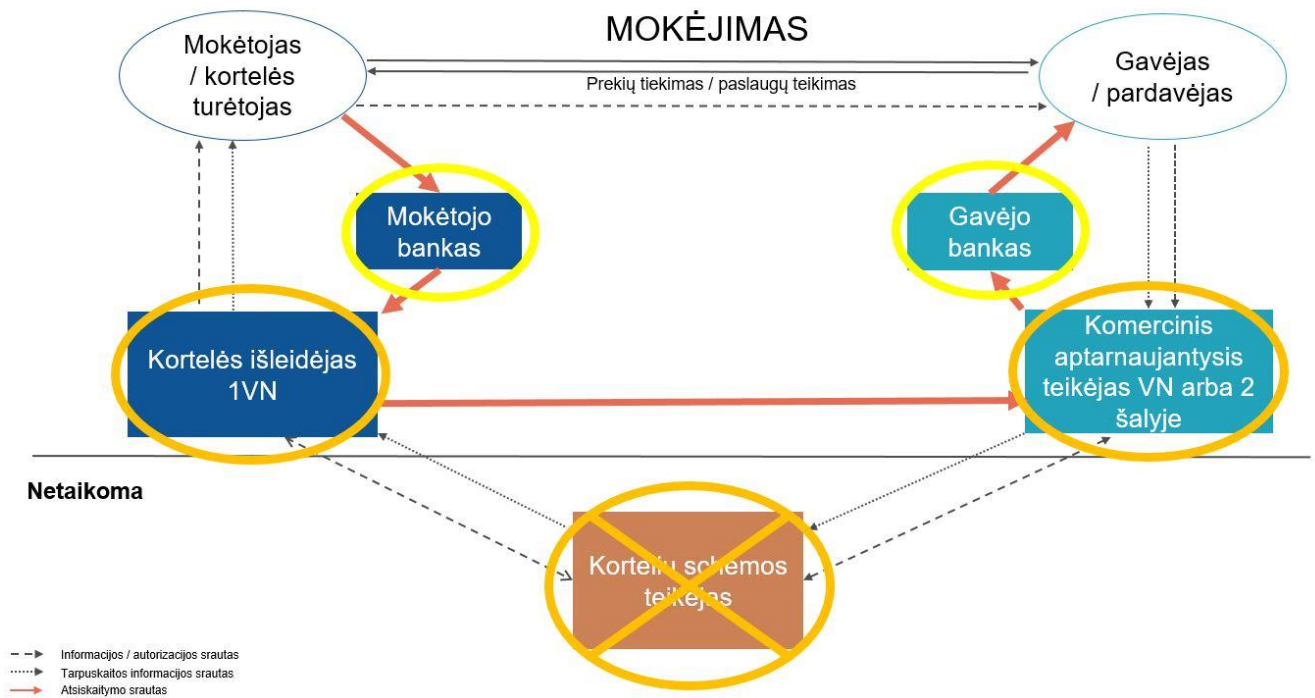

2.4.4.2 Keturių šalių kortelių schema

Toliau pateiktame pavyzdyje nagrinėjamas atvejis, kai ir kredito kortelės išleidėjas, ir komercinis aptarnaujantis teikėjas skiriasi nuo mokėtojo ir gavėjo bankų. Tokiu atveju pagrindiniai mokėtojo ir gavėjo mokėjimo duomenų teikimo subjektai bus kortelės išleidėjas ir aptarnaujantis teikėjas, kurie turės pateikti duomenis. Tačiau kortelių tinklas nėra mokėjimo paslaugų teikėjas ir jam nebus taikoma jokia pareiga teikti duomenis.

Panašiai, kaip ir trijų šalių kortelių schemų atveju, mokėtojo ir gavėjo bankams bus taikoma pareiga teikti duomenis, nes jie yra mokėjimo paslaugų teikėjai. Tačiau jie neteiks duomenų apie mokėtojo ir gavėjo mokėjimą, o teiks duomenis apie kitą operaciją – mokėtojo mokėjimą kortelės išleidėjui, kad būtų atsiskaityta už kortelės kreditą, arba aptarnaujančiojo teikėjo mokėjimą gavėjui, kad būtų pervestos agreguotos sumos (atsiskaitymas).

17 pav. Keturių šalių kortelių schemų subjektai, patenkantys į taikymo sritį

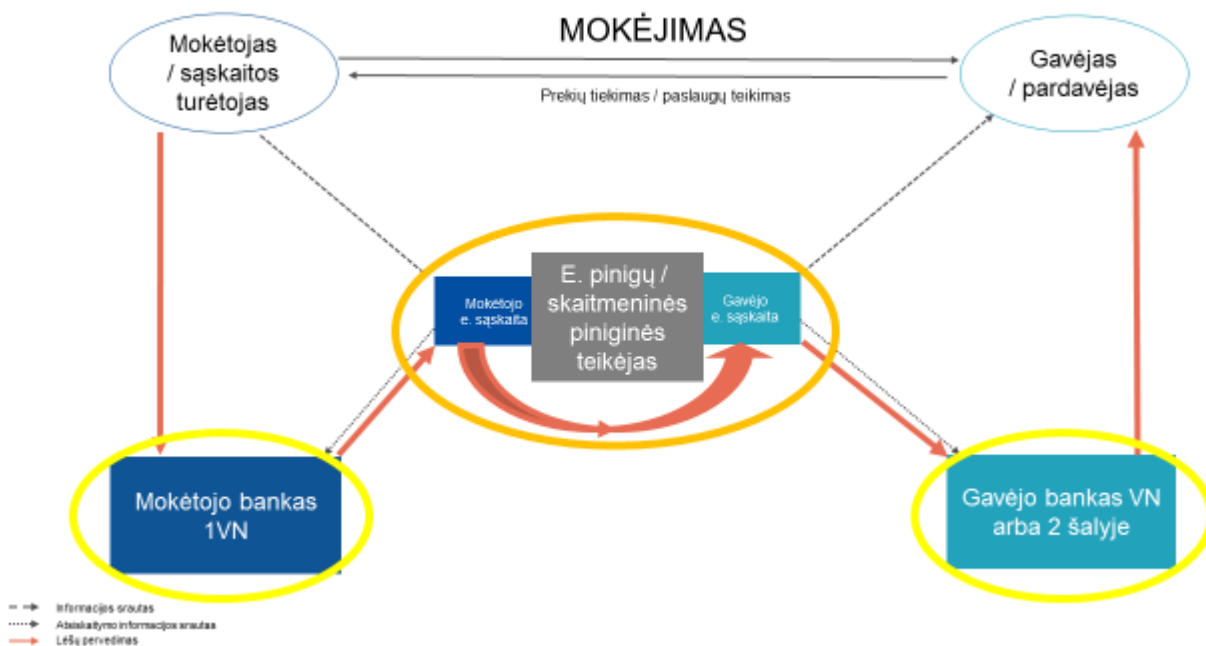
2.4.5 E. pinigai

2.4.5.1 E. piniginė

E. piniginės atveju e. pinigų teikėjas yra pagrindinis duomenis teikiantis subjektas, kuris vienintelis žino visą informaciją apie mokėtojo ir gavėjo operaciją. Taigi e. pinigų teikėjui bus taikoma pareiga teikti duomenis ir jis visada pateiks duomenis apie mokėtojo ir gavėjo mokėjimą.

Mokėtojo ir gavėjo bankų padėtis panaši į mokėjimų kortelėmis padėtį. Jie yra mokėjimo paslaugų teikėjai, kuriems taikoma pareiga teikti duomenis, tačiau jie nedalyvauja mokėtojo ir gavėjo operacijoje. Vietoje to jie pateiks duomenis apie mokėtojo mokėjimą e. pinigų teikėjui mokėtojo banko vardu ir e. pinigų teikėjo mokėjimą gavėjui gavėjo banko vardu.

18 pav. E. piniginės subjektai, patenkantys į taikymo sritį

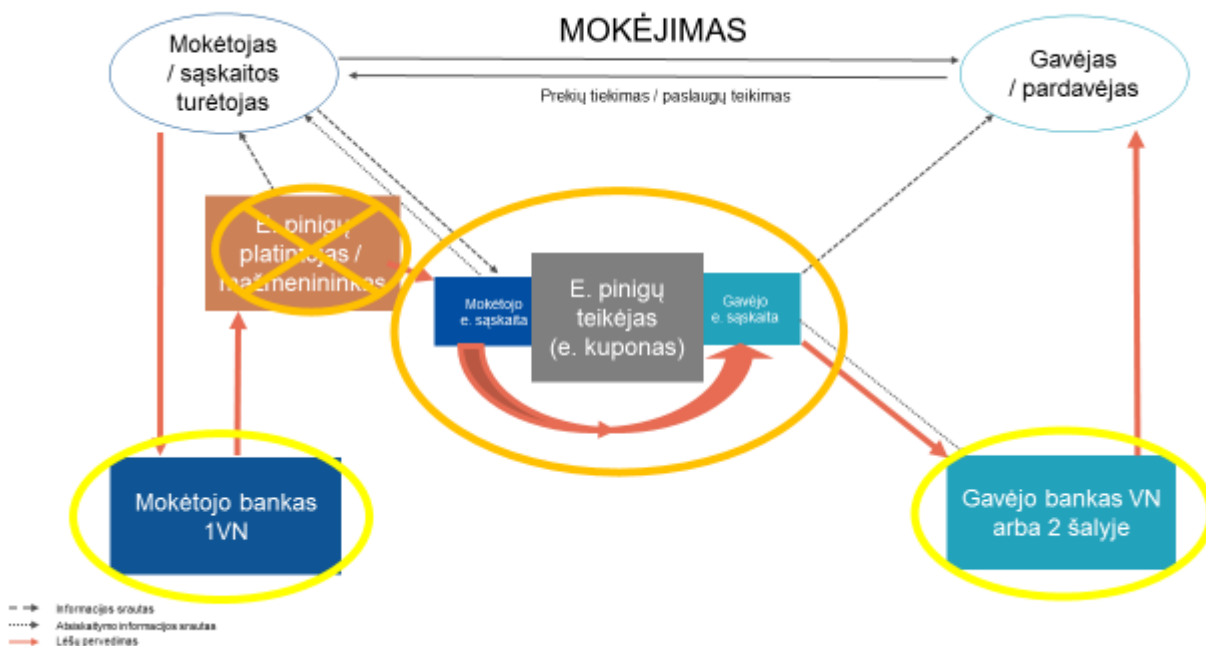

2.4.5.2 E. kuponas

E. kuponų situacija panaši į e. piniginės situaciją, kai kalbama apie pagrindinį e. pinigų teikėjo vaidmenį teikiant duomenis, todėl e. pinigų teikėjui bus taikoma pareiga teikti duomenis. Skirtumas yra tas, kad e. kuponų platintojas / mažmenininkas nėra mokėjimo paslaugų teikėjas, todėl jam nebus taikoma pareiga teikti duomenis.

Mokėtojo ir gavėjo bankų padėtis yra tokia pati, kaip ir aprašyta e. piniginės atveju.

19 pav. E. kuponų subjektai, patenkantys į taikymo sritį

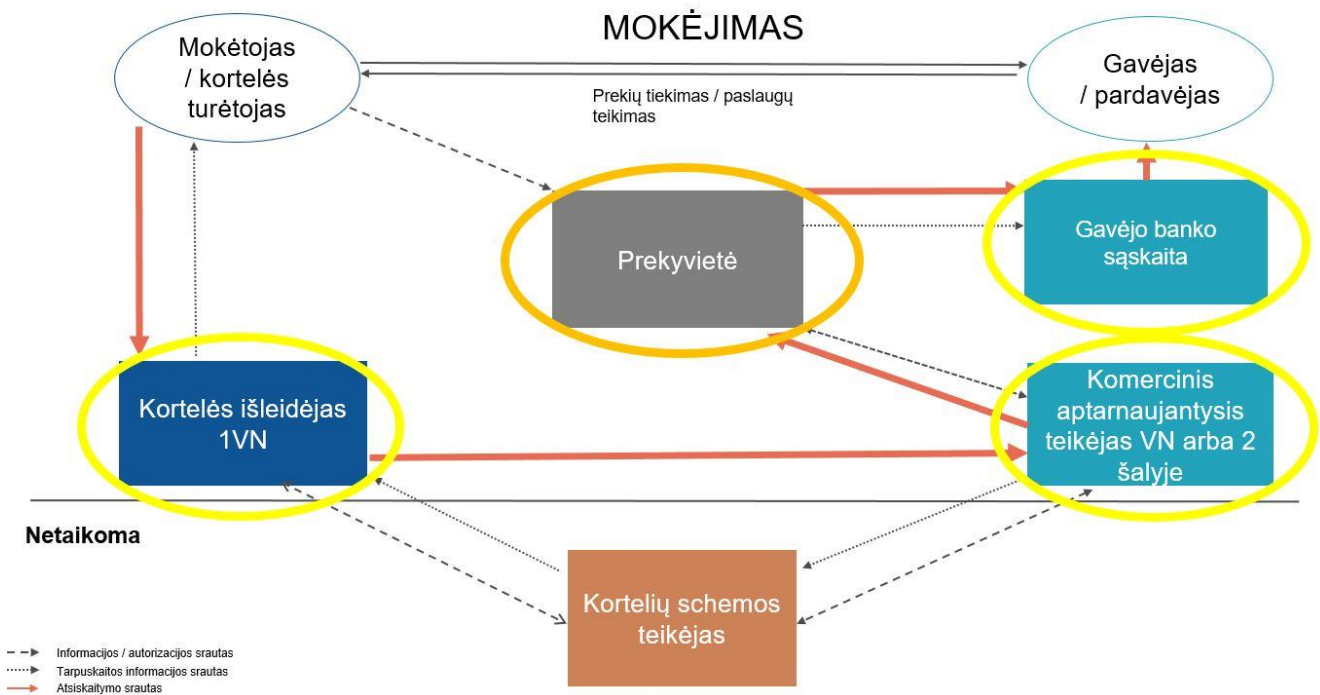
2.4.6 Prekyvietė

Toliau pateiktame pavyzdyje nagrinėjamas atvejis, kai mokėjimas atliekamas prekyvietėje naudojantis mokėjimu keturių šalių kortele. Tačiau išvados puikiai tinka ir kredito pervedimams ar kitoms mokėjimo priemonėms.

Prekyvietės atveju pati prekyvietė yra mokėjimo paslaugų teikėjas pagal Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos taisykles, jei ji laiko lėšas ir mokėtojo, ir gavėjo vardus. Taigi, jei mokėjimas kortele atliekamas prekyvietėje, pareiga teikti duomenis bus taikoma ne tik įprastiems mokėjimų kortele dalyviams (o kortelių tinklui – ne), bet ir prekyviete. Šis prekyvietės dalyvavimas yra labai svarbus teikiant duomenis, nes prekyvietė yra vienintelis subjektas, turintis visą informaciją apie mokėtojo ir gavėjo mokėjimą. Ir išleidėjas, ir aptarnaujantysis teikėjas gali pranešti tik apie mokėjimą, atliekamą per prekyvietę, nes ji surenka lėšas savo vardu. Informaciją apie tikrąjį šių lėšų gavėją gali pateikti tik prekyvietė.

Gavėjo banko situacija diagramoje yra tokia pati, kaip ir atliekant įprastus mokėjimus kortele. Gavėjo bankas nedalyvauja mokėtojo ir gavėjo operacijoje ir praneš tik apie prekyvietės išmokėtą sumą gavėjui.

20 pav. Prekyviečių subjektai, patenkantys į taikymo sritį

3 STEBĖSENA IR PAREIGOS TEIKTI DUOMENIS VYKDYMAS

Įvykdžius 243b straipsnio sąlygas, išsamiai aprašytas 2 punkte, mokėjimui bus taikoma pareiga teikti duomenis. Tačiau apie jį nebus pranešama, jei nebus įvykdytos dvi papildomos sąlygos. Tai bus nustatyta mokėjimo paslaugų teikėjams atliekant stebėsenos testą.

Šios dvi papildomos sąlygos yra tokios:

- mokėjimas, apie kurį pranešama, turi būti tarptautinis mokėjimas (3.1 punktas) ir
- mokėjimo paslaugų teikėjas, teikiantis mokėjimo paslaugas valstybėje narėje, turi atlikti bent 25 tarptautinius mokėjimus toje valstybėje narėje per ketvirtį vienam gavėjui, kad atsirastų pareiga teikti duomenis (3.2 punktas).

Svarbu aiškiai atskirti stebėsenos taisykles nuo duomenų, kuriuos reikia pateikti pagal 243d straipsnį. Stebėsenos taisyklėmis užtikrinamas pareigos teikti duomenis proporcingumas subsidiarumo ir duomenų apsaugos tikslais. Jų tikslas skiriasi nuo pareigos teikti duomenis, kuria siekiama padėti kovoti su sukčiavimu PVM. Taigi stebėsenos taisyklės grindžiamos įgaliojimais, kad jas galėtų lengvai taikyti visi mokėjimo paslaugų teikėjai. Tačiau jos neturėtų daryti įtakos perduodamiems duomenims, kurie turi būti kuo tikslesni, kad būtų veiksmingi.

Visų pirma, buvimo vietos taisyklės neturi daryti įtakos buvimo vietai, kuri nurodoma kaip gavėjo adresas. Visiškai priimtina, kad nurodomas adresas neatitinka gavėjo buvimo vietos, nustatytos pagal 243c straipsnio taisykles (išsamiau žr. 3.1 punktą).

Analogiškai reikia atskirti ribų agregavimą nuo faktinio duomenų teikimo. Tai reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjai, pranešdami apie mokėjimą, neturi sujungti duomenų, susijusių su dviejų mokėjimo sąskaitų savininku (duomenų, susijusių su gavėju), net jei jie nustatė, kad sąskaitos priklauso vienam gavėjui (išsamiau žr. 3.2 punktą).

Informaciją, susijusią su stebėsenos taisyklėmis, turi naudoti tik mokėjimo paslaugų teikėjai, kad galėtų nustatyti, kada reikia pranešti apie mokėjimą. Ši informacija nėra 243d straipsnyje reikalaujamų duomenų elementų dalis ir neturi būti automatiškai teikiama valstybėms narėms.

3.1 Tarptautiniai mokėjimai – 243c straipsnyje nustatytos buvimo vietos taisyklės

Pirmoji sąlyga, kurią mokėjimo paslaugų teikėjai turi stebėti, kad nustatytų, ar apie mokėjimą reikia pranešti, yra ta, ar šis mokėjimas yra tarptautinis mokėjimas pagal Direktyvos 2006/112/EB 243c straipsnio taisykles.

1. Taikant 243b straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir nedarant poveikio V antraštinės dalies nuostatoms, mokėtojo vieta laikoma valstybė narė, nustatyta pagal:

a) mokėtojo mokėjimo sąskaitos IBAN arba kitą identifikatorių, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojas ir nurodoma jo vieta, arba, kai tokių identifikatorių nėra,

b) BIC arba kitą bendrovės identifikavimo kodą, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas ir nurodoma jo vieta.

2. Taikant 243b straipsnio 1 dalies antrą pastraipą gavėjo vieta laikoma valstybė narė, trečioji teritorija ar trečioji valstybė, nustatyta pagal:

a) gavėjo mokėjimo sąskaitos IBAN arba kitą identifikatorių, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas gavėjas ir nurodoma jo vieta, arba, kai tokių identifikatorių nėra,

b) BIC arba kitą bendrovės identifikavimo kodą, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas gavėjo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas ir nurodoma jo vieta.

Valstybėms narėms ir CESOP turėtų būti perduodami tik duomenys apie tarptautinius mokėjimus. Pagal šios direktyvos taisyklės duomenys apie nacionalinius mokėjimus neturėtų būti renkami.

3.1.1 Mokėtojo ir gavėjo buvimo vietai nustatyti skirtų identifikatorių lentelė

243c straipsnyje nustatytos taisyklės, taikomos nustatant, kada mokėjimas laikomas tarptautiniu. Šios taisyklės grindžiamos pakaitiniais duomenimis, kad mokėtoju ir gavėju būtų galima lengvai ir greitai priskirti šalį. Tai, kad mokėtojo ir gavėjo buvimo vieta, remiantis šiais pakaitiniais duomenimis, gali skirtis nuo jų tikrosios buvimo vietos, neturi reikšmės taikant 243c straipsnį.

Toliau pateiktoje lentelėje išvardyti identifikatoriai arba duomenų elementai, iš kurių mokėjimo paslaugų teikėjai turėtų gauti mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą pagrindinių naudojamų mokėjimo būdų atveju. Tačiau lentelė yra orientacinė ir gali būti naudojami kiti elementai, jei manoma, kad jie yra svarbesni.

I lentelė. Buvimo vietos identifikatoriai pagal mokėjimo būdus ir duomenis teikiančius subjektus

Mokėjimo būdas	Duomenis teikiantis mokėtojo MPT (ne ES)		Duomenis teikiantis gavėjo MPT (ES)	
	Mokėtojo buvimo vieta	Gavėjo buvimo vieta	Mokėtojo buvimo vieta	Gavėjo buvimo vieta
Kredito pervedimas	- IBAN - (MPT BIC)	- IBAN - MPT BIC ¹⁰ - Mokėjimo sąskaitos numeris ¹¹	- IBAN - (MPT BIC)	- IBAN - (MPT BIC)
Tiesioginis debetas ¹²	- IBAN - (MPT BIC)	- IBAN - MPT BIC - Mokėjimo sąskaitos numeris	- IBAN - (MPT BIC)	- IBAN - (MPT BIC)
Mokėjimai kortelėmis	- BIN	- Pardavėjo adresas - Kortelės priėmėjo buvimo vieta	- BIN	- Pardavėjo adresas
E. pinigai	- Mokėtojo e. sąskaita (buvimo vieta nustatyta prijungimo metu) - IBAN	- Gavėjo e. sąskaita (buvimo vieta nustatyta prijungimo metu) - IBAN	- Mokėtojo e. sąskaita (buvimo vieta nustatyta prijungimo metu) - IBAN	- Gavėjo e. sąskaita (buvimo vieta nustatyta prijungimo metu) - IBAN

¹⁰ Naudojamas, kai IBAN nėra žinomas

¹¹ Šiame identifikatoriuje nebūtinai yra šalies kodas, dažnai jis būna susietas su mokėjimo paslaugų teikėjo BIC.

¹² Šiuo metu tiesioginiam debetui netaikoma jokia tarptautinė schema. Todėl čia išvardyti identifikatoriai, skirti mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo duomenims teikti, yra iš esmės teoriniai.

	- E. kuponai: pardavėjo šalies kodas		- E. kuponai: pardavėjo šalies kodas	
Pinigų perlaida	- Mokėtojo buvimo vieta (nuosavi įrašai) - IBAN	- Išmokėjimo partnerio BIC	- Išmokėjimo partnerio BIC	- Gavėjo buvimo vieta (nuosavi įrašai)

Svarbu pažymėti, kad nors 243c straipsnyje reikalaujama, kad mokėjimo paslaugų teikėjai pirmiausia naudotų identifikatorius, susijusius su mokėtojo ir gavėjo buvimo vieta, kai kurie iš šių identifikatorių galiausiai bus susieti su mokėjimo paslaugų teikėjų buvimo vieta (pvz., IBAN). Tai gali turėti įtakos pareigai teikti duomenis (žr. 3.1.2 punktą).

Priešingai 243d straipsnio 1 dalies d punkte nustatyta taisyklei, naudotiniams identifikatoriams netaikomas joks eiliškumas (išskyrus pareigą pirmiausia naudoti mokėtojo / gavėjo identifikatorių). Tai reiškia, kad, jei mokėjimo paslaugų teikėjas turi skirtingų identifikatorių, nurodančių skirtingą buvimo vietą, jis turi pasirinkti identifikatorių, kuris geriausiai atspindi gavėjo buvimo vietą.

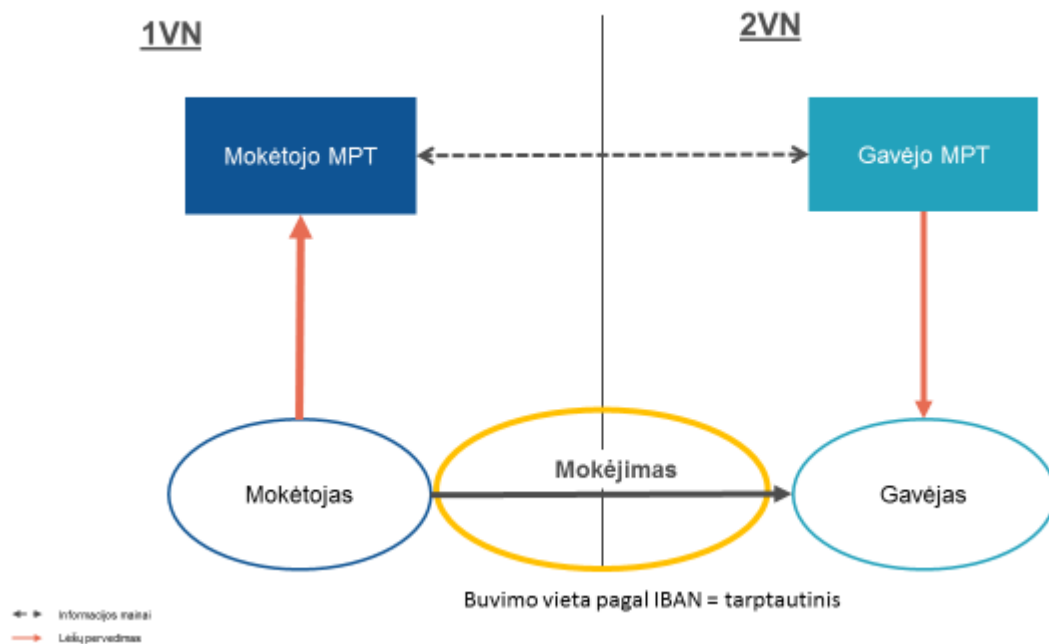
Pavyzdys. Jei e. pinigų teikėjas turi IBAN su šalies kodu, kuris skiriasi nuo adreso, kurį klientas nurodė prijungimo metu ir kuris buvo patvirtintas oficialiais dokumentais (asmens tapatybės kortelėmis, pasais, vairuotojo pažymėjimais ir pan.), jis turi pasirinkti kliento nurodytą buvimo vietą, nes ji geriau atspindi kliento buvimo vietą.

2 pavyzdys. Pagal kredito kortelės BIN kodą galima nustatyti, kur yra kortelės išleidėjas arba kur kortelė buvo išduota. Taikydamas pirmiau minėtas taisykles, mokėjimo paslaugų teikėjas turi naudoti BIN intervalą, kuris nurodo, kur kortelė buvo išduota, nes tai geriausiai atspindi mokėtojo buvimo vietą.

3.1.2 Praktinis taikymas

3.1.2.1 Kredito pervedimas / tiesioginis debetas – mokėtojas, gavėjas ir mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse

21 pav. Tarptautinių kredito pervedimų, kai mokėtojas, gavėjas ir jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse, identifikavimas

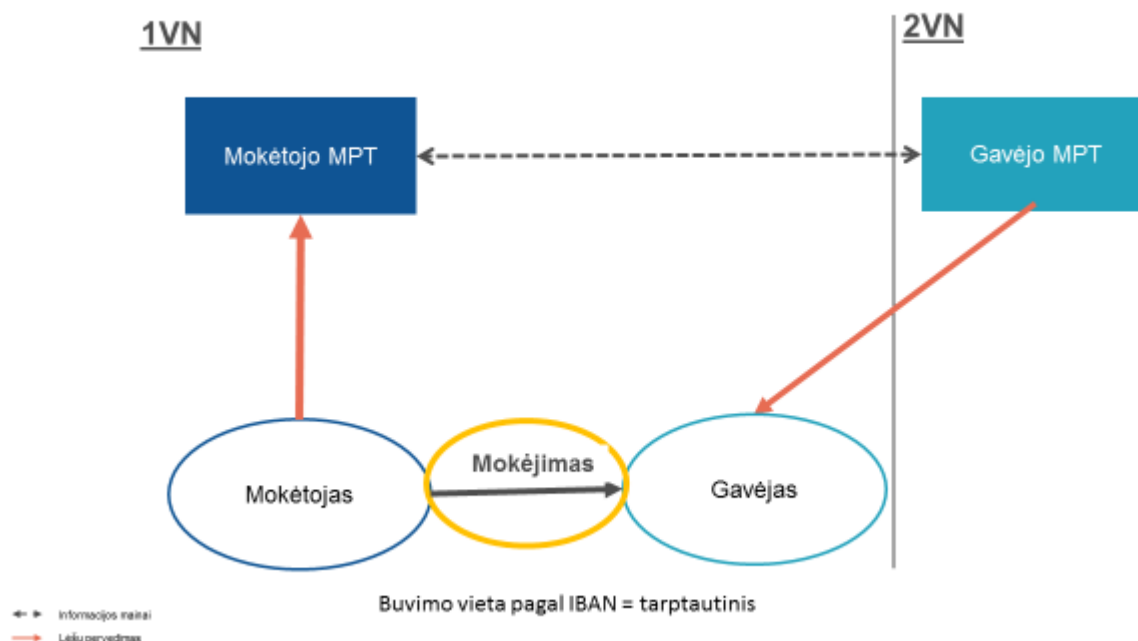

Pirmiau pateiktoje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra dviejose skirtingose valstybėse narėse ir kredito pervedimui / tiesioginiam debetui atlikti naudojami savo valstybėse narėse įsisteigusiais mokėjimo paslaugų teikėjais.

Vadovaujantis 243c straipsnio taisyklėmis, svarbiausias šių mokėjimo būdų identifikatorius bus mokėtojo ir gavėjo mokėjimo sąskaitų IBAN. Kadangi abu IBAN bus susiję su dviem skirtingomis valstybėmis narėmis, mokėjimas bus laikomas tarptautiniu.

3.1.2.2 Kredito pervedimas / tiesioginis debetas – mokėtojas ir gavėjas yra tose pačiose valstybėse narėse

22 pav. Tarptautinių kredito pervedimų, kai mokėtojas ir gavėjas yra tose pačiose valstybėse narėse, bet jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse, identifikavimas

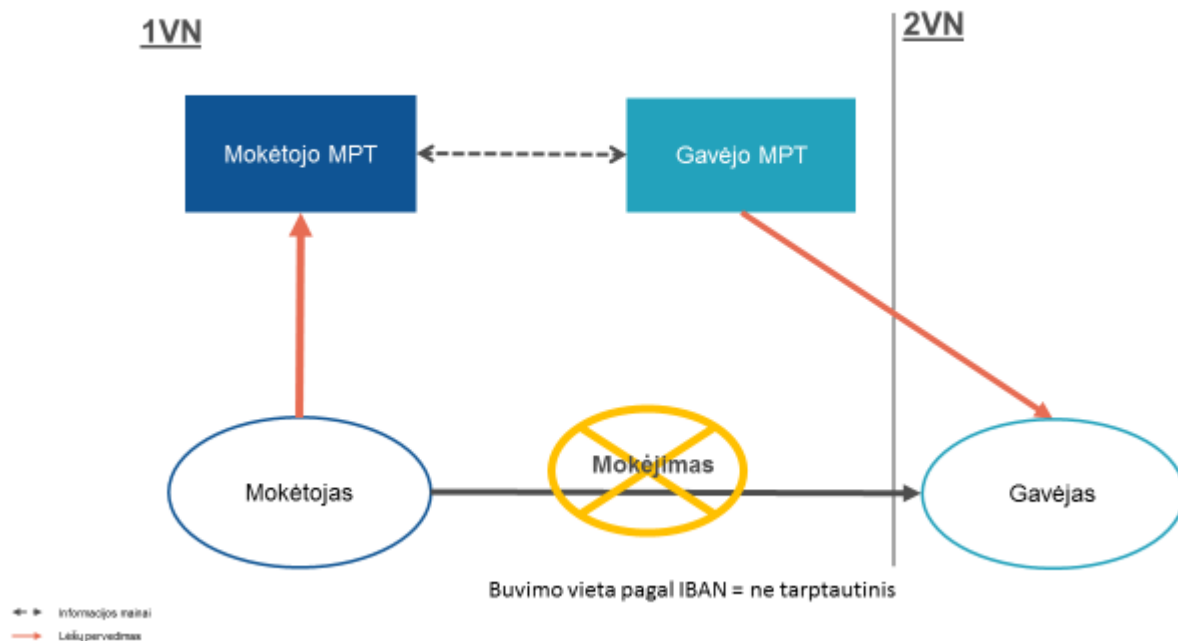
Šioje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, tačiau gavėjas naudojami kitos valstybės narės mokėjimo paslaugų teikėjo paslaugomis.

Kadangi gavėjo mokėjimo sąskaitos IBAN bus susietas su mokėjimo paslaugų teikėjo, o ne su paties gavėjo buvimo vieta, mokėtojo ir gavėjo mokėjimas vis tiek bus laikomas tarptautiniu mokėjimu ir apie jį reikės pranešti CESOP.

Pastaba. Teoriniu atveju, kai gavėjas naudojami ne ES mokėjimo paslaugų teikėjo paslaugomis, šis mokėjimas būtų laikomas ne ES tarptautiniu mokėjimu. Tokiu atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas privalėtų teikti duomenis. Tačiau toks atvejis praktikoje mažai tikėtinas dėl Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos reikalavimų mokėjimo paslaugų teikėjams turėti mokėjimo įstaigos licenciją ES ir pasitaikytų tik EEE šalyse (žr. 4.3.2 skirsnį).

3.1.2.3 Kredito pervedimas / tiesioginis debetas – mokėtojo ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai yra toje pačioje valstybėje narėje

23 pav. Tarpvalstybinių kredito pervedimų, kai mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse, bet jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra tose pačiose valstybėse narėse, identifikavimas

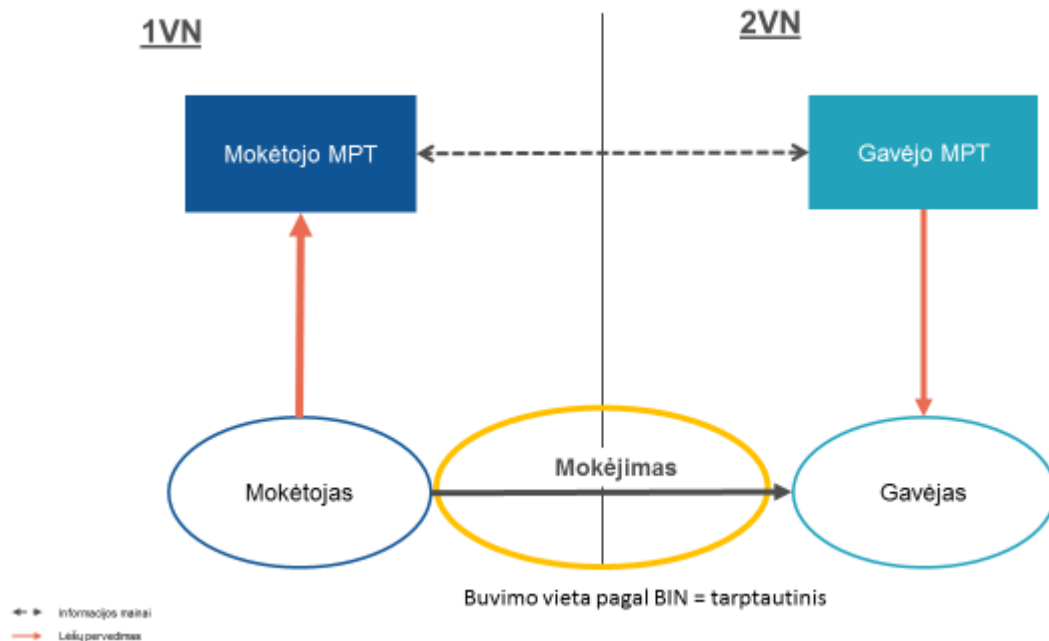

Šioje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse, tačiau gavėjas naudojami mokėjimo paslaugų teikėjo, esančio toje pačioje valstybėje narėje kaip ir mokėtojas, paslaugomis.

Kadangi gavėjo mokėjimo sąskaitos IBAN bus ten, kur yra jo mokėjimo paslaugų teikėjas, mokėjimas tarp mokėtojo ir gavėjo atrodys kaip nacionalinis mokėjimas, nes abu mokėjimo paslaugų teikėjai yra toje pačioje valstybėje narėje. Todėl apie jį nebus pranešama CESOP. Tai, kad mokėtojas ir gavėjas yra dviejose valstybėse narėse, pagal 243c straipsnio taisyklės neturi reikšmės.

3.1.2.4 Mokėjimas kortele – mokėtojas, gavėjas ir mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse

24 pav. Tarptautinių mokėjimų kortelėmis, kai mokėtojas, gavėjas ir jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse, identifikavimas

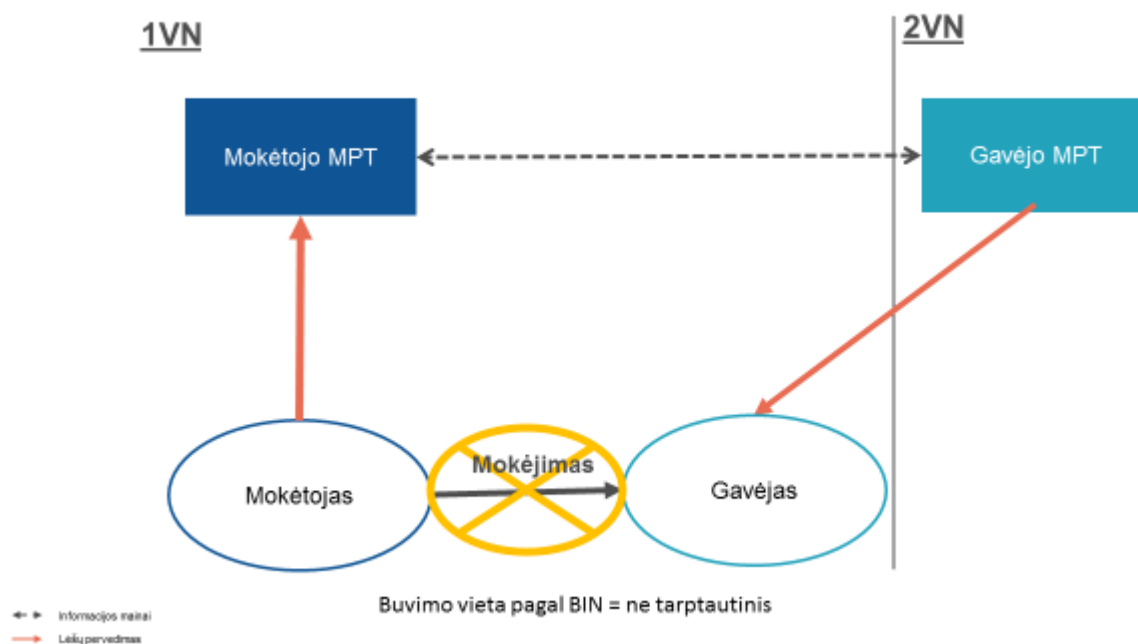

Šioje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse ir, norėdami atlikti mokėjimą kortele, naudojami savo valstybių narių mokėjimo paslaugų teikėjų paslaugomis.

Atliekant mokėjimus kortele, tinkamiausi identifikatoriai, kuriuos reikėtų naudoti, būtų mokėtojo kortelės BIN intervalas mokėtojo buvimo vietoje ir pardavėjo adresas arba identifikatorius gavėjo buvimo vietoje. Abu šie identifikatoriai padės nustatyti mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą skirtingose valstybėse narėse. Taigi mokėjimas yra tarptautinis ir apie jį reikia pranešti.

3.1.2.5 Mokėjimas kortele – mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje

25 pav. Tarptautinių mokėjimų kortele, kai mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, o jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra skirtingose valstybėse narėse, identifikavimas

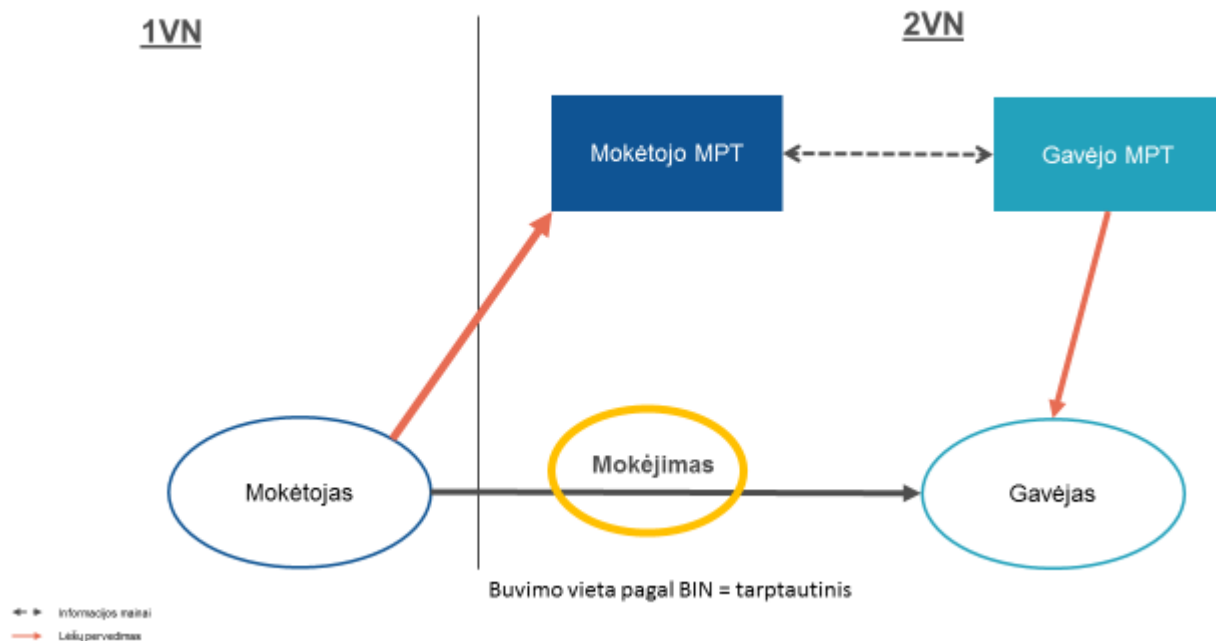

Šioje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, tačiau gavėjas, norėdamas atlikti mokėjimą kortele, naudojami kitoje valstybėje narėje esančio mokėjimo paslaugų teikėjo paslaugomis.

Atsižvelgiant į tai, kad tiek BIN intervalas, tiek pardavėjo identifikatorius arba adresai nurodo faktinę atitinkamai mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą, mokėjimas bus laikomas nacionaliniu mokėjimu ir apie jį nebus pranešama.

3.1.2.6 Mokėjimas kortele – išleidėjas ir mokėtojas yra skirtingose valstybėse narėse

26 pav. Tarptautinių mokėjimų kortele, kai mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse, o jų mokėjimo paslaugų teikėjai yra toje pačioje valstybėje narėje, identifikavimas

Šioje situacijoje mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse, o mokėtojo ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai yra toje pačioje valstybėje narėje. Mokėtojas, norėdamas atlikti mokėjimą kortele, naudojami gavėjo valstybėje narėje esančio kortelės išleidėjo paslaugomis.

Tokiais atvejais BIN intervalui turi būti naudojami duomenys apie tai, kur kortelė buvo išduota, o ne duomenys apie tai, kur yra kortelės išleidėjas. Todėl BIN intervalas turėtų rodyti, kad mokėtojas yra kitoje valstybėje narėje nei gavėjas, o mokėjimas turėtų būti laikomas tarptautiniu ir apie jį turėtų būti pranešama.

3.1.2.7 E. pinigai / prekyvietė – mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse

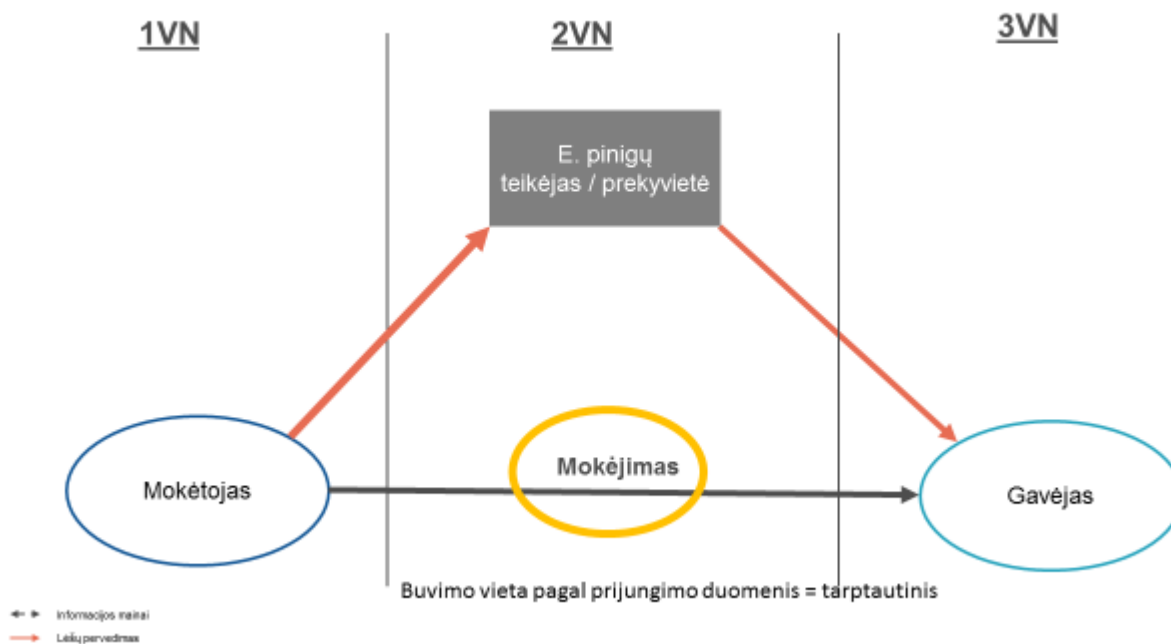
Šiuo atveju mokėtojas ir gavėjas mokėjimui atlikti naudojami e. pinigų įstaigos arba prekyvietės paslaugomis. Abiem atvejais mokėjimo paslaugų teikėjas palaiko santykius ir su gavėju, ir su mokėtoju.

E. pinigų įstaigos ir prekyvietės gali turėti daugybę identifikatorių ir duomenų, pagal kuriuos galima nustatyti mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą (IBAN, kortelės BIN, savo identifikatorių ir adresą, nurodytą registracijos metu). Jos gali laisvai pasirinkti identifikatorių, pagal kurį geriausiai galima nustatyti mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą. Daugeliu atvejų šis identifikatorius gali būti jų pačių identifikatorius, kuris gali naudoti įvairią informaciją, surinktą kuriant sąskaitą, kad veiksmingai nustatytų mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą.

Naudodamasis šiuo identifikatoriumi, e. pinigų teikėjas / prekyvietė galės nustatyti mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą dviejose skirtingose valstybėse narėse ir nustatyti, kad mokėjimas yra tarptautinis ir apie jį reikia pranešti.

Pastaba. Nors iš šalies visi mokėjimai, atliekami per e. pinigų teikėjus ar prekyvietes, atrodo atliekami e. pinigų teikėjo ar prekyvietės įstaigoje, abu subjektai turi informacijos, pagal kurią gali nustatyti tikrąją mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą, ir privalo ja naudotis, kad atskirtų tarptautinius mokėjimus nuo nacionalinių mokėjimų.

27 pav. Tarptautinių e. pinigų / prekyvietės mokėjimų, kurių mokėtojas ir gavėjas yra skirtingose valstybėse narėse, identifikavimas

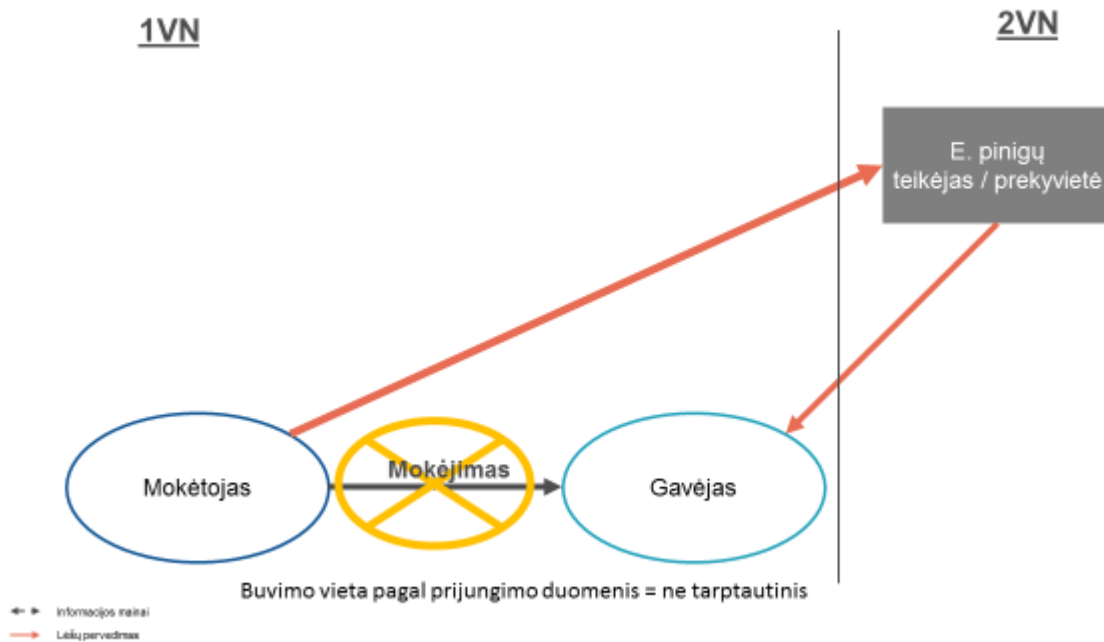

3.1.2.8 E. pinigai / prekyvietė – mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje

Šiuo atveju mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje ir mokėjimui atlikti naudojami e. pinigų įstaigos arba prekyvietės paslaugomis. Abiem atvejais mokėjimo paslaugų teikėjas palaiko santykius ir su gavėju, ir su mokėtoju.

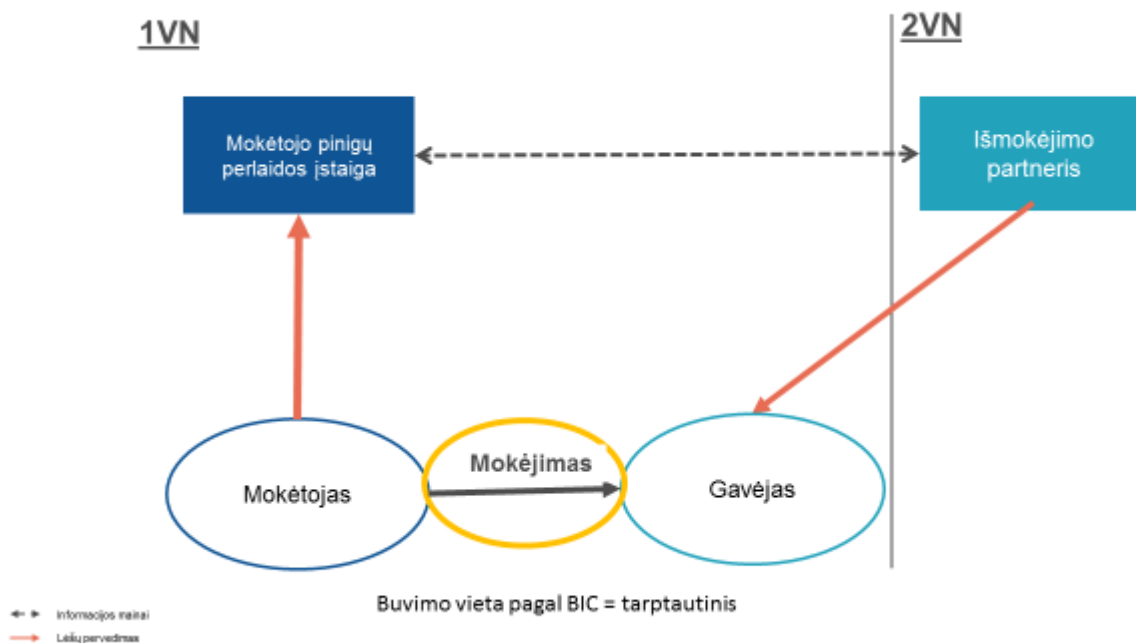
Mokėjimo paslaugų teikėjas nustatys mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą naudodamasis turimais identifikatoriais, kurie turėtų nurodyti tikrąją mokėtojo ir gavėjo buvimo vietą. Todėl mokėjimas turėtų būti laikomas nacionaliniu ir apie jį neturėtų būti pranešama.

28 pav. Tarptautinių e. pinigų / prekyvietės mokėjimų, kurių mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, identifikavimas

3.1.2.9 Pinigų perlaidos – mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje

29 pav. Tarptautinių pinigų perlaidų mokėjimų, kurių mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, identifikavimas

Šiuo atveju mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje, tačiau pinigų perlaidai atlikti naudojasi skirtingose valstybėse narėse esančiomis pinigų perlaidų įstaigomis.

Kadangi pinigų perlaidos atliekamos be mokėjimo sąskaitų, mokėtojo ir gavėjo buvimo vietai nustatyti naudojami mokėtojo ir gavėjo identifikatoriai bus jų atitinkamų pinigų perlaidų įstaigų BIC. Kadangi abi įstaigos yra skirtingose valstybėse narėse, šis mokėjimas turėtų būti laikomas tarptautiniu, nors mokėtojas ir gavėjas yra toje pačioje valstybėje narėje.

3.2 25 tarptautinių mokėjimų riba pagal 243b straipsnio 2 dalį

Antroji stebėseną, kurią turi atlikti mokėjimo paslaugų teikėjai, yra susijusi su 25 tarptautinių mokėjimų riba, nustatyta Direktyvos 2006/112/EB 243b straipsnio 2 dalyje.

Mokėjimo paslaugų teikėjams taikomas 1 dalyje nustatytas reikalavimas taikomas tais atvejais, kai mokėjimo paslaugų teikėjas per kalendorinį ketvirtį suteikia mokėjimų paslaugų, atitinkančių daugiau nei 25 tarptautinius mokėjimus tam pačiam gavėjui.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti tarptautiniai mokėjimai skaičiuojami remiantis mokėjimo paslaugų teikėjo suteiktomis mokėjimo paslaugomis, išskiriant pagal valstybę narę ir pagal identifikatorius, kaip nurodyta 243c straipsnio 2 dalyje. Tais atvejais, kai mokėjimo paslaugų teikėjas turi informacijos, kad gavėjui priskirtini keli identifikatoriai, skaičiuojama pagal atskirus mokėtojus.

Šiame straipsnyje reikalaujama, kad gavėjas per ketvirtį gautų daugiau kaip 25 tarptautinius mokėjimus, kad jo duomenys būtų įtraukti į mokėjimo paslaugų teikėjo ketvirčio ataskaitą. Jei mokėjimo paslaugų teikėjas tam pačiam gavėjui nėra atlikęs daugiau kaip 25 tarptautinių mokėjimų, jis neturės teikti jokių duomenų apie tą gavėją. Kita vertus, jei riba viršijama, mokėjimo paslaugų teikėjas turės pranešti apie visas operacijas gavėjui (ne tik apie operacijas, viršijančias ribą).

Antroje pastraipoje išsamiai aprašomas ribos apskaičiavimas. Ribos taisyklė nustatyta siekiant užtikrinti, kad būtų renkami tik duomenys apie apmokestinamuosius asmenis, o duomenys apie privačius asmenis, gaunančius atsitiktinius tarptautinius mokėjimus, nebūtų renkami ar perduodami CESOP. Ji taip pat veikia kaip supaprastinimo priemonė ir ekonominės veiklos prezumpcija, t. y. mokėjimo paslaugų teikėjai privalo pranešti apie ribą viršijančius gavėjus nepriklausomai nuo to, ar jie turi informacijos, kad jie yra apmokestinamieji asmenys, ar ne.

3.2.1 Pagrindinė taisyklė – tarptautinių mokėjimų apskaičiavimas pagal identifikatorius

Pagrindinė taisyklė, nustatyta 243b straipsnio 2 dalyje, yra ta, kad gavėjo tarptautinių mokėjimų skaičius turėtų būti apskaičiuojamas pagal 243c straipsnio 2 dalyje nurodytą gavėjo identifikatorių. Šiuo atžvilgiu 3.1.1 skirsnyje pateikiama atitinkamų identifikatorių pagal mokėjimo būdą apžvalga. Be to, skaičiuojant turėtų būti naudojami tik tarptautiniai mokėjimai (žr. 3.1 skirsnį dėl tarptautinių mokėjimų apibrėžties).

Taikydami šią taisyklę, mokėtojo ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai, pavyzdžiui, apskaičiuodami bendrą sumą, turės atsižvelgti į visus tarptautinius mokėjimus, atliktus pagal vieną IBAN. Jei ši suma viršija 25 tarptautinius mokėjimus, tuomet visi per ketvirtį pagal tą IBAN atlikti mokėjimai turės būti nurodyti CESOP kartu su sąskaitos turėtojo duomenimis (visas perduotinų duomenų sąrašas pateikiamas 4 skirsnyje).

Be to, reikia apskaičiuoti kiekvienai valstybei narei teikiamas mokėjimo paslaugas. Tai reiškia, kad, jei mokėjimo paslaugų teikėjas turi padalinių keliose valstybėse narėse, kiekvienas iš šių padalinių turėtų atlikti skaičiavimus atskirai, o ne konsoliduoti visus savo operacijas grupės lygmeniu. Tas pats taikoma, jei mokėjimo paslaugų teikėjas mokėjimo paslaugas skirtingose valstybėse narėse teikia per komercinius tarpininkus arba tiesiogiai.

3.2.2 Papildoma taisyklė – tarptautinių mokėjimų agregavimas pagal gavėjus

Neretai tam tikras gavėjas turi keletą mokėtojų prieinamų mokėjimo būdų, kurie gali būti susieti su skirtingais identifikatoriais (pavyzdžiui, IBAN kredito pervedimui, pardavėjo ID mokėjimui kortele ir naudojant e. pinigų sąskaitą). Siekiant užtikrinti, kad apie mokėjimus įmonėms nebūtų pranešama dėl to, kad jie išskaidyti į kelis mokėjimo būdus, 243b straipsnio 2 dalyje nustatyta papildoma taisyklė, pagal kurią reikalaujama, kad mokėjimo paslaugų teikėjai agreguotų mokėjimus, atliktus pagal kelis identifikatorius, jei jie žino, kad šie identifikatoriai iš tikrųjų yra susiję su tuo pačiu gavėju.

Pagal šią taisyklę, jei mokėjimo paslaugų teikėjas atlieka keletą mokėjimų naudodamas du skirtingus IBAN arba, pavyzdžiui, naudodamas IBAN ir pardavėjo ID, ir žino, kad tam pačiam gavėjui priklauso abi mokėjimo sąskaitos, mokėjimo paslaugų teikėjas, norėdamas palyginti su riba, privalo abi mokėjimo sąskaitas laikyti viena ir į skaičiavimus įtraukti visus mokėjimus į abi sąskaitas.

Pastaba. Mokėjimo sąskaitų agregavimas apskaičiuojant ribą neturi turėti įtakos pačiam duomenų teikimui. Vėliau tai turi būti atliekama naudojant operacijų duomenis, taigi abi sąskaitas laikant skirtingomis mokėjimo sąskaitomis. Todėl mokėjimo paslaugų teikėjai, taikydami šią taisyklę, perduodamų duomenų neturi agreguoti.

Pavyzdžiui, tai reiškia, kad, jei mokėjimo paslaugų teikėjas nustatė, kad gavėjas turi dvi mokėjimo sąskaitas, jis neturi įtraukti abiejų šių sąskaitų kaip gavėjo sąskaitos kiekvienai operacijai.

3.2.2.1 Kada mokėjimo sąskaitos turėtų būti agreguojamos apskaičiavimo tikslais

Mokėjimo paslaugų teikėjai, remdamiesi turima informacija, visada turi stengtis nustatyti, ar dvi mokėjimo sąskaitos iš tikrųjų yra susijusios su tuo pačiu gavėju. Tačiau mokėjimo sąskaitos turėtų būti agreguojamos tik tada, kai jos yra susijusios su tuo pačiu gavėju. Remiantis Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos apibrėžtimi, tai reiškia, kad abiejų mokėjimo sąskaitų turėtojas turi būti vienas fizinis arba juridinis asmuo.

Taikant šią taisyklę, agreguoti reikia tada, kai mokėjimo sąskaitos priklauso tam pačiam asmeniui, įmonei arba tos pačios įmonės filialui. Priešingai, agreguoti nereikėtų, kai mokėjimo sąskaitų savininkai yra skirtingi subjektai, net jei jie tarpusavyje susiję. Taip yra, pavyzdžiui, franšizių arba patronuojamųjų įmonių atveju, kurios neturėtų būti agreguojamos.

Pastaba. Konkrečiu atveju, kai sąskaitą turi du ar daugiau turėtojų, gavėju laikomi visi turėtojai kartu. Tai reiškia, kad vienam iš turėtojų turint ir kitą mokėjimo sąskaitą, agreguoti nereikėtų, nebent visi abiejų sąskaitų turėtojai yra tie patys.

Pavyzdys. X ir Y turi banko sąskaitą, į kurią gauna mokėjimus už savo verslo veiklą. X taip pat turi banko sąskaitą su savo žmona Z, o Y turi dar vieną sąskaitą savarankiškai. Tokiu atveju nė viena iš sąskaitų neturėtų būti agreguojama, nes visų trijų sąskaitų savininkai nėra tie patys.

3.2.2.2 Agregavimui naudojami duomenų elementai

Siekdami nustatyti, ar gavėjas, turintis kelias mokėjimo sąskaitas, iš tikrųjų yra vienas subjektas, mokėjimo paslaugų teikėjai gali naudoti bet kokią turimą informaciją, įskaitant informaciją, surinktą kuriant mokėjimo sąskaitą. Rodikliai, pasižymintys dideliu neaiškumo laipsniu, pavyzdžiui, pavadinimai, turėtų būti naudojami tik tada, kai jie suteikia pagrįstą unikalumo laipsnį konkrečiu atveju, kad nebūtų iškraipomi teikiami duomenys (pvz., vengti bendrinių pavadinimų agregavimo).

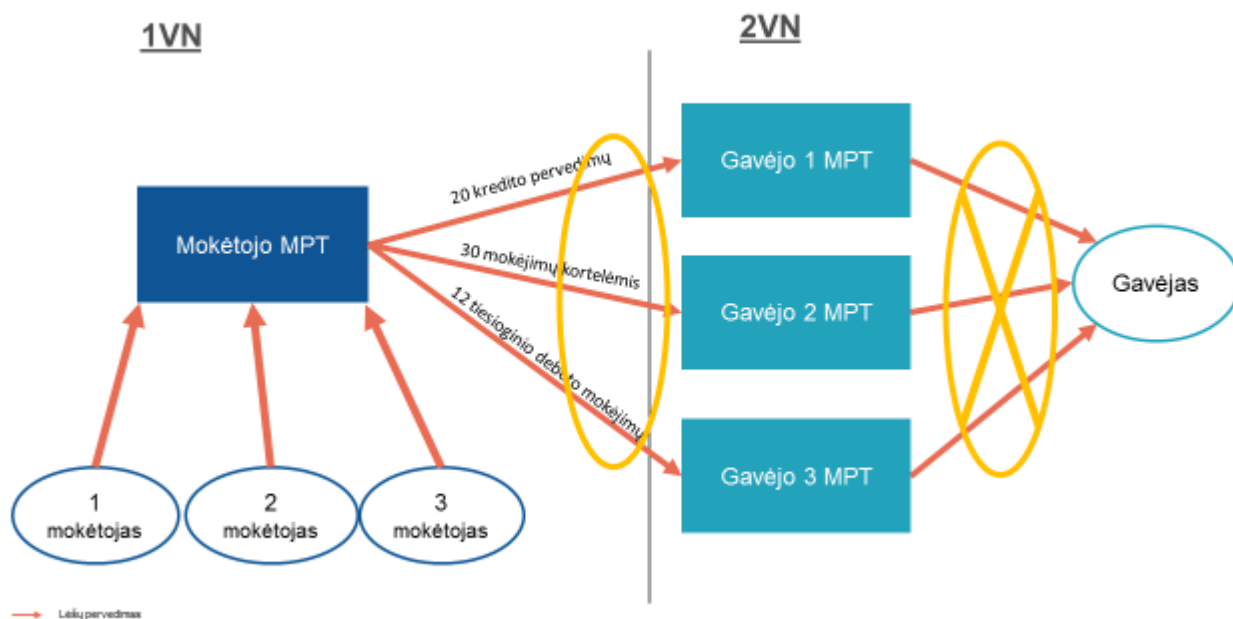
Tačiau tarp duomenų elementų, kurie turi būti perduodami į CESOP, yra nemažai tokių, kurie taip pat gali būti rodiklis, kad gavėjas yra vienas subjektas:

1. **PVM mokėtojo / mokesčių mokėtojo kodas.** Nors šis duomenų elementas ne visada gali būti žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui, kai jis yra, tai gali būti aiški užuomina, kad dviejų mokėjimo sąskaitų gavėjai iš tikrųjų yra vienas subjektas. Iš tiesų tik viena įmonė gali turėti tą patį PVM mokėtojo arba mokesčių mokėtojo kodą. Taigi, kai mokėjimo paslaugų teikėjai gali nustatyti, kad dviejų mokėjimo sąskaitų gavėjai turi tą patį PVM mokėtojo arba mokesčių mokėtojo kodą, labai tikėtina, kad šie gavėjai yra vienas subjektas.
2. **Vardas, pavardė arba pavadinimas.** Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas taip pat gali padėti nustatyti, kad tai tas pats subjektas. Nors jis gali būti klaidingas ir įmonės gali keisti savo juridinį ir verslo pavadinimą, jis išlieka tvirtu rodikliu, kad du mokėjimų gavėjai gali būti vienas subjektas. Ypač jei jis derinamas su adresu ar kita mokėjimo paslaugų teikėjo turima informacija.
3. **Adresas.** Net jei jų pavadinimai skiriasi, tai, kad du gavėjai turi tą patį adresą, taip pat rodo, kad jie gali būti tas pats subjektas. Tačiau, žinoma, reikėtų patikrinti lyginant su kita turima informacija, tačiau vis tiek gali būti naudinga agreguojant mokėjimo sąskaitas.
4. **Kita.** Kaip minėta pirmiau, mokėjimo paslaugų teikėjai gali laisvai naudoti bet kokią turimą informaciją mokėjimo sąskaitoms agreguoti. Tai gali būti, pavyzdžiui, įmonės identifikacinis numeris, IP adresas, e. pašto adresas, sutartys ir pan.

3.2.3 Praktinis taikymas

3.2.3.1 Kelių mokėjimo būdų agregavimas

30 pav. Kelių mokėjimo būdų vienam gavėjui agregavimas

Šioje situacijoje daugybė mokėtojų, turinčių mokėjimo sąskaitas pas vieną mokėjimo paslaugų teikėją, inicijuoja mokėjimus vienam gavėjui. Gavėjas siūlo skirtingus mokėjimo būdus, pavyzdžiui, kredito pervedimą, tiesioginį debetą ir mokėjimus kortele, kuriais mokėtojai naudojasi ir kuriuos visus valdo skirtingi gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai.

Taikant pagrindines taisykles, mokėtojų mokėjimo paslaugų teikėjas paprastai turėtų apskaičiuoti ribą naudodamas kiekvieną identifikatorių atskirai. Todėl CESOP turėtų būti pranešama tik apie 30 kortelių mokėjimų.

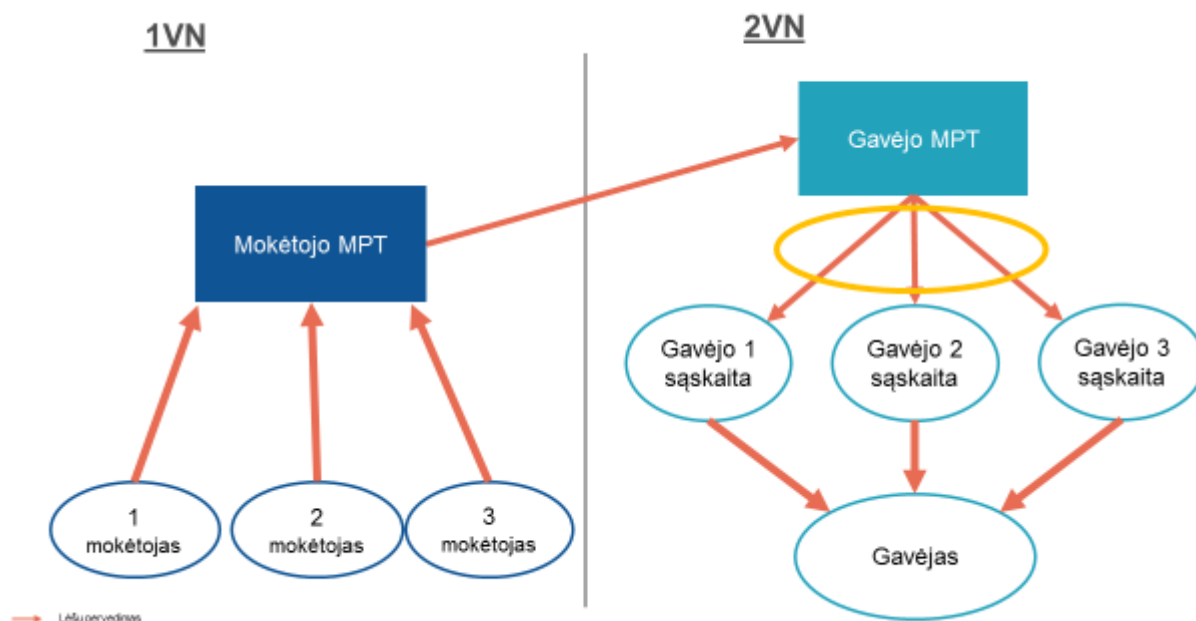
Tačiau, kadangi galiausiai gavėjas yra vienas subjektas, mokėtojų mokėjimo paslaugų teikėjas turi nustatyti, ar visos šios mokėjimo sąskaitos iš tikrųjų yra susijusios su vienu subjektu. Jei, pavyzdžiui, gavėjo pavadinimas ir adresas, žinomas visais mokėjimo būdais, yra toks pats, mokėtojų mokėjimo paslaugų teikėjas galėtų drąsiai manyti, kad šią mokėjimo sąskaitą turintis gavėjas yra vienas subjektas, ir todėl agreguoti visus mokėjimus. Dėl to CESOP taip pat būtų pranešama apie kredito pervedimus ir tiesioginio debeto operacijas, o ne tik apie mokėjimus kortele.

Priešingai, agreguojami turėtų būti tik tie mokėjimai, kuriuos kiekvienoje valstybėje narėje atliko vienas mokėjimo paslaugų teikėjas. Todėl gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai neturi tarpusavyje agreguoti mokėjimų, nes jie negali žinoti, ką daro kiti.

Pastaba. Nors mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas nepraneš apie operaciją, nes ji yra ES viduje, jis vis tiek turėtų atlikti agregavimą pagal 243b straipsnio 3 dalį, žr. 4.3 skirsnį.

3.2.3.2 Kelių gavėjo sąskaitų agregavimas vienam mokėjimo paslaugų teikėjui

31 pav. Kelių gavėjo sąskaitų agregavimas vienam mokėjimo paslaugų teikėjui

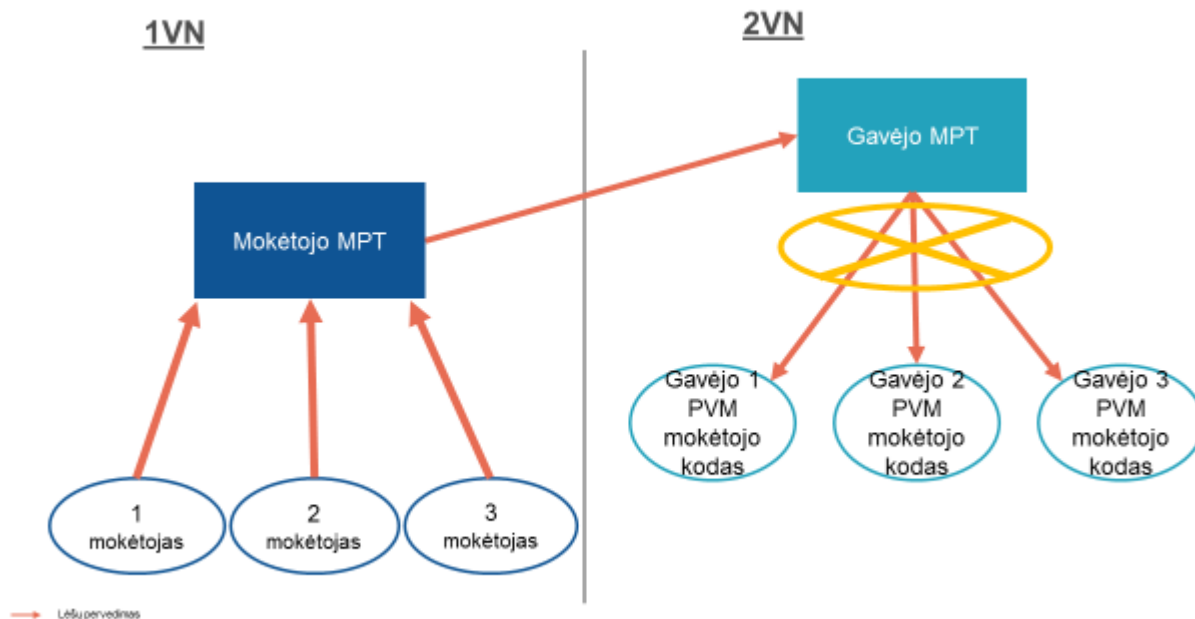

Šioje situacijoje gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gauna kelis mokėjimus į skirtingas mokėjimo sąskaitas, kurios visos priklauso vienam gavėjui. Norėdamas nustatyti, ar apie mokėjimus į šias sąskaitas reikia pranešti, mokėjimo paslaugų teikėjas turės pasinaudoti turima informacija, kad nustatytų, jog sąskaitos susijusios su tuo pačiu gavėju, ir agreguoti visus mokėjimus, kuriuos jis atlieka į šias mokėjimo sąskaitas.

Kita vertus, mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui nebus taikoma pareiga teikti duomenis pagal 243b straipsnio 3 dalį, nes Europos Sąjungoje yra gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas. Tačiau jis turės atsižvelgti į šiuos mokėjimus apskaičiuodamas ribą tuo atveju, jei turėtų pranešti ir apie mokėjimus į to paties gavėjo mokėjimo sąskaitą, esančią ne ES (žr. 4.3 skirsnį).

3.2.3.3 Gavėjas yra franšizė

32 pav. Franšizės neagregavimas

Šiuo atveju gavėjai taiko franšizės modelį, kai jie visi turi panašų prekės pavadinimą arba prekės ženklą ir platina tuos pačius produktus, tačiau visi yra nepriklausomi ir skirtingi juridiniai asmenys.

Kaip paaiškinta anksčiau, agregavimas turėtų būti atliekamas tik tada, kai visos mokėjimo sąskaitos priklauso tiems patiems juridiniams asmenims. Franšizės atveju visi subjektai bus skirtingi ir turės skirtingus PVM mokėtojo / mokesčių mokėtojo kodus. Turėdamas šią informaciją, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gali nesunkiai nustatyti, kad tai nėra tas pats gavėjas, nepaisant to, kad jų pavadinimai yra artimi, ir jam nereikės agreguoti mokėjimų į įvairias sąskaitas.

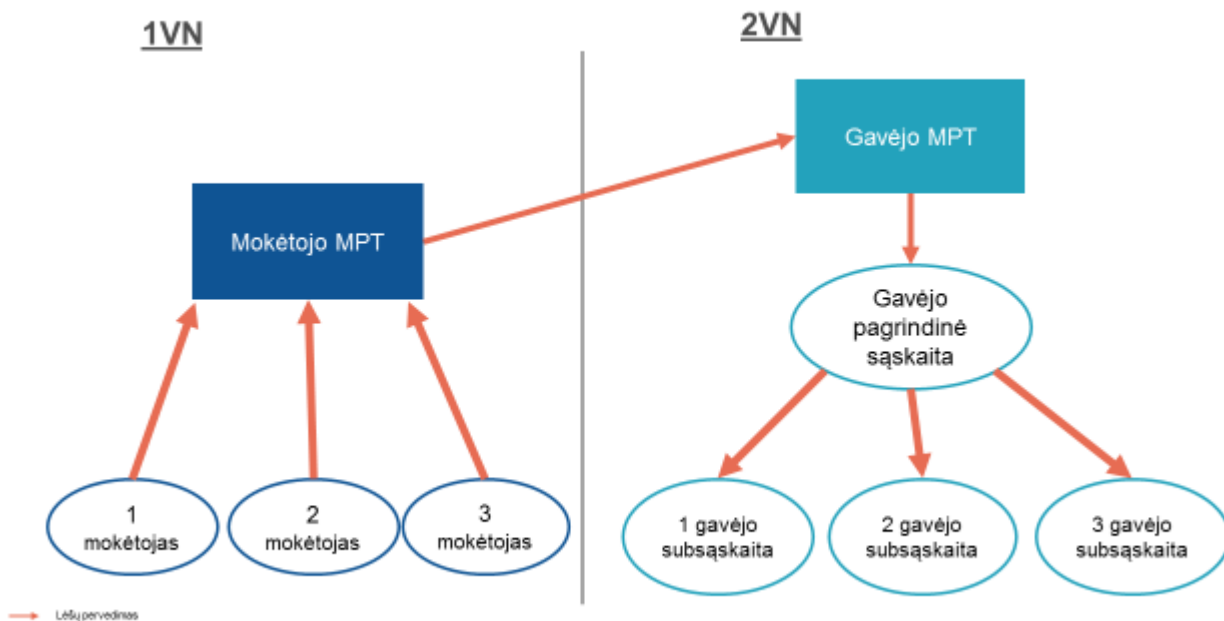
3.2.3.4 Pagrindinės sąskaitos agregavimas

Šioje situacijoje gavėjas lėšoms gauti naudoja pagrindinę sąskaitą, atidarytą vieno mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje, o vėliau perskirsto mokėjimus į įvairias subsąskaitas ir įvairiems gavėjams. Šis procesas ypač būdingas prekyvietėms, kurios prieš perskirstydamos mokėjimus yra linkusios juos centralizuoti.

Tokiu atveju svarbu nepamiršti, kad 243b straipsnio 2 dalyje nenumatytas joks skaidymas, net jei duomenys rodo, kad šiomis sąskaitomis naudojasi keli gavėjai. Tai reiškia, kad kelias mokėjimo sąskaitas galima sujungti, tačiau vienos mokėjimo sąskaitos niekada nereikėtų skaidyti, net jei praktikoje ši mokėjimo sąskaita bus naudojama keliems gavėjams.

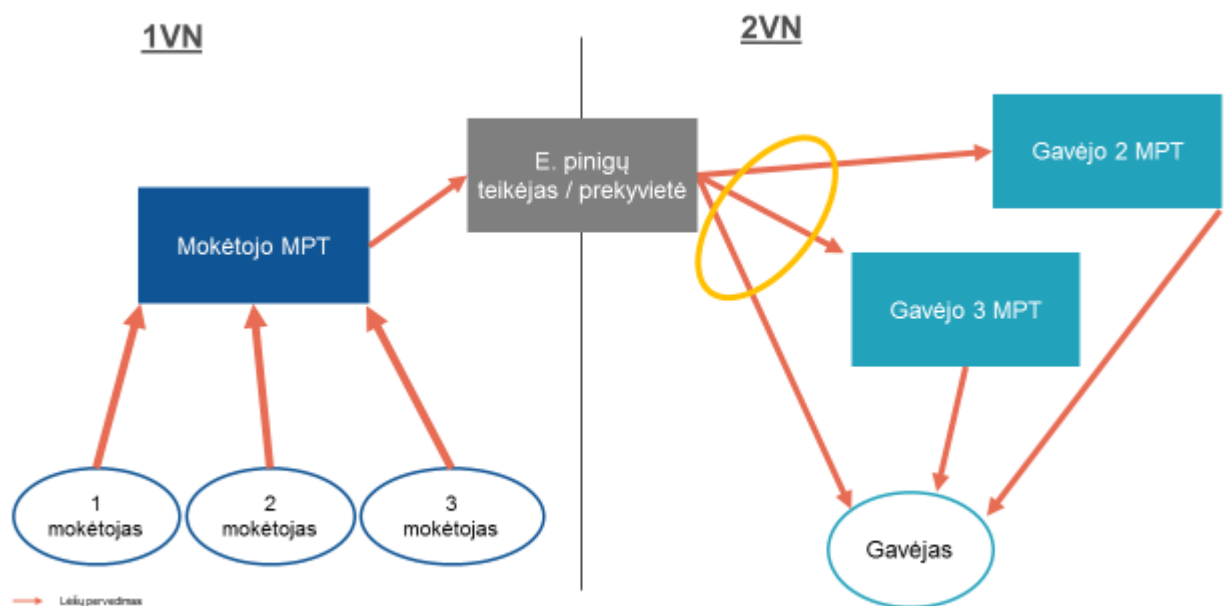
Taigi, susidūrę su tokia situacija, mokėjimo paslaugų teikėjai turės apskaičiuoti mokėjimus, atliktus į pagrindinę sąskaitą, ir apie juos pateikti duomenis, neatsižvelgiant į subsąskaitas.

33 pav. Pagrindinių sąskaitų ribos apskaičiavimas

3.2.3.5 Agregavimas pagal e. pinigų teikėjus ir prekyvietes

34 pav. Agregavimas pagal e. pinigų teikėjus ir prekyvietes

Šiuo atveju mokėjimus centralizuotai atlieka tarpininkas (e. pinigų įstaiga arba prekyvietė), kuris laiko lėšas prieš perskirstydamas jas į įvairias gavėjo mokėjimo sąskaitas. Priešingai nei pagrindinės sąskaitos atveju, šiuo atveju gavėjas turi ne vieną, o kelias sąskaitas, į kurias gauna tarpininko perduotas lėšas (pvz., e. pinigų sąskaitą, banko sąskaitą ir pan.).

Mokėtojų mokėjimo paslaugų teikėjui visi šie mokėjimai bus siunčiami į tarpininko sąskaitą, t. y. jų nereikia agreguoti (nei išskaidyti). Tačiau tarpininkas turės pasinaudoti turima informacija, kad agreguotų visus mokėjimus, atliktus į įvairias gavėjo mokėjimo sąskaitas.

4 DUOMENŲ TEIKIMAS

4.1 Dėl ko atsiranda pareiga teikti duomenis?

Direktyvos 2006/112/EB 243b straipsnio 1 dalyje, kuri įtraukta Direktyva 284/2020, nustatytos visos taisyklės, taikomos pareigai teikti duomenis. Pagal šį straipsnį (ir kaip paaiškinta šių gairių 2 ir 3 skirsniuose), yra du elementai, į kuriuos reikia atsižvelgti, kad atsirastų pareiga teikti duomenis:

- ar įvykdytos sąlygos dėl taikymo srities (žr. 2 skirsnį);
- ar įvykdytos stebėsenos sąlygos (žr. 3 skirsnį).

Praktikoje tai reiškia, kad duomenis turėtų teikti tik tie mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie teikia mokėjimo paslaugas, kurioms taikoma pareiga teikti duomenis (kaip nustatyta Direktyvos 2006/112/EB 243a straipsnyje), ir kurie per ketvirtį įvykdo daugiau kaip 25 tarptautinius mokėjimus konkrečiam gavėjui.

Šios dvi sąlygos turi būti patikrintos ir įvykdytos per kiekvieną kalendorinį ketvirtį, kad atsirastų pareiga teikti duomenis.

Pavyzdžiui, jei per kalendorinį ketvirtį gavėjas atitinka šias mokėjimo paslaugų teikėjo sąlygas, mokėjimo paslaugų teikėjas privalo įtraukti šį gavėją teikdamas duomenis. Tačiau, jei per kitą kalendorinį ketvirtį tas pats mokėjimo paslaugų teikėjas šiam gavėjui neatlieka daugiau kaip 25 tarptautinių mokėjimų, jis neturi jo įtraukti teikdamas duomenis.

Jei kitą ketvirtį gavėjas vėl viršytų ribą, tuomet mokėjimo paslaugų teikėjas, teikdamas ketvirčio duomenis, turi įtraukti per tą ketvirtį gautus mokėjimus.

Duomenys apie mokėjimus per laikotarpį, kai nebuvo įvykdytos visos sąlygos, niekada neturi būti teikiami.

4.2 Kaip dažnai turi būti teikiami duomenys?

Direktyvos 2006/112/EB 243b straipsnio 1 dalyje, kuri įtraukta Direktyva 284/2020, nustatytos taisyklės dėl duomenų teikimo laikotarpio.

*Valstybės narės reikalauja, kad kovos su sukčiavimu PVM tikslais mokėjimo paslaugų teikėjai saugotų pakankamai išsamius **kiekvieno kalendorinio ketvirčio** įrašus apie gavėjus ir mokėjimus, susijusius su jų teikiamomis mokėjimo paslaugomis, kad valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų kontroliuoti prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, kai pagal V antraštinės dalies nuostatas yra laikoma, kad prekės tiekiamos ir paslaugos teikiamos valstybėje narėje.*

Pagal šią straipsnio dalį mokėjimo paslaugų teikėjai privalo saugoti išsamius kiekvieno kalendorinio ketvirčio įrašus apie gavėjus ir jų gautus mokėjimus. Tai yra laikotarpis, per kurį turi būti renkama ir nurodoma informacija. Po to Reglamento 904/2010 24b straipsnio 1 dalies a punkte, įtrauktaame Reglamentu 283/2020, nurodomas laikotarpis, per kurį valstybės narės renka duomenis.

Kiekviena valstybė narė renka Direktyvos 2006/112/EB 243b straipsnyje nurodytą informaciją apie gavėjus ir mokėjimus.

Kiekviena valstybė narė pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją iš mokėjimo paslaugų teikėjų surenka:

a) ne vėliau kaip iki mėnesio, kuris eina po kalendorinio ketvirčio, su kuriuo ta informacija susijusi, pabaigos;

Šiuose dviejuose straipsniuose kartu pateikiamas mokėjimo paslaugų teikėjų mokėjimo duomenų teikimo tvarkaraštis. Nuo 2024 m. sausio mėn. šie duomenys bus teikiami kas ketvirtį, o mokėjimo paslaugų teikėjai privalės siųsti duomenis valstybėms narėms ne vėliau kaip iki mėnesio, einančio po kalendorinio ketvirčio, su kuriuo susiję duomenys, pabaigos.

Toliau pateiktoje lentelėje išvardyti keturi mokėjimo paslaugų teikėjų ataskaitiniai laikotarpiai ir atitinkamos datos, iki kurių duomenys turi būti pateikti valstybėms narėms.

Mokėjimo paslaugų teikėjų ataskaitiniai laikotarpiai:

- 1 laikotarpis (sausio–kovo mėn.): **balandžio 30 d.**
- 2 laikotarpis (balandžio–birželio mėn.): **liepos 31 d.**
- 3 laikotarpis (liepos–rugsėjo mėn.): **spalio 31 d.**
- 4 laikotarpis (spalio–gruodžio mėn.): **sausio 31 d.**

Valstybės narės, surinkusios duomenis, perduoda juos CESOP iki antro mėnesio, einančio po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, dešimtos dienos pagal 24b straipsnio 3 dalį.

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyti terminai, iki kada valstybės narės turi perduoti duomenis CESOP.

Duomenų perdavimo CESOP terminai:

- 1 laikotarpis (sausio–kovo mėn.): **gegužės 10 d.**
- 2 laikotarpis (balandžio–birželio mėn.): **rugpjūčio 10 d.**
- 3 laikotarpis (liepos–rugsėjo mėn.): **lapkričio 10 d.**
- 4 laikotarpis (spalio–gruodžio mėn.): **vasario 10 d.**

4.3 Kas teikia duomenis pagal 243b straipsnio 3 dalį?

Nepaisant to, kad mokėjimo paslaugų teikėjui gali būti taikoma pareiga teikti duomenis, 243b straipsnio 3 dalis apriboja mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo pareigas.

*1 dalyje nurodytas reikalavimas **netaikomas mokėjimo paslaugoms, kurias mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjai teikia dėl kiekvieno mokėjimo, kai bent vieno gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjo vieta yra valstybėje narėje, kaip nustatoma pagal to mokėjimo paslaugų teikėjo BIC arba bet kurį kitą bendrovės identifikavimo kodą, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėjimo paslaugų teikėjas ir jo vieta. Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjai bet kuriuo atveju įtraukia tas mokėjimo paslaugas į 2 dalyje nurodytą skaičiavimą.***

Praktikoje mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas neprivalės saugoti duomenų apie gavėjus, jei bent vienas iš gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjų yra valstybėje narėje, kaip matyti iš šio mokėjimo paslaugų teikėjo BIC arba kito verslo identifikatoriaus. Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas turės saugoti ir teikti duomenis tik tada, kai valstybėje narėje nėra gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjų.

Pastaba. Reikalavimas būti valstybėje narėje suprantamas kaip valstybė narė PVM direktyvos 5 straipsnio 2 dalies teritorine prasme ir neturėtų apimti trečiųjų teritorijų, kaip apibrėžta PVM direktyvos 6 straipsnyje. Todėl, jei gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra įsisteigęs trečiojoje teritorijoje, duomenis teikia mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas.

Tai reiškia, kad, kai gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai yra valstybėje narėje, pareiga teikti duomenis tenka tik jiems. Straipsnyje nenustatytas apribojimas dėl mokėjimo paslaugų teikėjų, kurie turėtų pranešti apie operaciją, skaičiaus, o tai reiškia, kad, jeigu pagal verslo modelį mokėjime iš gavėjo pusės dalyvauja daugiau nei vienas mokėjimo paslaugų teikėjas (pavyzdžiui, dėl subrangos), visi gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai yra atsakingi už duomenų pateikimą.

Konkrečiu mokėjimo lėšų grąžinimo atveju ataskaitas turi teikti mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris pranešė apie pradinę operaciją, nes jis geriausiai gali susieti abiejų operacijų duomenis.

Galiausiai 243b straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje nustatyta speciali taisyklė dėl ribos apskaičiavimo: net jei mokėjimo paslaugų teikėjas, taikdamas šią taisyklę, apie mokėjimą nepraneša, jis vis tiek įtraukiamas apskaičiuojant ir agreguojant 25 tarptautinių operacijų ribą.

Pavyzdys. 1 valstybės narės mokėjimo paslaugų teikėjas (mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas) vykdo mokėjimo operacijas gavėjui, turinčiam vieną mokėjimo sąskaitą 2 valstybėje narėje, o kitą – trečiojoje šalyje. Per tam tikrą ketvirtį mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas įvykdo:

- 200 mokėjimų į mokėjimo sąskaitą 2 valstybėje narėje,
- 20 mokėjimų į mokėjimo sąskaitą trečiojoje šalyje.

Taikant 243b straipsnio taisykles, įvykdomos visos pareigos teikti duomenis atsiradimo sąlygos, tačiau mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas nepraneša apie mokėjimus į mokėjimo sąskaitą 2 valstybėje narėje, nes apie juos praneš gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas 2 valstybėje narėje.

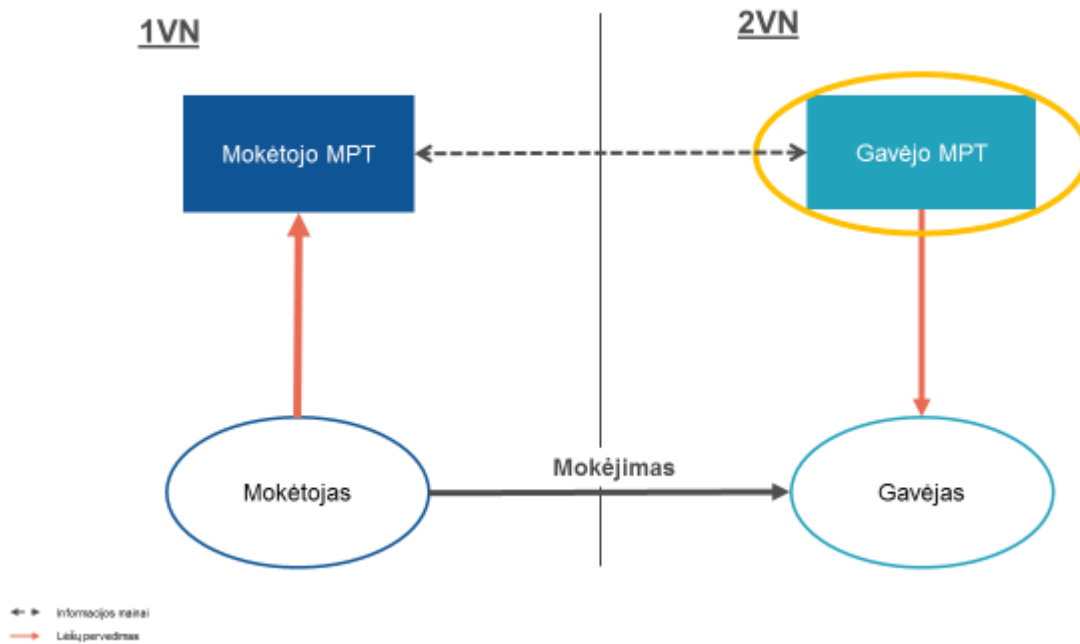
Tačiau jis turės pranešti apie mokėjimus į mokėjimo sąskaitą trečiojoje šalyje, nes riba turi būti apskaičiuojama įskaitant mokėjimus į mokėjimo sąskaitą 2 valstybėje narėje ir todėl viršija 25 tarptautinius mokėjimus.

4.3.1 Praktinis taikymas

4.3.1.1 Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjas yra kitoje valstybėje narėje

Šis pavyzdys aiškiai parodo, kaip taikomos 243b straipsnyje nustatytos taisyklės. Pagal 243b straipsnio 3 dalį, jei įvykdytos visos kitos sąlygos, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kai jis yra valstybėje narėje, vienintelis atsako už pareigą teikti duomenis.

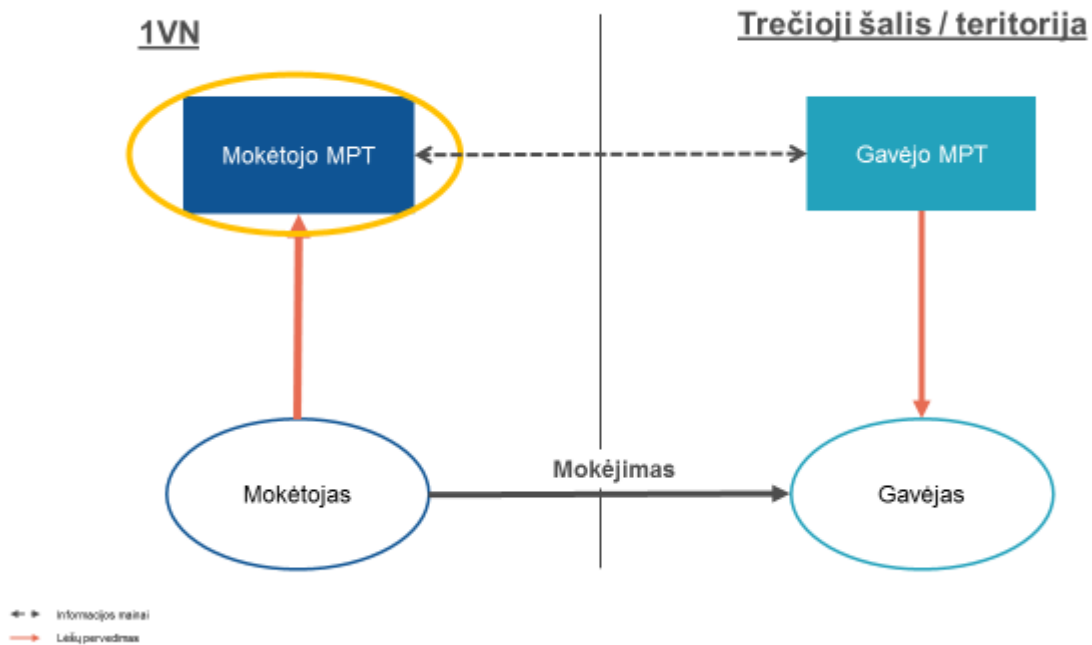
34 pav. Duomenų teikimas, kai gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra kitoje valstybėje narėje

4.3.1.2 Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjas yra trečiojoje šalyje

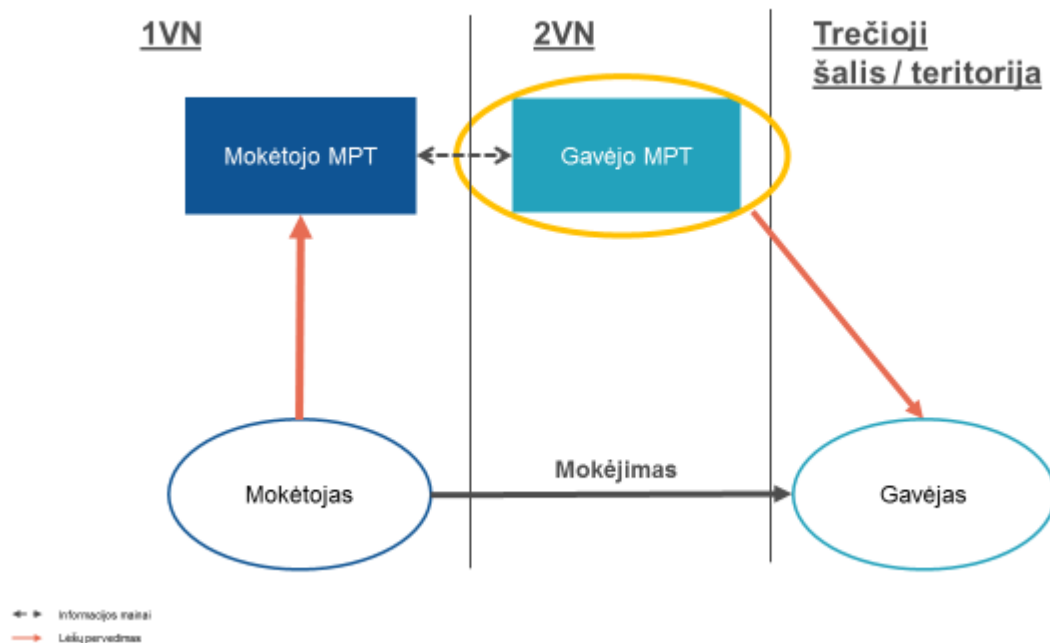
Tai taip pat yra paprastas 243b straipsnyje nustatytų taisyklių taikymas. Kadangi kitoje valstybėje narėje nėra gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjo, už pareigą teikti duomenis bus atsakingas mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas.

35 pav. Duomenų teikimas, kai gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra trečiojoje šalyje arba teritorijoje

4.3.1.3 Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra valstybėje narėje, o gavėjas – trečiojoje šalyje

36 pav. Duomenų teikimas, kai gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra valstybėje narėje, tačiau gavėjas yra trečiojoje šalyje arba teritorijoje

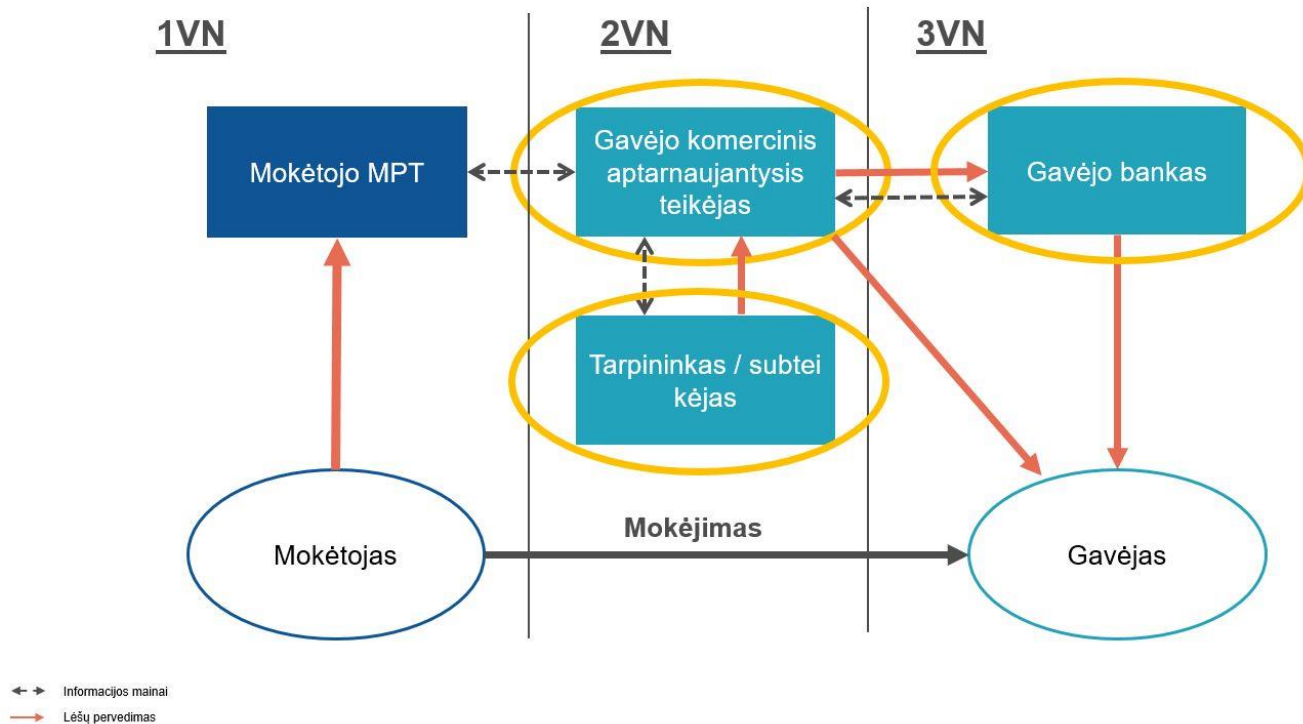
Šiuo atveju gavėjas, esantis trečiojoje šalyje, naudojami mokėjimo paslaugų teikėju, esančiu valstybėje narėje. Kadangi 243b straipsnio 3 dalimi ribojama mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo pareiga teikti duomenis, kai gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra valstybėje narėje, už pareigą teikti duomenis atsako tik gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas.

4.3.1.4 Gavėjas, kurio mokėjimo operacijoje dalyvauja keli mokėjimo paslaugų teikėjai, yra valstybėje narėje

Šioje situacijoje gavėjas mokėjimo operacijai apdoroti naudojami keliais mokėjimo paslaugų teikėjais, esančiais skirtingose valstybėse narėse. Atsižvelgiant į tai, kad 243b straipsnio 3 dalyje nenumatytas joks gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjų, atsakingų už duomenų teikimą, skaičiaus apribojimas, visi gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai, atitinkantys sąlygas, kad jiems būtų taikoma pareiga teikti duomenis, yra atsakingi už duomenų apie mokėjimą teikimą.

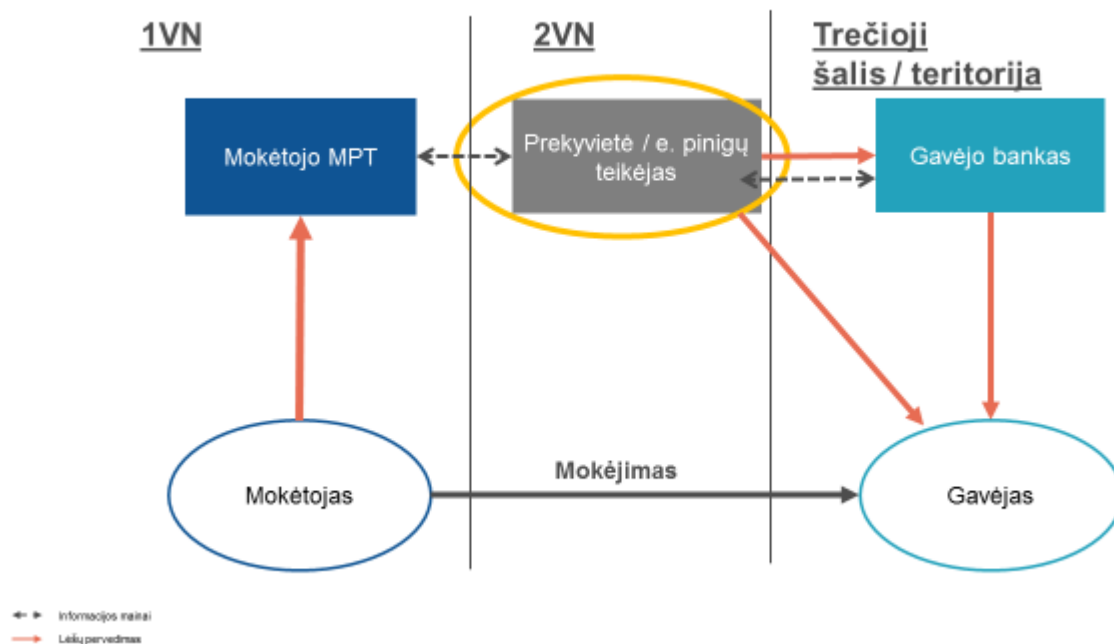
Pastaba. Mokėjimo operacijos tarpininkas neprivalo pranešti apie joki mokėjimą, jei jo veikla apima tik techninių paslaugų teikimą, kurios tik padeda teikti mokėjimo paslaugas, tačiau jis bet kuriuo metu neįgyja nuosavybės teisės į pervedamas lėšas, nes šie subjektai nelaikomi mokėjimo paslaugų teikėjais.

37 pav. Duomenų teikimas, kai keli gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai yra valstybėse narėse

4.3.1.5 Gavėjas yra trečiojoje šalyje, bet naudojasi mokėjimo paslaugų teikėjo valstybėje narėje paslaugomis

38 pav. Duomenų teikimas, kai bent vienas gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra valstybėje narėje

Šiame pavyzdyje gavėjas yra trečiojoje šalyje ir turi mokėjimo sąskaitą, atidarytą ne ES mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje. Tačiau, kadangi gavėjas taip pat naudojasi Europos Sąjungoje esančiu

tarpininku, pavyzdžiui, prekyvieta arba e. pinigų teikėju, kad galėtų tiekti prekes ES rinkai, tas tarpininkas bus atsakingas už pareigą teikti duomenis.

Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjo bankas, esantis trečiojoje šalyje, duomenų teikti neprivalės.

4.3.2 *EEE šalių padėtis*

EEE šalys yra įtrauktos į Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos teritorinę taikymo sritį, o ne Sąjungos EEE valstybėse gali būti mokėjimo paslaugų teikėjų, teikiančių mokėjimo paslaugas ES. 243b straipsnyje nustatyta apribojimo taisyklė taikoma tik tada, kai šie mokėjimo paslaugų teikėjai yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje, o tai galima patikrinti naudojant EEE mokėjimo paslaugų teikėjo IBAN arba kitą verslo identifikatorių.

Tai reiškia, kad, jei gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas pagal savo IBAN arba kitą verslo identifikatorių yra EEE valstybėje, duomenis turės pateikti mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas. Ir priešingai, jei EEE šalies mokėjimo paslaugų teikėjas turi filialus valstybėje narėje, šiems filialams bus taikoma pareiga teikti duomenis ir jie gali būti laikomi gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjais.

4.4 Kur turėtų būti teikiami duomenys?

Taisyklės dėl to, kur turi būti teikiami duomenys, nustatytos iš dalies pakeistos PVM direktyvos 243b straipsnio 4 dalies b punkte.

Kai taikomas 1 dalyje nurodytas reikalavimas mokėjimo paslaugų teikėjams:

b)įrašai pagal Reglamento (ES) Nr. 904/2010 24b straipsnį turi būti prieinami mokėjimo paslaugų teikėjo buveinės valstybei narei arba priimančiosioms valstybėms narėms, kai mokėjimo paslaugų teikėjas teikia mokėjimo paslaugas kitose valstybėse narėse nei buveinės valstybė narė.

Pagal šį straipsnį mokėjimo paslaugų teikėjai teikia mokėjimo duomenis savo buveinės valstybei narei arba, kai jie teikia mokėjimo paslaugas keliose valstybėse narėse, priimančiajai (-osioms) valstybei (-ėms) narei (-ėms).

Buveinės ir priimančiosios valstybės narės apibrėžtys pateiktos direktyvos 243a straipsnyje, kuriame tiesiogiai nurodytas atitinkamas Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos straipsnis.

Pagal Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos apibrėžtį buveinės valstybė narė bus ta valstybė narė, kurioje mokėjimo paslaugų teikėjas paprašė ir gavo mokėjimo įstaigos licenciją, o tai turėtų atitikti valstybę narę, kurioje yra jo registruota buveinė arba pagrindinė buveinė.

Kita vertus, priimančioji valstybė narė bus bet kuri kita valstybė narė, išskyrus buveinės valstybę narę, kurioje mokėjimo paslaugų teikėjas teikia mokėjimo paslaugas per atstovą, filialą arba tiesiogiai.

Pavyzdys. Mokėjimo paslaugų teikėjas turi 1 valstybės narės mokėjimo įstaigos licenciją ir taip pat teikia mokėjimo paslaugas 2 valstybėje narėje per filialą, o 3 valstybėje narėje – per atstovą.

Pagal taisyklės šis mokėjimo paslaugų teikėjas turės pranešti apie 1 valstybėje narėje atliktus mokėjimus 1 valstybei narei, apie 2 valstybėje narėje atliktus mokėjimus – 2 valstybei narei, o apie 3 valstybėje narėje atliktus mokėjimus – 3 valstybei narei.

2 pavyzdys. E. pinigų teikėjas turi 1 valstybės narės mokėjimo įstaigos licenciją teikti mokėjimo paslaugas. Tuomet jis naudojasi veikimo visoje ES gavus leidimą vienoje valstybėje narėje

taisyklėmis, kad galėtų teikti mokėjimo paslaugas visose kitose Sąjungos valstybėse narėse. Pagal 243b straipsnio 4 dalies taisyklę jis teikia duomenis visose valstybėse narėse apie atitinkamus mokėjimus, kuriuos jis vykdo kiekvienoje iš jų.

4.4.1 Tiesioginis mokėjimo paslaugų teikimas priimančiosiose valstybėse narėse

Nustatyti valstybes nares, kuriose mokėjimo paslaugų teikėjas turėtų pranešti apie savo mokėjimus, lengviau, kai jis fiziškai dalyvauja šiose valstybėse narėse, pavyzdžiui, kai tai daro per filialą arba atstovą. Kai mokėjimo paslaugos teikiamos tiesiogiai iš vienos valstybės narės į kitą, yra šiek tiek sudėtingiau, nes nėra fizinio dalyvavimo, kuris leistų aiškiai atskirti veiklą priimančiojoje valstybėje narėje ir buveinės valstybėje narėje.

Mokėjimo paslaugų teikėjai, norėdami nustatyti, kur jie teikia paslaugas, turėtų vadovautis savo mokėjimo įstaigos licencija. Prieš pradėdamas teikti mokėjimo paslaugas priimančiosios valstybės narės teritorijoje, mokėjimo paslaugų teikėjas turi apie tai informuoti priimančiosios valstybės narės instituciją, kuri vėliau tai fiksuoja tos valstybės narės mokėjimo paslaugų teikėjų registre¹³. Naudodamasis šiuo registru ir klientų duomenų bazėje esančia informacija, mokėjimo paslaugų teikėjas turėtų galėti aiškiai nustatyti, kokios paslaugos kur teikiamos.

Pavyzdys. E. pinigų teikėjas turi mokėjimo įstaigos licenciją 1 valstybėje narėje ir taip pat teikia mokėjimo paslaugas 2 ir 3 valstybėse narėse. Siekiant nustatyti, kokius duomenis reikėtų teikti kiekvienoje valstybėje narėje, bus žiūrima į jo mokėjimo įstaigos licenciją ir į tai, kur yra jo klientai.

Taigi, jei e. pinigų teikėjas veikia kaip mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas mokėjimams, atliekamiems iš 1 valstybės narės į trečiąją šalį, apie šiuos mokėjimus jis praneš 1 valstybėje narėje. Jei jis veikia kaip gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas mokėjimams, atliekamiems iš 3 valstybės narės į 2 valstybę narę, jis apie šiuos mokėjimus praneš 2 valstybėje narėje.

4.4.2 EEE šalių (Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos) padėtis

Kaip paaiškinome 2.1.1 skirsnyje, Antroji mokėjimo paslaugų direktyva taikoma ir šalims, kurios yra EEE narės. Tai reiškia, kad šios šalys gali teisėtai gauti mokėjimo įstaigos licenciją savo buveinės šalyje, o tada naudotis taisyklėmis, leidžiančiomis veikti visoje ES, gavus leidimą vienoje valstybėje narėje, ir teikti mokėjimo paslaugas visoje Europos Sąjungoje, įskaitant tiesioginį mokėjimo paslaugų teikimą fiziškai nedalyvaujant.

Kaip minėjome 4.3.2 skirsnyje, mokėjimai į EEE šalis laikomi mokėjimais trečiosioms šalims. Tokiais atvejais valstybėje narėje įsisteigęs mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas apie mokėjimą praneš mokėtojo valstybėje narėje (nesvarbu, ar tai būtų jo priimančioji, ar buveinės valstybė narė).

Kita vertus, EEE šalyse įsisteigę mokėjimo paslaugų teikėjai, teikiantys mokėjimo paslaugas Europos Sąjungoje, apie šiuos mokėjimus turės pranešti savo priimančiojoje valstybėje narėje. Tačiau vis tiek taikomos 243b straipsnio taisyklės, o CESOP pranešama tik apie mokėtojo (arba pagal mokėtojo

¹³ Informaciją apie mokėjimo paslaugų teikėjo buveinės ir priimančiąją valstybes nares taip pat galima rasti Europos bankininkystės institucijos svetainėje (<https://euclid.eba.europa.eu/register/>).

įgaliojimą tiesioginio debeto atveju) Europos Sąjungoje inicijuotus mokėjimus (pagal 243c straipsnio buvimo vietos taisykles). Todėl jie neturėtų pranešti apie mokėjimus, inicijuotus iš EEE šalies.

Pavyzdys. Mokėjimo paslaugų teikėjas, turintis Norvegijoje išduotą mokėjimo įstaigos licenciją, teikia mokėjimo paslaugas Švedijoje ir Islandijoje. Pagal 243b straipsnio taisykles šis mokėjimo paslaugų teikėjas:

- Švedijoje praneš apie visus Švedijoje mokėtojų inicijuotus mokėjimus į Norvegiją, Islandiją ar bet kurią kitą trečiąją šalį;
- Švedijoje praneš apie visus mokėjimus, atliekamus gavėjams Švedijoje, kai mokėtojas yra ne Švedijoje, o kitoje valstybėje narėje;
- nepraneš apie jokių mokėjimus tarp Norvegijos ir Islandijos arba Norvegijos ar Islandijos ir bet kurios trečiosios šalies;
- nepraneš apie mokėjimus, kuriuos mokėtojai Švedijoje inicijuoja gavėjams kitoje valstybėje narėje.

4.5 Kokius duomenis turėtų teikti mokėjimo paslaugų teikėjai?

Duomenų, kuriuos reikia pateikti, sąrašas nustatytas iš dalies pakeistos Direktyvos 2006/112 243d straipsnyje ir juos galima suskirstyti į du duomenų rinkinius: duomenis, susijusius su gavėju (243d straipsnio 1 dalis), ir duomenis, susijusius su kiekvienu gavėjo gautu mokėjimu (243d straipsnio 2 dalis).

1. *Mokėjimo paslaugų teikėjų pagal 243b straipsnį saugotinus įrašus sudaro ši informacija:*

- a) *BIC arba bet kuris kitas bendrovės identifikavimo kodas, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėjimo paslaugų teikėjas;*
- b) *gavėjo vardas, pavardė arba įmonės pavadinimas, kaip tai nurodyta mokėjimo paslaugų teikėjo įrašuose;*
- c) *jei žinomas, gavėjo PVM mokėtojo kodas arba kitas nacionalinis mokesčių mokėtojo kodas;*
- d) *IBAN arba, jei IBAN nežinomas, kitas identifikatorius, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas gavėjas ir nurodoma jo vieta;*
- e) *BIC arba bet kuris kitas bendrovės identifikavimo kodas, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas gavėjo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas ir nurodoma jo vieta, jei lėšas gaunantis gavėjas neturi mokėjimo sąskaitos;*
- f) *jei žinomas, gavėjo adresas, kaip tai nurodyta mokėjimo paslaugų teikėjo įrašuose;*
- g) *su tarptautiniu mokėjimu, kaip nurodyta 243b straipsnio 1 dalyje, susiję duomenys;*
- h) *su visais mokėjimų grąžinimais, kurie pripažinti kaip susiję su g punkte nurodytais tarptautiniais mokėjimais, susiję duomenys.*

2. *1 dalies g ir h punktuose nurodytą informaciją sudaro šie duomenys:*

- a) *mokėjimo arba mokėjimo grąžinimo data ir laikas;*
- b) *mokėjimo arba mokėjimo grąžinimo suma ir valiuta;*
- c) *atitinkamai gavėjo arba jo vardu gauto mokėjimo kilmės valstybė narė, paskirties valstybė narė, į kurią grąžinamas mokėjimas, ir informacija, pagal kurią nustatyta mokėjimo arba mokėjimo grąžinimo kilmė ar paskirtis pagal 243c straipsnį;*
- d) *nuoroda, kuria vienareikšmiškai identifikuojamas mokėjimas;*

e)kai taikytina, informacija, kad mokėjimas yra inicijuotas pardavėjo fizinėse patalpose.

Šie duomenys turi būti perduodami standartine XML forma, kuri išsamiai aprašyta įgyvendinimo reglamento priede¹⁴. Formos specifikacija (XML schemos apibrėžtis) ir naudotojo vadovas pateikiami specialiaame Europos svetainės CESOP puslapyje¹⁵.

Atsižvelgiant į duomenų elementų, kuriuos galima rinkti įvairiems laukeliams, gausą, tolesniame skirsnyje daugiausia dėmesio bus skiriama išsamiai aprašyti, ko tikimasi iš kiekvieno duomenų laukelio, ir bus bandoma pateikti kiekvieno iš pagrindinių mokėjimo būdų duomenų elementų, apie kuriuos būtų galima pranešti CESOP, pavyzdžių. Šis sąrašas nėra baigtinis ir kiti elementai gali būti tinkami, jei jie atitinka 243d straipsnyje išvardytus duomenis.

4.5.1 Duomenų elementų apžvalga

Pagal įgyvendinimo reglamento priedą yra 15 pagrindinių duomenų elementų, kuriuos reikia įtraukti į elektroninę formą, kurie atitinka pagal PVM direktyvos 243d straipsnį privalomus pateikti duomenis.

Šie duomenų elementai išvardyti toliau pateiktoje lentelėje, kurioje taip pat aprašyta, ką jie turi atitikti ir ar duomenys yra privalomi, ar ne. Lentelėje vartojamų terminų apibrėžtys:

- **Privaloma.** Šis duomenų elementas visada pateikiamas ir nurodomas formoje. Nepateikus šio duomenų elemento, forma bus atmesta ir nebus įvykdyta pareiga pranešti.
- **Neprivaloma Privaloma.** Šis duomenų elementas visada pateikiamas, kai jis žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui. Nepateikus šio duomenų elemento, kai jis yra žinomas, nebus įvykdyta pareiga pranešti. Tačiau, jei mokėjimo paslaugų teikėjas duomenų neturi ir laukelis nėra užpildytas, forma nebus atmesta, o pareiga pranešti vis tiek bus laikoma įvykdyta.
- **Privaloma, kai taikoma.** Šis duomenų elementas pateikiamas tada, kai įvykdytos konkrečios sąlygos, kad jo būtų prašoma. Nepateikus šio duomenų elemento, kai sąlygos įvykdytos, forma bus atmesta ir nebus įvykdyta pareiga pranešti. Jei sąlygos nebus įvykdytos, duomenų pateikti nereikės. Dauguma taip pažymėtų duomenų elementų yra susiję su pasirinkimu iš dviejų galimybių, kurios yra nesuderinamos viena su kita.

2 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami, apžvalga

Lang	Duomenų	243d str.	Aprašymas	Privaloma
------	---------	-----------	-----------	-----------

¹⁴https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2022-04/C_2022_2043_FI_COMMISSION_IMPLEMENTING_REGULATION_EN_V3_P1_1727569-1.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/central-electronic-system-payment-information-cesop_en

Eil.	Pavadinimas			
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	1 dalies a punktas	<p>Šis duomenų elementas bus naudojamas mokėjimo paslaugų teikėjui, teikiančiam mokėjimo duomenis mokesčių administratoriui, identifikuoti. Pateikiami duomenys turėtų būti tokie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012¹⁶ 2 straipsnio 16 punkte apibrėžtas duomenis teikiančio mokėjimo paslaugų teikėjo bendrovės identifikavimo kodas (BIC) arba • bet kuris kitas bendrovės identifikavimo kodas, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas duomenis perduodantis mokėjimo paslaugų teikėjas. Tai gali būti nacionaliniai identifikatoriai, pvz., įmonių kodai, nacionaliniai registracijos numeriai ir pan. <p>Šio langelio nereikėtų painioti su 5 langelio duomenų elementu. Nors prašomi identifikatoriai yra tie patys, 1 langelyje nurodomas duomenis teikiančio mokėjimo paslaugų teikėjo identifikatorius, o 5 langelyje – gavėjo vardu veikiančio mokėjimo paslaugų teikėjo identifikatorius, kuris gali skirtis nuo duomenis teikiančio teikėjo, jei mokėjimas atliekamas už ES ribų.</p>	Privaloma
2	Gavėjo pavadinimas	1 dalies b punktas	<p>Šiame laukelyje nurodomi visi galimi gavėjo pavadinimai, kurie nurodyti mokėjimo paslaugų teikėjų įrašuose. Jei mokėjimo paslaugų teikėjas neturi įrašų apie gavėją, mokėtojo įvestas pavadinimas laikomas įrašuose esančiu pavadinimu. Pavadinimais gali būti juridinis pavadinimas, veiklos vykdymo pavadinimas, registracijai ir kontaktams naudojamas pavadinimas ir pan.</p> <p>Jei įrašuose nurodytas pavadinimas prieštarauja mokėtojo pateiktam pavadinimui, kuriuo inicijuojama mokėjimo operacija, pirmenybė teikiama įrašuose nurodytam pavadinimui.</p>	Privaloma
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	1 dalies c punktas	<p>Šiame laukelyje nurodomi visi turimi gavėjo mokesčių mokėtojo numeriai. Tai gali būti Europos PVM mokėtojo kodas, nacionalinis PVM mokėtojo kodas, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris (TIN) arba bet koks nacionalinis numeris, kuris, nors ir nėra griežtai susijęs su mokesčiais ar suteiktas mokesčių administratoriaus, yra naudojamas mokesčių tikslais ir leidžia unikaliai identifikuoti jo turėtoją</p>	Neprivaloma Privaloma

¹⁶ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012 3 30, p. 22).

			(pvz., socialinio draudimo numeriai, įmonių registracijos numeriai ir pan.).	
4	Gavėjo sąskaitos ID	1 dalies d punktas	<p>Šiame laukelyje siekiama tiksliai nustatyti gavėjo mokėjimo sąskaitą, į kurią pervedamos lėšos. Į jį įrašoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> gavėjo mokėjimo sąskaitos IBAN, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 260/2012 2 straipsnio 15 punkte, arba bet koks kitas identifikatorius, pagal kurį galima vienareikšmiškai nustatyti ir nurodyti operacijoje dalyvaujančio gavėjo buvimo vietą. Tai gali būti pardavėjo ID, e. pinigų sąskaitos, SWIFT registracijos numeriai, nacionalinių sąskaitų numeriai ir pan. <p>243d straipsnio 1 dalies d punkte nustatyta, kad pirmenybė teikiama IBAN. Tik tada, kai jis nežinomas, turėtų būti nurodomas kitas identifikatorius.</p>	Privalomas, kai taikoma, jei lėšos pervedamos į gavėjo mokėjimo sąskaitą.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	1 dalies e punktas	<p>Šis laukelis skirtas mokėjimo paslaugų teikėjui, veikiančiam gavėjo vardu, nustatyti, kai gavėjas gauna lėšas neturėdamas mokėjimo sąskaitos (pinigų perlaida). Kadangi mokėjimo sąskaita neegzistuoja, jos identifikatorius pagal 4 laukelį negali būti renkamas. Todėl duomenis teikiantis subjektas turės nurodyti gavėjo vardu veikiančio mokėjimo paslaugų teikėjo identifikatorių.</p> <p>Šiame laukelyje turi būti pateikti tokie duomenys:</p> <ul style="list-style-type: none"> Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012 2 straipsnio 16 punkte apibrėžtas gavėjo vardu veikiančio mokėjimo paslaugų teikėjo bendrovės identifikavimo kodas (BIC) arba bet kuris kitas įmonės identifikavimo kodas, kuriuo yra vienareikšmiškai identifikuojamas gavėjo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas. Tai gali būti nacionaliniai identifikatoriai, pvz., įmonių kodai, nacionaliniai registracijos numeriai ir pan. <p>Šio laukelio nereikėtų painioti su 1 langelyje prašomais duomenimis (žr. pirmiau). Be to, 4 ir 5 laukeliai yra nesuderinami vienas su kitu, todėl reikėtų užpildyti tik vieną iš jų.</p>	Privaloma, kai taikoma, jei lėšos pervedamos gavėjui, neturinčiam mokėjimo sąskaitos.
6	Gavėjo adresas	1 dalies f punktas	<p>Šiame laukelyje nurodomi visi galimi gavėjo adresai, esantys mokėjimo paslaugų teikėjo įrašuose. Adresai gali apimti juridinį adresą, įmonės adresą, sandėlio adresą, taip pat e. pašto adresus, tinklalapių adresus arba IP adresus.</p> <p>Remiantis mokėjimo paslaugų teikėjo turimais duomenimis, adresas gali būti daugiau ar mažiau išsamus, nurodant tik šalį arba ir gatvę. Be to, nurodytas adresas nebūtinai turi sutapti su adresu, naudojamu pagal 243c straipsnį gavėjo buvimo vietai nustatyti. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, nurodytas adresas gali būti kitoje šalyje nei gavėjo mokėjimo sąskaitos (IBAN) adresas.</p>	Neprivaloma Privaloma

			Šis laukelis pildomas tik tuo atveju, jei mokėjimo paslaugų teikėjas savo įrašuose turi bent vieną gavėjo adresą. Jei mokėjimo paslaugų teikėjas savo įrašuose neturi adresą, bet adresą galima nustatyti iš mokėjimo sąskaitos (pvz., IBAN šalies kodo), šio laukelio pildyti nereikia.	
7	Lėšų gražinimas	1 dalies h punktas	<p>Šis laukelis skirtas mokėtojo atliktiems mokėjimams ir mokėtojui grąžintoms sumoms atskirti.</p> <p>Lėšų gražinimas gali apimti techninį gražinimą, kaip apibrėžta Antrojeje mokėjimo paslaugų direktyvoje, taip pat komercinį gražinimą arba bet kokios kitos rūšies gražinimą, jei tik mokėjimo paslaugų teikėjas apie tai žino. Jei mokėjimo paslaugų teikėjas nežino, kad operacija yra lėšų gražinimas, jis turėtų pranešti apie ją kaip apie įprastą mokėjimą (jei įvykdytos visos kitos duomenų teikimo sąlygos).</p> <p>Šiame laukelyje mokėjimo paslaugų teikėjai nurodo, kad mokėjimas yra lėšų gražinimas. Lėšų gražinimo operacijos ID ir nuoroda į pradinę operaciją pateikiama 14 laukelyje.</p>	Privaloma, kai taikoma
8	Data / laikas	2 dalies a punktas	<p>Šiame laukelyje nurodoma mokėjimo data ir laikas. Atsižvelgiant į tai, kad yra daugybė vienos mokėjimo operacijos datų, mokėjimo paslaugų teikėjai gali nurodyti kelias datas.</p> <p>Tačiau siekiant palengvinti daugkartinio duomenų teikimo aptikimą ir duomenų teikimo standartizavimą, tolesniuose skirsniuose kiekvienam mokėjimo būdui nurodoma bent viena data, kuri yra bendra visiems mokėjimo paslaugų teikėjams, dalyvaujantiems vienoje mokėjimo operacijoje, ir kuri visada turėtų būti nurodoma (žr. toliau).</p>	Privaloma
9	Suma	2 dalies b punktas	Šiame laukelyje nurodoma bendra mokėjimo operacijos arba lėšų gražinimo operacijos suma.	Privaloma
10	Valiuta	2 dalies b punktas	<p>Šiame laukelyje nurodoma mokėjimo operacijos arba lėšų gražinimo operacijos valiuta.</p> <p>Kai keičiama valiuta, mokėjimo suma nurodoma pradine valiuta prieš užsakymą ir valiutos konvertavimą, kurį atlieka bet kuris mokėjimo paslaugų teikėjas.</p>	Privaloma
11	Mokėjimo kilmės VN	2 dalies c punktas	<p>Šiame laukelyje nurodomas gavėjo gauto mokėjimo kilmės valstybės narės šalies kodas.</p> <p>Mokėjimo paslaugų teikėjai turi nurodyti kilmės valstybę narę, gautą iš 13 langelyje nurodytos informacijos ir pagal 243c straipsnį. Tais atvejais, kai mokėjimo paslaugų teikėjas gali nurodyti kelias mokėjimo kilmės valstybes nares, jis turi naudoti tą, kuri tiksliausiai atitinka mokėtojo buvimo vietą (žr. 3.1.1 skirsnį).</p>	Privaloma, kai taikoma, jei operacija yra mokėjimas
12	Lėšų gražinimo paskirties VN	2 dalies c punktas	<p>Šiame laukelyje nurodomas mokėtojo gautų gražintų lėšų paskirties valstybės narės šalies kodas.</p> <p>Jam taip pat taikomos visos 11 laukelyje taikomos taisyklės.</p>	Privaloma, kai taikoma, jei operacija yra lėšų gražinimas pagal 7 langelį

13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	2 dalies c punktas	<p>Šiame laukelyje pagal 243c straipsnį pateikiama informacija, kuri naudojama nustatant mokėjimo kilmę arba lėšų grąžinimo paskirties vietą.</p> <p>Informacija gali apimti bet kurį mokėjimo paslaugų teikėjo turimą duomenų elementą, kaip aprašyta 11 langelyje (IBAN, adresas, kortelės numeris ir pan.). Svarbu pažymėti, kad šiame laukelyje tik nurodoma, kokie duomenys buvo naudojami, patys duomenys neturi būti perduodami.</p> <p>Tai reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjas, pavyzdžiui, nurodys, kad mokėtojo buvimo vieta nustatyta valstybėje narėje, naudodamas mokėtojo mokėjimo sąskaitos IBAN. Tačiau pats mokėtojo IBAN niekada neperduodamas.</p>	Privaloma
14	Operacijos ID	2 dalies d punktas	<p>Šis laukelis skirtas tam, kad būtų galima lengvai identifikuoti besidubliuojančius mokėjimus. Todėl šiame laukelyje pateikiama bet kokia nuoroda, pagal kurią galima vienareikšmiškai identifikuoti mokėjimo operaciją.</p> <p>Kai yra keli operacijos identifikatoriai, pirmenybė visada turėtų būti teikiama tam, kuris perduodamas mokėjimo grandinėje ir yra žinomas kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams mokėjimo grandinėje.</p> <p>Grąžinant lėšas, kaip išsamiai aprašyta 7 langelyje, nurodomas operacijos identifikatorius turi atitikti arba bent jau apimti pradinės operacijos identifikatorių.</p>	Privaloma
15	Fizinis buvimas	2 dalies e punktas	<p>Šis laukelis skirtas tam, kad mokėtojas galėtų lengvai identifikuoti fizinius mokėjimus, atliktus gavėjo patalpose, priešingai nei mokėjimus internetu.</p> <p>Šiame laukelyje pateikiama bet kokia nuoroda, kuri rodo mokėtojo buvimą fizinėse pardavėjo patalpose inicijuojant mokėjimą.</p>	Privaloma, kai taikoma

4.5.2 Duomenys, kuriuos reikia pateikti pagal mokėjimo būdus

4.5.2.1 Kredito pervedimas

Atliekant įprastą kredito pervedimą, mokėtojas inicijuoja nurodymą savo bankui pervesti lėšas į gavėjo banko sąskaitą.

3 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami dėl kredito pervedimo, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	
2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Taip	Taip		
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Ne visada	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus. Todėl mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie nerenka savo klientų PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, neprivalo perduoti šių duomenų. Labiau tikėtina, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai turi PVM mokėtojo kodą / mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį arba kitą identifikatorių dėl taikomų principo „pažink savo klientą“ reikalavimų.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Taip	Taip	IBAN (ISO 13616)	Atliekant mokėjimus į valstybę, kurioje nenaudojamas IBAN, galima nurodyti nacionalinius sąskaitų numerius.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Netaikoma	/	Atliekant kredito pervedimus visada turėtų būti žinomas sąskaitos numeris.
6	Gavėjo adresas	Ne visada	Taip	/	Adresas nėra privalomas norint apdoroti mokėjimus kredito pervedimais, tačiau jis žinomas gavėjo mokėjimo paslaugų

					teikėjams dėl principo „pažink savo klientą“ pareigų.
7	Lėšų gražinimas	Taip	Taip	/	
8	Data / laikas	Taip	Taip	Atsiskaitymo data	
9	Suma	Taip	Taip	Suma turėtų būti nurodoma dviejų dešimtųjų tikslumu.	
10	Valiuta	Taip	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
12	Lėšų gražinimo paskirties VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Taip	Taip	Netaikoma	
14	Operacijos ID	Taip	Taip	Standarto nėra	Kredito pervedimų ID yra mokėjimo paslaugų teikėjo nuosavybė ir yra unikalūs tik mokėjimo paslaugų teikėjo sistemoje.
15	Fizinis buvimas	Netaikoma	Netaikoma		

4.5.2.2 Tiesioginis debetas

Kaip aprašyta 1 skirsnyje, tiesioginio debeto operacijos iš esmės veikia kaip kredito pervedimai, išskyrus tai, kad mokėjimą inicijuoja gavėjas, o ne mokėtojas. Svarbu dar kartą pabrėžti, kad šiuo metu nėra galiojančių ne SEPA tiesioginio debeto standartų. Todėl tarptautinės tiesioginio debeto operacijos atliekamos taikant *ad hoc* taisykles, kurios nukopijuotos iš SEPA taisyklių arba iš nacionalinių sistemų. Dėl šios priežasties toliau pateiktame paveikslėlyje daugiausia dėmesio skiriama gavėjo teikiamiems duomenims taikomiems standartams, nes mokėtojo teikiamiems duomenimis apie ne ES mokėjimus standartai netaikomi.

4 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami dėl tiesioginio debeto, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Taip	BIC (ISO 9362)	

2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Netaikoma	Taip		
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Netaikoma	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus. Todėl mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie nerenka savo klientų PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, neprivalo perduoti šių duomenų. Labiau tikėtina, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai turi PVM mokėtojo kodą / mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį arba kitus identifikatorius dėl taikomų principo „pažink savo klientą“ reikalavimų.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Netaikoma	Taip	IBAN (ISO 13616)	
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Netaikoma	/	Atliekant tiesioginio debeto mokėjimus visada turėtų būti žinomas sąskaitos numeris.
6	Gavėjo adresas	Netaikoma	Taip	/	Adresas nėra privalomas norint apdoroti tiesioginio debeto mokėjimus, tačiau jis žinomas gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjams dėl principo „pažink savo klientą“ pareigų.
7	Lėšų grąžinimas	Netaikoma	Taip	/	
8	Data / laikas	Netaikoma	Taip	Atsiskaitymo data	
9	Suma	Netaikoma	Taip	Suma turėtų būti nurodoma dviejų dešimtųjų tikslumu.	
10	Valiuta	Netaikoma	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Netaikoma	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
12	Lėšų grąžinimo paskirties VN	Netaikoma	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Netaikoma	Taip	Netaikoma	
14	Operacijos ID	Netaikoma	Taip	/	Tiesioginio debeto operacijų ID yra mokėjimo paslaugų teikėjo nuosavybė ir

					yra unikalūs tik mokėjimo paslaugų teikėjo sistemoje.
15	Fizinis buvimas	Netaikoma	Netaikoma	/	

4.5.2.3 Pinigų perlaida

Pinigų perlaidos skiriasi nuo kitų mokėjimo būdų tuo, kad joms atlikti nebūtinai reikia turėti mokėjimo sąskaitą. Nors šiais laikais į pinigų perlaidų nurodymus galima įtraukti mokėjimo sąskaitas, vis dar galima pervesti lėšas ir be jų. Todėl pagrindinis skirtumas, kuriuo turės vadovautis pinigų perlaidų įstaigos, bus tas, kad, nesant mokėjimo sąskaitos identifikatoriaus, 5 langelyje reikės nurodyti identifikatorių, pagal kurį bus galima identifikuoti išmokėjimo partnerį.

5 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami dėl pinigų perlaidų, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	
2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Taip	Taip		
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Ne visada	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus. Todėl mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie nerenka savo klientų PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, neprivalo perduoti šių duomenų. Labiau tikėtina, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai turi PVM mokėtojo kodą / mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį arba kitus identifikatorius dėl taikomų principo „pažink savo klientą“ reikalavimų.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Netaikoma	Netaikoma	IBAN (ISO 13616)	Tradicinėms pinigų perlaidoms atlikti nereikia mokėjimo sąskaitos. Tačiau

					informaciją pateikti galima. Tokiu atveju ją reikia nurodyti vietoj BIC 5 langelyje.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	Pagal BIC arba kitą identifikatorių galima nustatyti mokėjimo paslaugų teikėją, kuriam siunčiamos lėšos. Jei BIC nėra, galima nurodyti bet kokį nacionalinį identifikavimo kodą, jei jis leidžia unikaliai identifikuoti mokėjimo paslaugų teikėją.
6	Gavėjo adresas	Ne visada	Taip	/	Adresas nėra privalomas norint apdoroti pinigų perlaidas, tačiau jis žinomas gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjams dėl principo „pažink savo klientą“ pareigų.
7	Lėšų gražinimas	Taip	Taip	/	
8	Data / laikas	Taip	Taip	Įvykdymo data	
9	Suma	Taip	Taip	Suma turėtų būti nurodoma dviejų dešimtųjų tikslumu.	
10	Valiuta	Taip	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
12	Lėšų gražinimo paskirties VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Taip	Taip	Netaikoma	
14	Operacijos ID	Taip	Taip	Standarto nėra	Pinigų perlaidų ID yra mokėjimo paslaugų teikėjo nuosavybė ir yra unikalūs tik mokėjimo paslaugų teikėjo sistemoje.
15	Fizinis buvimas	Netaikoma	Netaikoma		

4.5.2.4 Mokėjimai kortelėmis

Mokėjimus kortelėmis inicijuoja mokėtojas, naudodamas savo kredito ar debeto kortelės duomenis, kad būtų inicijuotas mokėjimo nurodymas, kurį apdoroja jo kortelės išleidėjas ir gavėjo komercinis aptarnaujantysis teikėjas. Nors mokėjimai kortelėmis gali būti skirstomi į trijų šalių mokėjimus kortelėmis ir keturių šalių mokėjimus kortelėmis, atsižvelgiant į tai, kokį modelį naudoja išleidėjas ir aptarnaujantysis teikėjas, teikiami duomenys bus beveik identiški, nes abi sistemos veikia panašiai apdorodamos mokėjimus.

Taip pat svarbu pažymėti, kad mokėjimai kortelėmis labai priklauso nuo mokėjimams apdoroti naudojamos schemos. Šiuo atžvilgiu neįmanoma peržiūrėti duomenų, kuriais keičiamasi kiekvienoje veikiančioje kortelių sistemoje. Toliau pateiktoje lentelėje daugiausia dėmesio skiriama taisyklių rinkiniams, kuriuos tarptautinėms operacijoms taiko dvi populiariausios kortelių sistemos, t. y. VISA ir „MasterCard“.

6 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami dėl mokėjimų kredito kortelėmis, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	
2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Taip	Taip	Kortelės priėmėjo pavadinimas (MC DE043) Pardavėjo pavadinimas (VISA TCR0 pos. 92-116)	
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Ne visada	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus. Todėl mokėjimo paslaugų teikėjai, kurie nerenka savo klientų PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, neprivalo perduoti šių duomenų. Labiau tikėtina, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai turi PVM mokėtojo kodą / mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį arba kitus identifikatorius dėl taikomų principo „pažink savo klientą“ reikalavimų.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Taip	Taip	Pardavėjo ID / kortelės priėmėjo ID (MC DE042)	Pardavėjo ID ir kortelių priėmėjo ID turi būti sujungti, kad būtų galima identifikuoti prekes parduodantį pardavėją, veikiančią per konkretų aptarnaujantįjį teikėją.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Netaikoma	/	
6	Gavėjo adresas	Taip	Taip	MC DE043 VISA TCR0	
7	Lėšų grąžinimas	Taip	Taip	/	Jei pateikiama nuoroda į pradinį mokėjimą, ji turėtų būti nurodoma 14 langelyje kaip operacijos ID dalis.

8	Data / laikas	Taip	Taip	MC: DE 12 – data ir laikas, vietos operacija „Visa“: TC05 Pirkimo data	Data turėtų apimti bent jau operacijos mėnesį ir metus.
9	Suma	Taip	Taip	„Mastercard“: DE04/DE05/DE06 VISA: TC05 Šaltinio suma ir šaltinio valiutos kodas Suma turėtų būti nurodoma dviejų dešimtųjų tikslumu.	
10	Valiuta	Taip	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	Nustatant mokėtojo buvimo vietą, kortelės numerio banko identifikacinio numerio (BIN) intervalas naudojamas siekiant nustatyti, kur kortelė buvo išduota, o ne kur yra jos išleidėjas.
12	Lėšų gražinimo paskirties VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	Nustatant mokėtojo buvimo vietą, naudojamas kortelės numerio BIN intervalas, o ne kortelės išleidėjo buvimo vieta.
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Taip	Taip	Kortelės numerio BIN	
14	Operacijos ID	Taip	Taip	MC: DE 31 – aptarnaujančiojo teikėjo informaciniai duomenys „Visa“: TC05 – aptarnaujančiojo teikėjo kodas	Operacijos ID, kuris turi būti nurodomas, yra aptarnaujančiojo teikėjo suteiktas ID, kuris yra unikalus naudojamose kortelių scheme ir bendras visiems mokėjime dalyvaujantiems mokėjimo paslaugų teikėjams.
15	Fizinis buvimas	Taip	Taip	MC: DE 22 Paslaugų teikimo vietos (PTV) įvedimo režimas „Visa“: TC05 PTV įvedimo režimas	

4.5.2.5 E. pinigai

Įprastą e. pinigų mokėjimą inicijuoja mokėtojas, naudodamas savo e. pinigų sąskaitoje esančias lėšas, kad nurodytų jas pervesti į gavėjo e. pinigų sąskaitą. E. pinigų sąskaitos finansavimas gali būti

atliekamas įvairiais mokėjimo būdais (kredito pervedimu, mokėjimu kortele ir pan.) ir prieš atliekant e. pinigų mokėjimą arba kartu su juo (jei mokėtojas neturėjo lėšų savo e. pinigų sąskaitoje mokėjimui atlikti). Šie mokėjimai, skirti e. pinigų sąskaitai papildyti arba išimti iš jos lėšas, išorės mokėjimo paslaugų teikėjams, dalyvaujantiems operacijoje, atrodys kaip mokėtojo mokėjimas e. pinigų įstaigoms, kurios bus identifikuojamos kaip gavėjas (jei mokėtojas papildė savo e. pinigų sąskaitą) arba mokėtojas (jei gavėjas išima lėšas iš savo e. pinigų sąskaitos). E. pinigų sąskaita taip pat gali būti iš anksto apmokėtos kortelės pavidalo e. kuponų atveju.

E. pinigų mokėjimai turi ypatumų, nes nėra galiojančių e. pinigų operacijų standartų. E. pinigų mokėjimai atliekami uždaroje sistemoje, kai ir mokėtojas, ir gavėjas yra sudarę sutartis su e. pinigų teikėju, ir jiems taikomos paties e. pinigų teikėjo nustatytos taisyklės, kurias jis gali priimti nevaržomai. Kita vertus, ši uždara sistema leidžia e. pinigų teikėjui matyti visą informaciją apie mokėjimo operaciją, taip pat mokėtoją ir gavėją.

7 lentelė. Duomenų elementų, kurie turi būti perduodami dėl mokėjimų e. pinigais, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		
1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	
2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Taip	Taip		
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Ne visada	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Taip	Taip	IBAN (ISO 13616)	Jei IBAN nėra žinomas, e. pinigų teikėjas kaip identifikatorių gali pateikti, pavyzdžiui, e. pinigų sąskaitos numerį arba kitą identifikatorių, pavyzdžiui, pardavėjo ID.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Netaikoma	/	
6	Gavėjo adresas	Taip	Taip		

7	Lėšų gražinimas	Taip	Taip		Jei pateikiama nuoroda į pradinį mokėjimą, ji turėtų būti nurodoma 14 langelyje kaip operacijos ID dalis.
8	Data / laikas	Taip	Taip	Įvykdymo data	
9	Suma	Taip	Taip	Suma turėtų būti nurodoma dviejų dešimtųjų tikslumu.	
10	Valiuta	Taip	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
12	Lėšų gražinimo paskirties VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Taip	Taip	IBAN, e. sąskaitos adresas, kortelės numerio BIN, IP adresas.	E. pinigų teikėjai turi nustatyti mokėtojo buvimo vietą naudodamiesi visa jų įrašuose turima informacija, kad nustatytų tą, kuri geriausiai atitinka gavėjo buvimo vietą.
14	Operacijos ID	Taip	Taip		E. pinigų operacijų ID yra e. pinigų teikėjo nuosavybė ir yra unikalūs tik vieno e. pinigų teikėjo sistemoje.
15	Fizinis buvimas	Netaikoma	Netaikoma		

4.5.2.6 Prekyvietės

Prekyvietės nesiūlo konkrečių mokėjimo būdų, bet leidžia savo naudotojams naudotis kitais mokėjimo būdais perkant prekes ar paslaugas jų centralizuotoje platformoje. Dėl šios specifikos tai, kaip prekyvietės, veikiančios kaip mokėjimo paslaugų teikėjai, apdoroja mokėjimus, yra panašu ir į tai, kaip veikia susijęs mokėjimo būdas, ir į tai, kaip e. pinigų teikėjai veikia infrastruktūros centre.

Todėl duomenys, kuriuos galės pateikti prekyvietės, gali skirtis priklausomai nuo naudojamo mokėjimo būdo ir pasiūlymo (pavyzdžiui, ar mokėjimas bus atliekamas kredito pervedimu, kortele, e. pinigais ir pan.). Tačiau, būdama mokėjimo apdorojimo centre ir laikydama lėšas tiek mokėtojo, tiek gavėjo vardu, prekyvietė visada turės visą informaciją apie mokėjimo operaciją, taip pat apie mokėtoją ir gavėją.

8 lentelė. Duomenų elementų, kuriuos turi perduoti prekyvietės, apžvalga

Eil. Nr.	Duomenų	Žinomas mokėjimo paslaugų teikėjui		Galimas priimtinas standartinis formatas	Pastabos
		Mokėtojas	Gavėjas		

1	Duomenis teikiančio MPT BIC / ID	Taip	Taip	BIC (ISO 9362)	
2	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Taip	Taip	(vardas, pavardė arba pavadinimas pardavimo sąskaitoje)	
3	Gavėjo PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris	Ne visada	Ne visada	ES PVM mokėtojo kodas turi atitikti ES standartus. Kitiems identifikatoriams standartų taikyti nereikalaujama.	PVM mokėtojo kodas / mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris nėra privalomi mokėjimų apdorojimo elementai. Jie gali būti naudojami kartu su kitais identifikatoriais kartais arba pagal griežtesnius nacionalinės teisės aktų reikalavimus.
4	Gavėjo sąskaitos ID	Taip	Taip	IBAN (ISO 13616) Pardavėjo ID (MC DE 042)	Jei IBAN nėra žinomas, prekyvietė gali pateikti kitą sąskaitos identifikatorių, įskaitant prekyvietės sąskaitos ID.
5	Informaciją teikiančio MPT BIC / ID	Netaikoma	Netaikoma	/	
6	Gavėjo adresas	Taip	Taip		
7	Lėšų grąžinimas	Taip	Taip		Jei pateikiama nuoroda į pradinį mokėjimą, ji turėtų būti nurodoma 14 langelyje kaip operacijos ID dalis.
8	Data / laikas	Taip	Taip	Įvykdymo data	
9	Suma	Taip	Taip		
10	Valiuta	Taip	Taip	ISO 4217	
11	Mokėjimo kilmės VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
12	Lėšų grąžinimo paskirties VN	Taip	Taip	ISO 3166-1 Alpha 3	
13	Mokėtojo buvimo vietos informacija	Taip	Taip	IBAN (ISO 13616) Kortelės numerio BIN IP adresas	Prekyvietės turi nustatyti mokėtojo buvimo vietą naudodamosi visa jų įrašuose turima informacija, kad nustatytų tą, kuri geriausiai atitinka gavėjo buvimo vietą.
14	Operacijos ID	Taip	Taip		Operacijos ID bus priskirtas prekyvietės ir nebus žinomas kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams mokėjimo grandinėje.
15	Fizinis buvimas	Netaikoma	Netaikoma		

4.5.3 Duomenų kokybės aspektai

Duomenys, kuriuos turi perduoti mokėjimo paslaugų teikėjai, skirsis priklausomai nuo naudojamo mokėjimo būdo ir nuo to, ar duomenis teikiantis subjektas yra mokėtojo ar gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas. Konkrečiai, pastaruoju atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo perduodami duomenys gali būti prastesnės kokybės arba jų mokėjimo paslaugų teikėjas negalės patikrinti kryžminiu būdu, nes neturės kontakto su gavėju.

Pagal pareigą teikti duomenis mokėjimo paslaugų teikėjų nereikalaujama prašyti savo partnerių pateikti daugiau duomenų nei tie, kuriuos jie jau turi arba kuriais keičiasi mokėjimo apdorojimo metu. Jų taip pat neprašoma tikrinti naudojamų duomenų, išskyrus tuos, kurie reikalingi mokėjimui apdoroti ir principo „pažink savo klientą“ bei kovos su pinigų plovimu pareigoms vykdyti. Tai reiškia, kad, jei mokėjimo paslaugų teikėjas negali patikrinti duomenų elemento, pavyzdžiui, kai jis nurodo trečiosios šalies nacionalinę sistemą, mokėjimo paslaugų teikėjas gali pateikti šiuos duomenis tokius, kokie jie yra, ir jam nereikia papildomai tikrinti jų tikrumo.

Duomenų kokybė taip pat gali skirtis priklausomai nuo mokėjimo paslaugų teikėjo verslo modelių. E. pinigų teikėjai paprastai žino visą informaciją apie mokėtojo ir gavėjo pervedimą, todėl jie galėtų pateikti kokybiškesnius duomenis apie gavėją.

Pagrindinės duomenų kokybės problemos kils, kai duomenis praneš mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, nes jis negali patvirtinti, kad perduoti duomenys yra teisingi. Ši problema dar labiau paaštrėja taikant mokėjimo būdus, kurių laukeliai yra mokėtojo užpildyti kaip laisvo teksto laukeliai, daugiausia kredito pervedimo atveju.

Toliau pateiktoje lentelėje apžvelgiama tikėtina mokėjimo paslaugų teikėjų perduodamų duomenų kokybė, susijusi su pagrindiniais šiose gairėse pateiktais mokėjimo būdais. Geltonai pažymėti elementai turėtų būti arba retai žinomi, arba prastesnės kokybės. Prekyvietės nepateiktos, nes jos naudoja kito mokėjimo būdo duomenis, kuriuos papildo savo duomenimis apie mokėtoją ir gavėją. Todėl nesitikima, kad joms kiltų kokių nors sunkumų dėl duomenų prieinamumo ar kokybės.

9 lentelė. Duomenų ir numatomų duomenų kokybės lygių apžvalga

Duomenims taikomi reikalavimai (243d str.)	Mokėjimai kortelėmis		Bankų pervedimai			Tiesioginis debetas		E. pinigai		Pinigų perlaidos	
	Mokėtojo MPT (išleidėjas)	Gavėjo MPT (aptarnaujantysis teikėjas)	Mokėtojo MPT (SEPA-IBAN)	Mokėtojo MPT (SWIFT)	Gavėjo MPT (SEPA)	Mokėtojo MPT	Gavėjo MPT	Mokėtojo MPT	Gavėjo MPT	Mokėtojo MPT	Gavėjo MPT
Susiję su gavėju											
1a) MPT BIC	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
1b) Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Kortelės priėmėjo pavadinimas (MC DE043) Pardavėjo pavadinimas (VISA TCR0)	Kortelės priėmėjo pavadinimas (MC DE043) Pardavėjo pavadinimas (VISA TCR0)	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas (nurodo mokėtojas)	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas (SWIFT 59a)	Kreditoriaus vardas, pavardė arba pavadinimas (įrašai)	Kreditoriaus vardas, pavardė arba pavadinimas (įrašai)	Kreditoriaus vardas, pavardė arba pavadinimas (įrašai)	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas (nuosavi įrašai)	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas (nuosavi įrašai)	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas	Gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas
1c) PVM mokėtojo / mokesčių mokėtojo kodas	Neprivaloma	Privaloma kai kuriose VN	Neprivaloma	Neprivaloma	Privaloma kai kuriose VN	Neprivaloma	Privaloma kai kuriose VN	Neprivaloma	Neprivaloma	Neprivaloma	Neprivaloma
1d) Gavėjo IBAN, ID	Pardavėjo / kortelės priėmėjo ID (MC DE042)	IBAN + pardavėjo / kortelės priėmėjo ID (MC DE042)	IBAN	SWIFT laukelis 59/59a	IBAN	IBAN (ES)	IBAN (ES)	E. sąskaitos identifikatorius (+ IBAN)	E. sąskaitos identifikatorius (+ IBAN)	IBAN, kai žinomas	IBAN, kai žinomas
1e) Gavėjo MPT BIC	Netaikoma	nėra duomenų	nėra duomenų	BIC ar kitas ID	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	BIC ar kitas ID	BIC ar kitas ID
1f) Gavėjo adresas	Kortelės priėmėjo gavėjas (DE043 sub2)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)	Gavėjo adresas (nurodo mokėtojas)	Gavėjo adresas (SWIFT laukelis 59)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)	Gavėjo adresas (perduoda gavėjas)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)	Gavėjo adresas (nurodo mokėtojas)	Gavėjo adresas (nuosavi įrašai)

Duomenims taikomi reikalavimai (243d str.)	Mokėjimai kortelėmis		Bankų pervedimai			Tiesioginis debetas		E. pinigai		Pinigų perlaidos	
	Susiję su mokėjimu	Mokėtojo MPT (išleidėjas)	Gavėjo MPT (aptarnaujantysis teikėjas)	Mokėtojo MPT (SEPA-IBAN)	Mokėtojo MPT (SWIFT)	Gavėjo MPT (SEPA)	Mokėtojo MPT	Gavėjo MPT	Mokėtojo MPT	Gavėjo MPT	Mokėtojo MPT
2a) Data ir laikas	Vietos operacija (MC DE12) Pirkimo data (TC05)	Vietos operacija (MC DE12) Pirkimo data (TC05)	Tarpbankinio atsiskaitymo data	Įvykdymo data (laukelis 32a)	Tarpbankinio atsiskaitymo data	Tarpbankinio atsiskaitymo data	Tarpbankinio atsiskaitymo data	Įvykdymo data	Įvykdymo data	Įvykdymo data	Įvykdymo data
2b) Suma ir valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta	Kilmės valiuta
2c) Kilmės VN	BIN	BIN	IBAN	IBAN	IBAN	IBAN	IBAN	Sąskaitos buvimo vieta	Kortelės išleidėjo kodas	Išmokėjimo partnerio šalies kodas	Išmokėjimo partnerio šalies kodas
2d) Operacijos ID	Aptarnaujančiojo teikėjo nuoroda (MC DE31 – VISA TC05)	Aptarnaujančiojo teikėjo nuoroda (MC DE31 – VISA TC05)	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID	Nuosavas ID
2e) PTV mokėjimai	MC DE 22 – VISA TC05	MC DE 22 – VISA TC05	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma

5 DUOMENŲ (PAKARTOTINIO) TEIKIMO TAISYKLĖS

Šiame skirsnyje daugiausia dėmesio skiriama taisyklėms, taikomoms mokėjimo paslaugų teikėjų duomenų teikimui arba pakartotiniam teikimui valstybėms narėms, kurios gali turėti įtakos duomenų perdavimui CESOP. Tačiau, kadangi Direktyvoje 284/2020 ar Reglamente 283/2020 nenustatytos taisyklės, taikomos renkant mokėjimo duomenis nacionaliniu lygmeniu, išskyrus valstybių narių pareigą rinkti mokėjimo duomenis naudojant įgyvendinimo reglamento priede nustatytą elektroninę standartinę formą ir laikantis Reglamento 283/2020 24b straipsnyje nustatyto termino, šiame skirsnyje daugiausia išvardijama geroji patirtis ir rekomendacijos, kaip sumažinti poveikį, kurį nacionalinis pakartotinis teikimas ir klaidos renkant duomenis nacionaliniu lygmeniu gali turėti duomenų perdavimui CESOP.

Toliau apžvelgiama, ko mokėjimo paslaugų teikėjai gali tikėtis iš (pakartotinio) teikimo proceso nacionaliniu lygmeniu, t. y. pateikiamos gairės, kurių rekomenduojama laikytis atskiroms valstybėms narėms. Tačiau šias taisykles reikėtų skaityti kartu su atitinkamais nacionalinės teisės aktais, taikomais kiekvienoje valstybėje narėje renkant mokėjimo duomenis, kurie kai kuriais aspektais gali skirtis.

5.1 Mokėjimo informacijos patvirtinimas nacionaliniu lygmeniu

Mokėjimo paslaugų teikėjai, prieš pateikdami mokėjimo pranešimą nacionaliniam mokesčių administratoriui, turėtų jį patvirtinti pagal įgyvendinimo reglamento priedą. Tai apima ir XML schemas apibrėžties (toliau – XSD schema), ir verslo taisyklių patikrinimą, siekiant užtikrinti, kad klaidos būtų aptiktos kuo anksčiau.

Gavę mokėjimo pranešimą, nacionaliniai mokesčių administratoriai turėtų patvirtinti gautus mokėjimo duomenis pagal XSD schemą. Jei XSD schemas nesilaikoma (neigiamas patvirtinimo rezultatas), visa rinkmena bus atmesta, o mokėjimo paslaugų teikėjas turės iš naujo pateikti visą rinkmeną. Mokesčių administratoriaus mokėjimo paslaugų teikėjui siunčiamame patvirtinimo pranešime bus naudojama ta pati XML schema, kurią CESOP naudoja patvirtinimo pranešimui.

Kad būtų išvengta klaidų poveikio teikiant duomenis CESOP, *rekomenduojama*:

- Nacionalinis mokesčių administratorius nedelsdamas patikrina gautą mokėjimo pranešimą pagal XSD schemą.
- Nacionalinis mokesčių administratorius nedelsdamas informuoja mokėjimo paslaugų teikėją apie XSD schemas patvirtinimo rezultatą, jei jis yra neigiamas.
- Jei XSD schemas patvirtinimo rezultatas teigiamas, nacionalinis mokesčių administratorius nedelsdamas perduoda mokėjimo informaciją CESOP.
- Neigiamo XSD schemas patvirtinimo atveju patvirtinimo rezultatų pranešime nurodomi visi techninių klaidų kodai, kad mokėjimo paslaugų teikėjas galėtų juos visus iš karto ištaisyti.
- Nacionalinis mokesčių administratorius neatlieka verslo taisyklių patvirtinimo. Verslo taisyklės tikrinamos CESOP lygmeniu.

5.2 Mokėjimo informacijos patvirtinimas CESOP lygmeniu

Gavusi mokėjimo pranešimą iš nacionalinio mokesčių administratoriaus, CESOP patvirtins mokėjimo duomenų pranešimą pagal XSD schemą ir verslo taisykles, aprašytas XSD naudotojo vadove. Paprastai tikrinant XSD schemą CESOP lygmeniu neturėtų būti nustatyta jokių klaidų, nes šis tikrinimas jau buvo atliktas nacionaliniu lygmeniu. Kita vertus, tikrinant verslo taisykles gali būti gautas neigiamas patvirtinimo rezultatas. Todėl gali būti, kad mokėjimo duomenų pranešimas bus patvirtintas valstybės narės, tačiau vėliau CESOP jo nepatvirtins. CESOP nusiųs patvirtinimo rezultatą atitinkamam nacionaliniam mokesčių administratoriui, nesvarbu, ar patvirtinimo rezultatas teigiamas, ar neigiamas.

Nacionalinis mokesčių administratorius jokiais aplinkybėmis nekeis mokėjimo duomenų pranešimo turinio.

Kad būtų galima greitai reaguoti į klaidas perduodant duomenis CESOP, *rekomenduojama*:

- Nacionalinis mokesčių administratorius perduoda CESOP patvirtinimo rezultata mokėjimo paslaugų teikėjams tiek teigiamo, tiek neigiamo rezultato atveju.
- Nacionalinis mokesčių administratorius perduoda CESOP patvirtinimo rezultata mokėjimo paslaugų teikėjams tiek teigiamo, tiek neigiamo rezultato atveju.

5.3 Pakartotinis teikimas

Jei patvirtinimo rezultatas neigiamas, mokėjimo paslaugų teikėjas turi iš naujo pateikti mokėjimo duomenų pranešimą su teisingais duomenimis. Jei neigiamas patvirtinimo rezultatas gaunamas dėl to, kad nepavyko atlikti XSD patikros nacionaliniu lygmeniu, mokėjimo paslaugų teikėjas turi iš naujo pateikti visus to ketvirčio duomenis. Taip yra todėl, kad CESOP iš mokėjimo paslaugų teikėjo dar nebus gavęs jokių to ketvirčio duomenų, todėl nebus galima siųsti tik tam tikrų konkrečių gavėjų pataisymų.

Arba, kai mokėjimo paslaugų teikėjas gauna neigiamą patvirtinimo rezultata, gautą iš CESOP, valstybės narės turėtų leisti jam iš naujo pateikti tik tų gavėjų, kuriems taikomi pataisymai, duomenis. Pakartotinai teikiamiems mokėjimo duomenų pranešimams bus taikomas lygiai toks pat procesas, kaip ir pirminiems pranešimams.

Siekiant apriboti poveikį, kurį pakartotinai teikiami ir taisomi duomenys gali turėti CESOP teikiamiems duomenims ir duomenų prieinamumui sistemoje, *rekomenduojama*:

- Nacionalinis mokesčių administratorius nustato mokėjimo paslaugų teikėjui terminą, per kurį jis turi pakartotinai pateikti mokėjimo pranešimą.
- Šis terminas neturėtų būti ilgesnis nei 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo tos dienos, kai valstybė narė mokėjimo paslaugų teikėjui išsiunčia patvirtinimo pranešimą.
- Praėjus pusei nacionalinio mokesčių administratoriaus nustatyto termino, nacionalinis mokesčių administratorius turėtų išsiųsti mokėjimo paslaugų teikėjui pranešimą apie pakartotinį teikimą.
- Jei iki pakartotinio teikimo laikotarpio pabaigos duomenys nepateikiami, mokėjimo paslaugų teikėjui turėtų būti siunčiamas pranešimas, kuriame nurodomas galutinis terminas, iki kurio reikia įvykdyti pakartotinio teikimo pareigą.
- Kiekviena valstybė narė turėtų priimti teisės aktus, pagal kuriuos būtų galima taikyti sankcijas mokėjimo paslaugų teikėjams, nepateikusiems arba pakartotinai nepateikusiems mokėjimo duomenų per nustatytą laikotarpį.

Šios rekomendacijos taikomos ir tuo atveju, kai mokėjimo paslaugų teikėjas iki pateikimo termino pabaigos nepateikia nė vieno mokėjimo pranešimo ir kai mokėjimo paslaugų teikėjas pateikia duomenis, kurie nepatenka į taikymo sritį (pavyzdžiui, mokėjimo paslaugų teikėjas siunčia gavėjų, kurie neviršijo 25 operacijų ribos, duomenis). Pastaruoju atveju pranešime turėtų būti nurodyta, kokie duomenys neturėjo būti perduoti, ir prašoma juos ištrinti iš pakartotinio pateikimo. Jei pateikiami duomenys nesiekia nustatytos ribos, vertinama, kad nesilaikoma 243b straipsnyje nustatytų taisyklių, ir už tai gali būti taikomos sankcijos.

Mokėjimo paslaugų teikėjams pavėluotai pateikus mokėjimo duomenų pranešimus, jie turėtų būti įtraukti į CESOP iš karto, kai tik bus gauti ir sėkmingai atlikus patvirtinimą, nes duomenys bus naudingi sistemai. Tačiau tai netrukdo valstybėms narėms taikyti sankcijų už pavėluotą duomenų pateikimą.

5.4 Spontaniškas klaidų taisymas

Nors mokėjimo paslaugų teikėjai privalo tikrinti perduodamų duomenų tikrumą pagal XSD schemą ir verslo taisykles, jie vis tiek gali išsiųsti klaidingus mokėjimo duomenis CESOP.

Tokiu atveju mokėjimo paslaugų teikėjai, sužinoję, kad CESOP išsiuntė klaidingus duomenis, gali spontaniškai siųsti valstybėms narėms naujas rinkmenas su pataisytais duomenimis pagal XSD naudotojo vadove nustatytas taisykles.

ES teisės aktuose nenustatytas konkretus terminas, nes CESOP visada svarbu gauti teisingus duomenis. Vis dėlto, siekiant išvengti sankcijų, spontaniškus taisymus reikėtų siųsti iki ataskaitinio laikotarpio, su kuriuo jie susiję, pabaigos, o vėliau – iki CESOP duomenų saugojimo laikotarpio pabaigos (5 metai). Pasibaigus šiam laikotarpiui, taisyti nebus galima, nes pradiniai duomenys bus ištrinti.

6 BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Šiomis gairėmis siekiama pateikti praktinės informacijos ir paaiškinti, kaip mokėjimo paslaugų teikėjai turi teikti mokėjimo duomenis, o valstybės narės juos rinkti. Jos neturi teisinės galios ir yra skirtos tik paaiškinti juridinę prievolę, tačiau jai neprieštarauja.

Gairės ateityje gali būti keičiamos ir atnaujinamos atsižvelgiant į mokėjimo rinkos raidą ir pareigos teikti duomenis taikymą.

Klausimus ar pastabas dėl gairių galima siųsti e. paštu TAXUD-CESOP@ec.europa.eu.